LUDOVIC ROMAN

STEJARA

roman

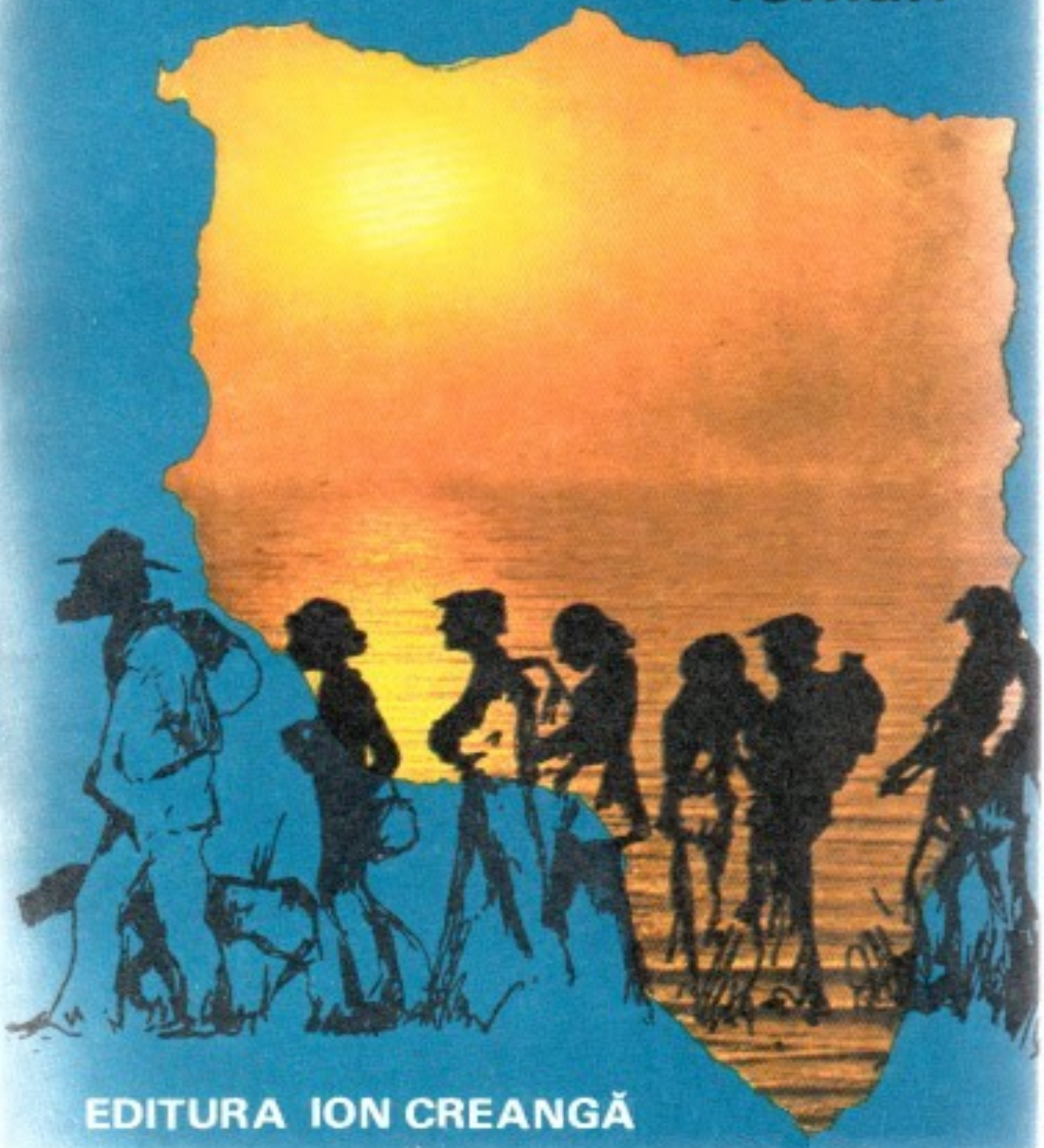

EDITURA ION CREANGĂ

Tot pentru Lucian. Şi pentru Gabi. Pentru toţi prietenii mei!

LUDOVIC ROMAN

STEJARA

roman

EDITURA ION CREANGA

Capitolul I

— Cum o să fie spion? păru Viorel şi mai uluit.

Pe Razelm pluteau bărci pescăreşti. La Gura Portiţa şuiera un cuter. Marea era calmă.

— Hei, Napoleon!

Dulăul lătra să-şi dea duhul.

— Napoleon! îl strigă iar Viorel şi ocoli corturile verzi, portocalii, albastre înşirate pe istm. Deodată văzu o arătare stranie, un soi de animal preistoric, în faţa căruia tresări fără să vrea. Cîinele lătra ca de sfîrşitul lumii...

— Daneee! Vino să vezi un dinozaur. Bondocul sosi într-o goană; îşi şterse năduşeala şi spuse comic:

— Să mor eu dacă ăştia nu-s mai trăsniti ca noi!

„Ăştia" erau copiii-exploratori din Istria, iar „dinozaurul", un biet măgar, urecheat ca toţi măgarii, semănînd cu o veritabilă limuzină vie; pe cap avea un fel de pălărie turtită, pe sub care atîrnau ochelari cu ştergătoare „tip parbriz". Fruntea îi era împodobită cu un far de bicicletă Pegas. Pe harnaşament, de o parte şi de alta, se întindeau fire electrice. Cînd animalul îşi întorcea capul spre dreapta sau spre stînga, pîlpîiau nişte beculeţe colorate, ca la semnalizatoarele de direcţie.

— Mă Dane, mă! Pariez că-n pălărie e o mini uzină electrică ce converteşte căldura animală direct în electricitate.

— Sau poate că-i un dinam; curentul o fi produs de mişcările animalului.

Viorel încercă să se apropie de măgar, dar un răget înspăimîntător îl făcu să stea locului.

— Parcă-i cocoşul Gigi Balamuc! rîse el. Ar fi bun de dat deşteptarea.

— Ştii ceva? spuse cugetător Dan. Sistemul electric de pe Gigi Dinozaur, îl botează el ad-hoc, mă cam intrigă. Am putea să-l studiem. Istrienii au plecat spre insula Popina. I-am văzut eu. Au fost şi ieri acolo; nu ştiu ce tot caută...

— Ce caută, ce nu caută, bine că-s plecaţi. Să-ncercăm să-l prindem. Numai să ne lase... privi el temător spre animal. O fi măgar, dar poate că nu-i şi prost. Dacă ne *dă* cîte-o copită...

— Îi mai *rămîn* două, rîse Dan, şi-o să umble ca la circ.

Napoleon, potolit acum, se învîrtea pe lîngă dihania sură, nemaivăzută, care parcă era în aşteptarea comenzii de galop: „Diii!"

— Aduc nişte pîine. Poate reuşim să prindem dinozaurianul de căpăstru. Eu o să-l ţin şi tu o să studiezi instalaţia, spuse Viorel, şi adaugă din mers: Cînd ne întoarcem acasă, facem din Vulpe o „limuzină" şi mai şi!

Vulpe era un fost cal de curse, îmbătrînit, pe care obişnuiau să călărească toţi copiii de pe strada Someş.

— S-a făcut! pufăi bondocul, încîntat de idee. Viorel şi Dan nu făcură cine ştie ce eforturi să-l captureze pe Gigi Dinozaur. Nu avură nevoie de lasou, nu făcură mari cavalcade, ca-n pampasurile americane, după cai sălbatici. De cum mirosi pîinea, măgarul deveni blînd ca un mieluşel. Întîi îi scoaseră „pălăria". Băieţii — mai să pice jos.

— E... e... senzaţional! exclamă Dan, cînd dădu cu ochii de un casetofon cu baterie, plin de tot felul de butoane şi butonaşe. E senzaţional!

— Este, mă! spuse şi Viorel, dar amuţi îndată că, în difuzor, în minusculul difuzor al casetofonului, sesiză o voce:

„...Sistemul de transmitere a informaţiilor secrete rămîne acelaşi. Toate calculele mele sînt în ordine."

Urmară voci suprapuse, zgomote şi o tuse, o tuse scurtă, profundă, de om în vîrstă. Rămaseră amîndoi perplecşi. Pe bandă era înregistrat glasul lui moş Axinte, cu timbrul său caracteristic, şi băieţii se priviră c-o uimire fără margini, mai ales că aparatul intrase în funcţiune automat.

— Da, parcă şi tusea e a lui... murmură Dan, de astă dată cu spaimă.

— Crezi că-i spion?

— Cine?

— Cel a cărui voce e imprimată pe bandă... evită Viorel să pronunţe numele bătrînului lor profesor, pentru că o asemănare, oricît de izbitoare, nu era încă o certitudine.

— Mai ştii!

— Trebuie să fie nişte detectivi locali, spuse Viorel şi se uită înspre Popina. Oare ce-or fi făcînd acolo?

— Poate-şi construiesc un punct de observaţii. Stînca e destul de înaltă.

— Hm... Măgarul le slujeşte de agent. Sînt nişte originali tipii! rîse Viorel.

Pe mare se simţea o uşoară hulă, dar era cald. Pescăruşii ţipau ascuţit. Napoleon se lungise pe nisip, obosit de atîta lătrătură, şi se uita cu ochii săi de catifea neagră la măgăruşul-automobil, care fornăia împăcat după ce înfulecase o pîine întreagă.

— Unde pleci? întrebă Dan, văzîndu-l pe Viorel pornit spre campamentul lor.

— La moş Axinte. El trebuie să-şi cunoască mai bine vocea, dacă e sau nu a lui. Poate că-i o simplă asemănare de timbru vocal.

— Vin şi eu... Hei, Napoleon! Să nu dormi! Păzeşte-l pe Gigi Dinozaur!...

Napoleon îşi mişcă puţina coadă şi hămăi scurt, semn că pricepuse ce avea de făcut.

— Ce s-a întîmplat? îi întrebă moş Axinte de cum apărură în deschizătura cortului său.

— Am descoperit, începu Viorel, agitat, la un măgar... acest casetofon. Şi adaugă cu nehotărîre: pe bandă e o voce care seamănă cu vocea matale.

Bătrînul zîmbi, nearătîndu-se prea curios să asculte banda. Se interesă:

— Măgarul de care vorbiţi voi e... turist sau localnic?

Băieţii rîseră fără să vrea.

— Cred că-i localnic, spuse Viorel, simţind că-l umflă iar rîsul.

— Unde-i acum?

— Îl ţine Napoleon sub arest, îl liniştiră băieţii.

Moş Axinte se arătă mulţumit.

— Să ascultăm banda...

— Dă-i drumul la casetofon! ceru Dan, surescitat, dar Viorel nu mai reuşi să găsească porţiunea înregistrată.

— Nu te grăbi. Avem timp să ascultăm toată banda. Sîntem în vacanţă.

Viorel se potoli şi căută cu răbdare. În sfîrşit, răsună vocea ceea de bas, binecunoscută lor, pe care cineva o înregistrase în taină.

„Sistemul de transmitere a informaţiilor secrete rămîne acelaşi. Toate calculele sînt în ordine. Discreţie absolută."

— Discreţie absolută? făcu Viorel ochi mari, că la prima ascultare aceste două cuvinte îi scăpaseră.

Moş Axinte tuşi şi tusea păru identică cu cea de pe bandă. Schiţă un surîs jenat.

— M-a înregistrat cineva... mărturisi el, şi se întoarse cu faţa spre mare, ca şi cum ar fi aşteptat ceva dintr-o anume direcţie, din larg.

Băieţii îl ocoliră pînă îi întîlniră iar ochii mici şi jucăuşi, adumbriţi de sprîncene albe. Bătrînul îşi trecu degetele prin barbă, o barbă uriaşă, ca de pirat, şi, cu vocea sa profundă, cu vibraţii adînci, întări:

— Da-da, este vocea mea! Făcu un gest de „veniţi mai aproape" şi-i întrebă, confidenţial şi oarecum misterios: Nu ştiaţi că-s spion? Şi încă un spion veritabil?

Viorel şi Dan amuţiră. Nici unul, nici altul nu ştia dacă trebuia să rîdă. Tăcerea dură un minut, poate mai mult.

— Ha-ha! făcu neîncrezător Viorel şi i se zbătu o pleoapă. N-am mai auzit spion care să spună că-i spion. Ba unii spioni nici strînşi cu uşa nu recunosc.

Moş Axinte rîse puternic.

— Nu ţine, nene, spuse şi Dan, încurajat de buna dispoziţie a bătrînului.

— Cum o să fie spion? păru Viorel şi mai uluit, dar în acelaşi timp îl studie instinctiv pe profesor, de parcă atunci l-ar fi văzut întîia oară.

Bătrînul, observîndu-i privirea plină de-o lumină ciudată, se amuză grozav.

— Nu mă credeţi?

— Doar te cunoaştem, nene, mormăi Dan cu nesiguranţă în glas. Toţi te cunosc...

— Mă cunoaşteţi, e adevărat. Mulţi mă cunosc, şi asta e adevărat. Dar dacă stau oleacă să mă gîndesc, cînd te cunoaşte toată lumea parcă-i mai lesne să intri în posesia unor informaţii secrete.

Viorel plescăi din limbă, surprins de logica bătrînului. Spuse:

— Aşa-i.

— Aşa-i, îl imită Dan, şuierînd printre cei doi incisivi, încît moş Axinte mai că se înecă de rîs. Puse, în joacă, încă o picătură de petrol pe foc:

— Ştiu un caz autentic...

Băieţii îl ascultară atenţi şi el urmă:

— Un caz interesant... Instituţia de spionaj din care făcea parte un agent l-a lăsat pe acesta, ani în şir, complet inactiv, fără să-i solicite vreo informaţie cît de cît serioasă. Omul, între timp, s-a însurat cu o fată din ţara respectivă, a avut copii, nepoţi, a muncit din greu să urce în funcţii din ce în ce mai importante şi abia cînd relaţiile sale ajunseseră foarte întinse, cînd de-acum reputaţia sa era ca şi neclintită... hop, o radiogramă cifrată care îi solicita date importante, dintre cele mai secrete. El, săracul, şi uitase că la origini fusese spion!

— Formidabil! exclamă Viorel, prins de povestire.

Dan oftă lung.

— Nici soţia lui, nici copiii lui, şi nici nepoţii n-au bănuit că omul ar fi putut avea asemenea... talente.

— Matale, sigur, ai sute de talente, dar de spion...

— Chiar crezi că n-am? rîse moşneagul şi-n barba lui mare luciră ultimele săgetări ale unui soare tîrziu. Dinspre deltă zbură un stol de cîteva sute de pelicani roz şi fîlfîitul aripilor îl obligă la tăcere. Apoi se ridică în vîrful picioarelor şi-şi căută cîinele. Napoleon! strigă bătrînul şi de îndată se auzi un lătrat de răspuns. Dihania enormă, cu urechi clăpăuge, cunoştea bine glasul stăpînului său. Hai aici, Napoleon!

— Şi dacă-i scapă... „turistul"? întrebă Viorel.

— I-ai dat ordin să-l păzească? Ei, atunci înseamnă că va veni cu el, îl asigură bătrînul. Îl va escorta pînă aici...

— E cel mai inteligent cîine de pe mapamond, spuse Dan, dar ce ne facem aici cu un... măgar?

— Îl interogăm, răspunse prompt bătrînul, cît se poate de firesc, de parcă ar fi fost un comisar de poliţie, nu un bănuit spion.

Băieţii rîseră iar, ştrengăreşte. Napoleon se înfăţişă cu măgăruşul de căpăstru. Moş Axinte tuşi, tuşi de-adevăratelea, de crezură c-o să se înece. Din campament apărură toţi ceilalţi: Gîză, frăţiorul lui Dan, Georgiana, Nicolo, Codrin şi... Stejara. Ra, cum o numeau băieţii, solemn, cu aerul că pronunţau numele unei divinităţi antice, căci era foarte frumoasă, veni surîzătoare; oaspetele patruped îi plăcu. Ea făcu „plinul" limuzinei vii, cu un colţ de pîine cu magiun, şi „ocupă loc" dintr-un salt sprinten. Gigi Dinozaur nu se aştepta să fie călărit şi, speriat, se ridică pe picioarele din faţă, aruncînd parcă tăciuni cu copitele. Ra, obişnuită să-l călărească pe Vulpe, se ţinu însă tare şi animalul se linişti repede.

— Ai putea deveni călăreaţă de circ, se distră Viorel.

— Ca Mata Hari?

— Da, ca Mata Hari, spuse Viorel şi se gîndi: „Ce i-a venit să se compare cu o faimoasă spioană? Nu cumva şi Ra se va pretinde?... Mai trebuie să se declare şi Gîză spion şi facem o tabără de... " Rîse în sine. Fără să-şi dea seama, vorbi despre casetofon şi despre spionaj...

Pe insula Popina se zăriră semnale luminoase şi-l văzură pe Gigi Dinozaur încordat. Lansă deodată, în liniştea amurgului, un soi de nechezat, care aducea mai curînd cu un strigăt, de parcă un soldat neinstruit ar fi făcut, nazal şi caraghios: „Prezeeeent!" Fornăi pe-o nară, ca şi cum, subit, l-ar fi apucat guturaiul, şi se repezi spre Razelm. Stejara se clătină, dar nu căzu. Călări aşa, în rîsetele copiilor. Doar pe mal, cînd animalul se opri brusc, se pomeni azvîrlită în nisip. Se ridică, fără cea mai vagă urmă de supărare, şi rîse şi ea de întîmplare.

Casetofonul rămăsese la Viorel. Tocmai îi studia butoanele cînd pocni ceva în aparat. Băiatul înţelese că-l pusese cineva, prin telecomandă, în funcţiune. Banda se opri curînd, se rulă singură înapoi, şi în difuzor răsună o voce de copil:

„Aici Colonelul. Pune aparatul de unde l-ai scos, dacă nu vrei s-o-ncalţi! Avem de transmis măgarului comenzi."

Viorel ridică din umeri. Găsi comică toată povestea şi puse cutiuţa la loc, sub „pălăria" patrupedului. În definitiv nu era a lui şi nici n-avea chef să se războiască cu şefii „dinozaurului". Măgarul galopă îndată înspre corturile istrienilor, de la capătul istmului. „A priceput comanda... gîndi Viorel. Să se mai spună că măgarii-s proşti!" Gîză şi Nicolo alergară să-l prindă de coadă, dar nu-l mai ajunseră.

Soarele tăia orizontul cu un cuţit curb, ca o lamă de seceră. O lumină orbitoare se scurgea peste valuri şi arătura lichidă a mării strălucea diabolic.

Viorel se apropie de Stejara şi-i spuse, arătîndu-i marea care ardea:

— Dacă apa ar avea o limpezime de cristal şi dacă suprafaţa ei ar fi calmă şi adîncimea constantă, marea s-ar putea transforma într-o gigantică lentilă, într-un fel de condensor al luminii solare care ar acţiona o heliocentrală instalată undeva pe fund...

— Ar produce atîta electricitate, încît ar ajunge să pună apa întregii mări în clocot, spuse fata, impresionată de imaginaţia băiatului.

— Ce catastrofă ar fi! Ar fierbe toţi peştii, ca într-un ceaun. Navele ar pluti pe adevărate gheizere.

Moş Axinte ascunse un zîmbet în barba lui uriaşă. Coborî malul spre plaja asaltată de pescăruşi. Napoleon lătra undeva, pe după corturile multicolore înşirate pe istmul îngust dintre mare şi Razelm. Pesemne că-l mai fugărea pe măgar...

Lui Viorel îi reveni în minte casetofonul telecomandat. „Fleacuri! Colonelul şi ai săi trebuie să fie nişte mucoşi, abia iniţiaţi în de-ale tehnicii. Auzi colo!... Să pui tu un măgar, fie şi dresat, să-ţi culeagă informaţii!" Îi sună iar în urechi vocea

ceea şi tusea înregistrate pe bandă, revăzu în minte chipul vesel al profesorului... „Bătrînul şi-o fi rîs de ei. Şi-a dat seama că-l înregistrează şi-a rostit, anume, fraze bizare, să dea puştimii bătaie de cap... " Îşi luă gîndul de la detectivi şi spioni.

Îi spuse Stejarei:

— O asemenea „lentilă" ar putea furniza energie ţării, poate omenirii. Crezi că s-ar putea aplica în practică?

— S-ar putea. La început, într-un lac, aşa cum e Razelmul, sau cum e lacul Ştiucilor, de la noi, de-acasă, din Ardeal...

Bătrînul culegea din nisip pietricele găurite şi le înşira, ca un copil, pe o aţă. Poate că se gîndea la ceva, la o nouă invenţie, că era un inventator renumit, sau poate la înregistrarea ceea de pe bandă...

Dan îl întrebă pe Viorel de casetofon.

— L-ai pus înapoi?

— Da.

— Nu trebuia... Nu trebuia, mă! Cum o să?...

Viorel dădu din mînă, ca şi cum ar fi vrut să scape de un ţînţar.

— Prostii, Dane... Crezi că-i spion! Nici Ra nu crede. De ce să ne ocupăm noi de prostii? Pistruiatul ăla mărunţel... , ce-şi zice „Colonelul", mi-a transmis ameninţări. Da, mă! Ameninţări! Vroiai să-mi pun mintea cu el şi cu ceilalţi mucoşi din grupul lui? Ei abia acum experimentează telecomanda. Pipată de mult, frăţioare. Da, da...

— Pentru ei poate-i un lucru nou şi grozav, spuse cu blîndeţe Stejara. Nu sînt prietenii lui moş Axinte, care-i un geniu tehnic, şi nici nu locuiesc în cartierul universitar...

Bondocul plescăi din limbă.

— Are dreptate Ra, pufni el. Lor nici măcar jocul de-a detectivii nu li se pare... pipat. Şi poate, în joacă, dau de ceva serios. Nu ţi se pare că pot da de ceva serios?

— Pot, recunoscu Viorel. Dar poanta cu vocea bătrînului... Ne-au aruncat, mă, o „pastilă" şi noi... cît p-aci s-o înghiţim. Cum o să fie profesorul spion? Întîi şi întîi nu-l

umfla rîsul; ne lua banda. Nu ţi se pare? se uită direct în ochii lui Dan.

— Asta cam aşa-i. Ne confisca banda şi-o distrugea. Care spion veritabil lasă aseme

nea urme nedistruse?

— Şi „vocea" era contrafăcută. Se cunosc multe procedee de imitare a vocii umane, ba chiar şi a păsărilor şi animalelor...

— Poate... se lăsă învins bondocul.

Seara cuprinse încet împrejurimile în păienjenişul ei de umbre. Pe insula Popina se aprinseră limbile unui foc şi vîntul aduse frînturi de cîntece.

— Facem şi noi un foc? Un foc mare? îl întrebară pe moş Axinte cînd se întoarseră în campament.

— Facem. Dealtfel trebuie să pregătim şi cina. Cine-i de serviciu la „bucătărie"?

— Eu, spuse Georgiana.

Tîrziu, mult după ora stingerii, zgomotul valurilor mării îl trezi pe Viorel; era năpădit de gînduri; visase ceva cu spioni şi cu mesaje secrete...

Capitolul II

— Tu crezi, Ra, în telepatie?
— Cred.
— Chiar crezi?

Dimineaţa găsiră marea calmă, foşnind uşor, ca o rochie de mătase. Pescăruşii, în stoluri imense, zburau spre larg.

— Se scot peştii la taliene, şopti Stejara, privind atentă linia orizontului. Vezi bărcile pescăreşti? Au ieşit în zori.

— Le văd, spuse Viorel, urmărind, în acelaşi timp, un cîrd de pelicani.

— Toate păsările se grăbesc să asiste la eveniment, zîmbi fata.

— Dar mai ales pelicanii. Se împrietenesc cu pescarii şi se ţin după ei. Mi-a povestit moş Axinte că între pescari şi aceste păsări se realizează uneori o adevărată colaborare; pelicanii îndeplinesc rolul controlorilor de calitate. Scot din bărci peştii morţi şi bolnavi. Eu m-am gîndit chiar să dresez un pelican, mai spuse Viorel şi se uită în ochii ei, dornic să ştie dacă-i surîdea ideea.

— Un pelican? păru fata surprinsă.

— Da.

— Şi ce-ar face un pelican dresat?

— Multe. Ne-ar aduce... să zicem, păstrăvi, o captură marină mai rară.

— Păstrăvi? se miră ea.

— Da, păstrăvi.

— Poate din Someş!

— Aş! Din mare. N-ai auzit de păstrăvii de mare?

Petele de întuneric ale ochilor ei scînteiază.

— Mă duci!

— Eu?

— Sînt păstrăvi în mare? Chiar sînt?

— Sînt! spuse el sigur pe sine.

— Trebuie să fie o specie adaptată.

— Fireşte!

— La Gura Portiţa salinitatea apei de mare e scăzută, recunoscu ea, dar dacă se aventurează mai departe, spre larg...

— Mor. Tu ai dreptate, Ra. Poate c-ar trebui le punem o tăbliţă: „Păstrăvi! Nu vă îndepărtaţi de ţărm — pericol de înec!"

— Peştii-s analfabeţi, rîse ea, cu acea expresie de plăcere care o făcea nespus de frumoasă.

— Li s-ar putea bara ieşirea din Razelm cu un cablu.

— Un cablu?

— Luminiscent!

Vocea lui Dan, puternică, asemeni unei sirene de pachebot, răsună deodată în urma lor:

— Brevetează-l! Să-l brevetezi neapărat! gîfîi bondocul, alergînd prin nisipul plajei.

— Tu nu dormi? îl întrebă Viorel, deşi-i era pe limbă: „Puteai să mai sforăi!"

Stejara spuse veselă:

— Te pomeneşti că ne-a dat dispăruţi.

N-aţi trimis cumva şi un anunţ la postul de radio „Litoral"? Să fim căutaţi cu elicopterele? se amuză ea.

— Pe istrienii „Colonelului" i-am dat dispăruţi. Daaa! După ce-au sculat, cu noap-tea-n cap, tot litoralul, s-au topit. Voi n-aţi auzit măgarul? Am scris şi o epigramă:

Cocoşul clasic a murit, se pare, De vreme ce, în zori, aici, la mare, Deşteptarea-o dă prelung, barbar, Cu răgete stridente, un măgar!

— E bună, mă! îl lăudă Viorel.

Rîseră cînd îşi amintiră de „limuzina" vie, de ţîncii care făceau pe detectivii...

— Pe noi... reluă Stejara, pe noi cum de nu ne-ai dat dispăruţi?

— Pe voi? V-am urmărit pe cer fiecare pas.

— Pe cer?

— Pe cer!

Viorel oftă ca întotdeauna cînd prietenului său îi... „bubuia" mintea. Stejara ridică sprîncenele ei negre, trase parcă în tuş şi arcuite ca două semne de întrebare.

— Ascultă, Dane, spuse ea, reţinută, du-te şi-ţi termină somnul!

— Eu? sări bondocul supărat. Cred că voi sînteţi cei care mai dormiţi. Daaa! îşi şterse o părere de transpiraţie, deşi soarele abia-şi mijea ochiul sîngeriu, şi trase aer în piept. Păi nu ştiţi de ultima invenţie a profesorului?

— Care invenţie? Ce invenţie? mormăi neîncrezător Viorel. Cu... cerul? Aşa ceva numai tu puteai inventa!

Dan spuse încîntat:

— Luam premiul Nobel. Ridică mîna dreaptă şi arătătorul lui se fixă pe un punct. Priviţi!

— Un zmeu, rosti Viorel, de parcă nimic n-ar fi fost mai firesc decît un zmeu pe cerul dimineţii.

Doar Stejara făcu remarca:

— Pare o stea de magnitudinea doişpe...

— Într-adevăr, sclipeşte... observă şi Viorel.

Dan explică:

— Are o oglindă de aluminiu, foarte uşoară, în care, cu un binoclu, poţi zări orice mişcare de pe sol. Moş Axinte e un... un...

— Geniu tehnic, îl ajută Stejara. Gropiţele din obrajii ei bronzaţi se adînciră dulce. Ghiduşă invenţie!

— Ce ghiduşă? se înflăcără bondocul. E fantastică! E... nemaiauzită!

— Este, recunoscu Viorel.

Oglinda-zburătoare stăruia pe cer, menţinută de briză la mari înălţimi, şi copiii urmăriră sclipirile ei. La un moment dat sesizară o anumită ritmicitate în reflectarea razelor solare. De pe buzele lui Viorel scăpară vag două silabe:

— Mor-se...

— Morse! spuse şi Dan, cu înfiorare în glas, iar Stejara, de obicei stăpînită, scoase un „oh" care însemna: „La asta nu m-am aşteptat".

Studiară îndelung sclipirile care se succedau într-o ordine curioasă.

— Sînt, categoric, semnale Morse! spuse, în sfîrşit, fata.

Notară mesajul pe nisipul umed al plajei.

— Y... d... f... c... bolborosea Dan. Nu se leagă. Nu se leagă deloc!

Sclipirile oglinzii-zburătoare încetară.

— E imposibil să legi între ele aceste litere! spuse şi Viorel.

— Cu o singură vocală e greu de alcătuit cuvinte... căzu fata pe gînduri.

— Ar putea fi o coincidenţă a frecvenţei de vibraţie cauzată de vînt, dar... cugetă cu glas tare Viorel.

— Dar?... se agită Dan, în care jocul de-a detectivii redeşteptă noi emoţii. La ce te gîndeşti, căpitane?

Viorel sughiţă; îl făcuse „căpitan", deşi-i predase „căpităNia" de mult.

— Ce crezi, căpitane? insistă Dan.

— Cred că a transmis ceva în larg, spuse el misterios, mai mult de plăcerea de-a se recunoaşte... căpitan, faimosul căpitan de altădată, al staţiei de radio X şi al „detectivi lor" de pe strada Someş.

Bondocul rămase cu gura căscată.

— Chiar?

— Chiar!

Un val se sparse la picioarele lor şi literele desenate pe nisip se şterseră.

— Mesajul a fost poate recepţionat de pe o ambarcaţiune aflată undeva... dincolo de apele noastre teritoriale, pentru că zmeul se găseşte la o foarte mare înălţime, vorbi Stejara, ispitită de ipoteză şi prinsă, fără să-şi dea seama, de joc.

Dan, tulburat, întrebă:

— Un mesaj cifrat?

— Poate că cifrat. Să refacem literele, propuse Ra. Care au fost? Parcă... y, d, f şi c... Să vedem iniţialele... „Y"... York...

— York? făcu Viorel. De ce nu Yale, care ar putea veni de la verbul a lua şi deci ar putea însemna o invitaţie de a trece pe recepţie, de a lua legătura...

— O logică tare, căpitane! sări Dan.

— „D"... luă Stejara litera următoare în discuţie, „d" ar putea fi...

— Dan! spuse Viorel la întîmplare un cuvînt, cel mai apropiat care-i căzu pe limbă.

— E, na! protestă bondocul. Mai curînd ar putea fi vorba de... date!

— Date... deci... dacă... daţi... direcţia... dinspre... dinte... Mii de cuvinte încep, mă, cu litera „d". Eu cred totuşi că înseamnă „Dan", se încăpăţînă Viorel, ascunzînd un zîmbet.

Stejara îi ţinu hangul:

— Poate că ai dreptate, Viorel. O fi comunicat numele complicelui, ori sursa de informaţii...

Viorel îl luă de sus:

— Nu-ţi aminteşti să fi divulgat ceva? Bondocul roşi, se făcu mai roşu decît ar fi putut, soarele să-l facă în prima zi de plajă. O asemenea insinuare l-ar fi descumpănit în orice situaţie dar acum, cînd se aşteptase mai puţin, îi muie picioarele şi el se lăsă în nisip, fără nici o vlagă.

— Doar nu vă închipuiţi că?...

Prietenii lui izbucniră, amîndoi deodată, în rîs.

— Cum o să ne închipuim, mă? îl bătu pe umeri Viorel, cu un gest protector.

Nu mai spuseră nimic. Clasară gluma, socotind-o neinspirată, şi se plimbară, tăcuţi, de-a lungul ţărmului. Căutară scoici în nisipul ud, de pe mal. Cochiliile mici, albastre, albe, vineţii, cărămizii, se deschideau cu teamă în palmele lor. Măruntele vietăţi încercau să scape, strecurîndu-se printre degete...

— Nu ne poate scăpa... vorbi Viorel, aproape involuntar.

— Spionul? Crezi că moş Axinte?...

— Poate ne provoacă numai, dar cine ştie?...

Marea se încărcă de giuvaere. Bărcile pescăreşti, remorcate de un cuter, intrară, prin Gura Portiţa, în Razelm. Erau pline de peşte. De la cherhana răzbăteau glasuri.

— Telepatie! rosti, nitam-nisam, Stejara şi băieţii o priviră miraţi.

— Telepatie? Ce vrei să spui? o întrebă Viorel.

— Moş Axinte, dacă-i spion, nu-i un spion de rînd. El e savant. Şi ca să ne măsurăm cu forţa minţii lui... Cum să-i dovedim că nu e spion? Sau că e?

— Că este, nu mai e nevoie să-i dovedim; e convins el însuşi, rîse Viorel. Dar ce ziceai, Ra, de telepatie?

— Ziceam aşa... că semnalele lui luminoase nu sînt simple luminograme, utilizînd clasicul sistem morse, cum am crezut noi...

— Dar?!

— Vezi, noi am recepţionat litere fără legătură între ele. Poate că nici n-au. Poate că n-are nevoie de cifru, pricepi?

Dan se ridică din nisip ca împins de un arc.

— Eu nu pricep!

— Nici eu, mărturisi Viorel.

— Literele... continuă fata, ar putea fi declanşatoare ale unor circuite telepatice, ar putea determina doi oameni, aflaţi în locuri diferite, să se gîndească, simultan, la acelaşi lucru. Asta se cheamă telepatie...

— Încep să înţeleg, şopti Viorel. Transmiţi, să zicem, „a", şi-i sugerezi corespondentului tău... telepatic, cuvîntul „arbore" şi-l faci să se gîndească la o pădure. Dar corespondentul, dacă-i spion, nu va recepţiona „arbore", ci „armată" şi sfera de reflecţii se va restrînge în jurul cuvîntului respectiv.

— Exact. Şi dacă-i transmiţi şi alte litere, îi vei ghida gîndurile după dorinţa ta.

Viorel dădu din mînă a neputinţă.

— Ne-a copt-o moşneguţul! A trecut la mijloace de comunicaţie subtile, mai subtile decît radiotransmisiile, prea uşor interceptabile.

Dan, bondocul, păru distrus.

— Cum o să putem descifra mesajele telepatice? S-a zis cu acţiunea „moş Axinte"!

Ra fu mai optimistă.

— De ce? Avem descifrată o necunoscută care, obişnuit, dă cea mai mare bătaie de cap: sursa de emisie.

Coborî vocea pentru ca briza să nu-i poarte prea departe cuvintele. Îl vom ţine sub observaţie şi poate că vom ajunge în posesia unor date certe.

Tăcură. Un vapor alb urcă muchia orizontului; păru o lebădă pierdută de cîrd. Zmeul plutea în înălţimi.

— De sus, cu zmeul, se poate cuprinde o zonă întinsă, spuse ea. Printr-un teleobiectiv, s-ar putea face aerofotografii de la sol...

— Tiii! duse Viorel degetul la buze. Fantastică idee!

— Pesemne că bătrînul asta şi face! păli Dan. Doar unui spion genial i-ar fi putut „pica fisa".

Stejara cumpăni lucrurile. Spuse:

— Sau unui savant. De sus, se pot distinge desene ale reliefului care, cu anumite cunoştinţe de arheologie aeriană, îţi pot da cheia unor descoperiri senzaţionale. Se zice că terenul litoralului e plin de cetăţi antice şi comori fabuloase.

— Comori adevărate? se lumină Dan la chip. Înseamnă că datele pe care le culege se referă la...

— Da, mă Dane, mă! strigă Viorel. La comori se referă. Ce chestie! Să facă spionaj arheologic...

— Staţi, băieţi, că încă nu l-am prins transmiţînd date secrete privitoare la comorile litoralului nostru, îi opri fata din avîntul detectivist.

— Aşa-i, discutăm despre pielea ursului din pădure, se înmuie „căpitanul".

Nisipul era pufos, ca un covor alb şi sclipitor.

— Uite o scoică roşie! se bucură Stejara şi se aplecă repede s-o ridice. Dacă am dresa un pelican, l-am pune să strîngă scoici colorate.

— De ce scoici? întrebă Dan. L-am învăţa să caute, în nisip, pietre preţioase.

Viorel rîse.

— Am citit undeva că un fermier a dresat special nişte coţofene, care-s moarte după tot ce luceşte, şi le-a dus în preajma unor cîmpuri diamantifere... Îţi dai seama cu ce de diamante s-a ales omul?

— Îmi dau, pufăi bondocul. Cu oglin-da-zburătoare se pot observa şi diamantele, se pot observa şi... Ra, comorile cum pot fi descoperite cu?... Doar sînt îngropate!

— După nişte semne exterioare: culoarea terenului, culoarea vegetaţiei... E o ştiinţă întreagă.

— Atunci eu mă fac arheolog aerian.

— Tu eşti cam aerian şi aşa, zîmbi Viorel. Îl trase mai aproape de el şi-i şopti ceva la ureche, ceva ce păru o mare taină.

Bondocul se topi numaidecît în direcţia campamentului.

— Ce i-ai spus? se interesă Stejara. Viorel evită răspunsul.

— Ce-ai zice, Ra, dac-am găsi o comoară uriaşă şi-am primi, drept recompensă, o sumă care ne-ar permite înconjurul pămîntului? Ori refacerea expediţiei Kon Tiki?

— De ce nu a expediţiei Ra? I-am spune Ra-III... Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

Viorel glumi:

— Nu m-ai interceptat telepatic?

— Nu.

— Tu, Ra, crezi în telepatie?

— Cred.

— Chiar crezi?

— Chiar.

Băiatul se opri; îi căută privirea.

— Spune-mi, la ce mă gîndesc acum?

— La moş Axinte.

— Aş!

Fata şovăi; spuse cu acelaşi ton glumeţ:

— La o porţie de îngheţată!

— Ai ghicit, minţi el. Deveni serios. Pe Dan l-am trimis în misiune. Să urmărească...

— Aha... înţelese ea şi cei doi ochi, mari şi negri, îi scăpărară ca două diamante.

— Ra, poate că ochii tăi sînt nişte captatoare de unde telepatice...

— ?!

— Mi se pare că ochii, la oameni, formează ultimul etaj de amplificare a biocurenţilor ce ţin de energia psihică, lansă el o ipoteză ştiinţifică. În acelaşi timp, constituie receptorii fundamentali ai undelor telepatice. Corneea sau poate chiar retina joacă rolul unor membrane auditive fine, mai fine decît timpanele şi mai complicate.

— Dacă percepem cu ochii mesaje luminoase de ordinul cîtorva fotoni, nu ştiu de ce n-am putea percepe, pe aceeaşi cale, şi sunete? întrebă ea, serioasă, ca-n serile cînd urmărea, la „Racheta albă", prin lunetă, stelele duble...

— Într-o zi, sînt sigur, vom stăpîni telepa-tia şi vom dispune atunci de cel mai perfecţionat sistem de radioemisie-recepţie imaginat vreodată de om.

— Vom detecta uşor minciunile, zîmbi ea. Poposiră pe un pinten de uscat, între deltă şi mare. Zmeul lui moş Axinte staţiona pe cer, ca un punct luminos.

— Emite iar semnale! spuse Ra şi începu să noteze.

Marea urcă pe ţărm, curioasă parcă să vadă mesajul aşternut pe nisip.

Capitolul III

Adăugă ca şi cum ar fi aprins un fitil: Imaginează-ţi un tezaur din aur pur sau chiar un depozit de lingouri...

VIOREL

— Să ne întoarcem, Ra, spuse Viorel, călcînd peste şirul literelor. N-a ieşit nici de data asta nimic inteligibil...

„T"... citi fata, în gînd, ultima literă, rămasă neştearsă, apoi privi înspre corturi; un fuior albăstriu de fum, ridicat ca o ceaţă uşoară, îi aminti de bucătăria de campanie în care se prepara micul dejun.

— Să mergem, Viorel, îi întinse ea mîna. În stînga se derula delta, lumea de apă şi stuf. În dreapta marea se căuta pe sine, într-un iureş de valuri mărunte, grăbite să se ajungă unele pe altele. Pescăruşi fără număr, sosiţi fără să se ştie de unde, scormoneau plaja, ca şi cum ar fi căutat, în nisipul fin, diamante.

— Hei, copii! Vă plac dimineţile marine? îi întîmpină moş Axinte, jovial, jucîndu-şi pipa în palme. În barba lui albă, imensă, luceau stropi de rouă. Coborîse zmeul şi acum aştepta, cu un interes pe care Viorel îl sesiză îndată, răspunsul la întrebarea pe care, de fapt, n-o pusese: „Aţi observat semnalele?"

— Sînt grozave! spuseră amîndoi deodată. Dan, care apăru între ei, curios, tună cu vocea lui sonoră, ba groasă, ba subţire:

— Ce grozave? Sînt fantastice! Era cît p-aci să spună: „Mai ales luminogramele!", dar înghiţi în sec. Îi şopti lui Viorel: Aţa de lansare a zmeului e un cablu de argint, foarte subţire.

— Dar sclipirile? Dar sclipirile? N-ai reuşit să afli cum le-a obţinut?

— N-am reuşit. Poate că a fost un joc al luminii solare...

— Spune-mi... cablul era bifilar?

— Cred că da.

— Hm!... făcu Stejara, care-şi apropie urechea. Trebuie să aibă sub oglindă un beculeţ, un soi de microblitz, cum au fotografii.

— Şi care se aprinde şi se stinge, de jos, de la un întrerupător! „cuplă" Viorel. Ca un manipulator Morse!

— Asta-i chestia... , căpitane! se înveseli Dan.

— Ce „chestie"?

— Vroiam să spun că ai dreptate, pufăi bondocul.

Viorel îşi trecu în revistă „forţele": Codrin, Nicolo, Georgiana, Gîză... Erau cu toţii prezenţi. Îi păru rău că-l lăsase acasă pe Fantomas, corbul dresat, care i-ar fi putut sluji ca „agent de legătură". Moş Axinte avea doar un aliat: Napoleon, o dihanie enormă, neagră, cu urechile atîrnînd ca două prosoape pluşate; ce-i drept, sclipind de inteligenţă.

— Să mîncăm, Ra.

— Haide şi tu, Dane, îl îndemnă Stejara, văzînd că bondocul rămăsese deoparte. Un proverb zice că mîncarea de dimineaţă s-o mănînci singur, cea de amiază s-o împarţi cu prietenii, iar cina... , numai cina, s-o dai duşmanului!

Dan spuse:

— Nu mi-e foame...

— Lasă-l, Ra, că aseară n-a găsit nici un duşman şi s-a ghiftuit cu guvizi pentru o săptămînă!

„Eu?" fu gata să protesteze Dan, dar îşi dădu seama că Viorel găsise un motiv mai plauzibil, că numai de poftă de mîncare nu ducea lipsă.

— Ceaiul e fierbinte! îi avertiză profesorul şi Viorel zîmbi şăgalnic: „Ştie să ne fiarbă moşneagul!" Se aşeză aproape de bătrîn şi-l descusu:

— Zmeul poate fi lansat şi noaptea?

Moş Axinte tuşi; îl privi cu coada ochiului.

— E o idee! Ar trebui încercat...

— Noaptea semnalele se văd departe.

— Semnalele?

„Luminogramele!" fu gata să exclame băiatul, dar, diplomat, schimbă vorba:

— Suprafaţa oglinzii e perfectă; imaginile diurne ar apărea clare şi pe fotografii...

— Pe fotografii?!

— Da. Făcute de jos, cu teleobiectivul. Marea scăpără, aruncînd la ţărm scîntei lichide. Păru lovită de un baros, ca un metal incandescent. Bătrînul tăcu.

— Viorel!...

— Ce-i, Nicolo?

Ochelaristul sorbi tacticos din ceai.

— Teleobiectivul e şi pregătit, şopti el. L-am văzut cu ochii mei!

— Ce vorbeşti!?

O undă de nelinişte îi străbătu întreg trupul. „Aşa care va să zică! Va face spionaj, spionaj arheologic! Cu ajutorul aerofotogra-fiei realizate de la sol... " Viorel îndesă în gură un colţ de pîine şi ronţăi grăbit. Cele două bărci pneumatice aduse de ei se legănau legate la ţărm. Încotro aveau să plece? „Inventarea luminogramei telepatice ne cam încurcă socotelile, continuă el şirul reflecţiilor. Va trebui să studiez problemele transmisiei electrocerebrale... Mă tem că moş Axinte e cel mai teribil spion de pe glob. Spionul secolului! Al secolului? Al mileniului! Sau poate chiar al erei noastre!"

Extaziat de ingeniozitatea şi de subtilitatea profesorului, „detectivul-şef" înghiţi şi ambalajul unei napolitane care i se servise drept felul trei. Bombăni:

— A fost cam veche napolitana asta...

— Te cred, îl compătimi bătrînul, şi ochii săi mici, ascunşi de sprîncene stufoase, se mişcară veseli. Mai ales hîrtia!

Georgiana chicoti.

— Se digeră uşor.

— Dar celofanul? întrebă Dan, care, la îndemnul Stejarei, se aşezase la masă.

— Tu ia-ţi un laxativ, îl sfătui „doctoriţa" în rîsetele copiilor.

Napoleon hămăi, mişcînd din coada lui scurtă.

— Vrea supliment...

Moş Axinte îl luă de-o ureche, apoi aruncă în sus o jumătate de peşte prăjit. Dulăul o prinse din zbor şi-o „topi" cît ai clipi. Se linse pe bot şi scînci.

— Ce mai vrei? Apă? şi-i turnă în gura larg deschisă. Apa gîlgîi pe gîtlejul animalului însetat de parcă s-ar fi scurs într-un canal.

Viorel se retrase cu Dan.

— Ce facem?

— Ce facem? îi întoarse el întrebarea.

— Întîi şi întîi un plan...

— Secret?

— Ultra-secret!

— Hi-hi! rîse Dan subţire, cu un aer mulţumit.

Codrin veni către el.

— Îmi spui şi mie poanta?

— Ce poantă?

— Păi... rîdeai degeaba?

— Mă gîdilase un purice, spuse bondocul. Viorel îl completă:

— Unul dresat. Cînd eşti trist, te gîdilă şi începi să rîzi. El — şi-l arătă pe Dan — are un purice de rasă.

Codrin se supără.

— Are mai curînd un sticlete! Voi amîndoi aveţi... sticleţi!

Bătăios, ca întotdeauna, Codrin ridicase niţel tonul şi bătrînul făcu un gest cu mîna, ca şi cum l-ar fi deranjat bîzîitul unei muşte. Băieţii tăcură. În clipa aceea un sunet suspect, venit din „cortul amiral", îl făcu să se ridice.

— Cineva face săpături „arheologice" la mine!

Auzind glasul profesorului, intrusul ieşi repede.

— Tu erai, Gîză?

— Am... am... studiat zmeul, se bîlbîi micuţul.

Moş Axinte ascunse un zîmbet în barba lui mare şi stufoasă.

— Zmeul fără sfoară, Gîzişoară, nu mai zboară! îi spuse el glumeţ şi intră în cort să dreagă stricăciunile.

Dan, văzîndu-şi frăţiorul cu o „mostră" din cablul bifilar de lansare a zmeului, se făcu foc. „N-am putut să-l las acasă? Face pe detectivul solitar!" Îi declară lui Viorel, alarmat:

— Îi dau o telegramă Lucicăi să vină după el!

— De ce? E bine să facă pe indiscretul că ne pune pe noi la adăpost de bănuieli.

— Chiar! Care spion adevărat se teme de Gîză? întrebă Stejara.

Georgiana le spuse:

— Am descoperit, în biblioteca noastră de voiaj, o carte de...

— Arheologie aeriană! o întrerupse Dan, nerăbdător.

— Nu, de telepatie!

— Mda... făcu Viorel. Ai avut dreptate, Ra! se uită el la Stejara a cărei privire triumfătoare atrase luarea-aminte a fiecăruia, dar Ra nu spuse nimic. Se gîndi la emisia telepatică, prin stimuli optici, adevăraţi ghizi de unde electronervoase. „Fără îndoială că au, toate semnalele luminoase, acoperiri raţionale şi logice. Or fi conducînd la fraze, la mesaje întregi... E o formă originală de transmitere a datelor care nu implică nici un risc."

— În planul nostru vom include şi studiul telepatiei, hotărî Viorel.

— Vom încerca să stabilim legături telepatice pe baza unor declanşatoare optice sau sonore, spuse Ra. Metoda profesorului, înainte de toate, se cere experimentată.

Discutară despre luminogramele telepatice, despre „planul strategic", despre „firele" care trebuiau prinse. Marea tălăzuia, purtînd dinspre larg popoare de perle strălucitoare. Pe Razelm duduiau bărci cu motor. Insula Popina părea o navă cu prova ridicată în vînt. Doar Capul Doloşman semăna, în lumina dimineţii, cu un monstru marin încremenit într-un salt deasupra apei.

— Tăcere! Vine moş Axinte...

Se lăsă liniştea, o linişte suspectă şi profe

sorul se interesă:

— A făcut careva indigestie?

— Nu! răspunseră ei în cor şi zîmbiră conspirativ.

Dan uitase ceva şi-l coti pe Viorel.

— Includem în plan şi studiul arheologiei aeriene.

Auzul fin al bătrînului reţinu ultimele două cuvinte.

— N-ai vrea să-mi fii consilier pentru problemele arheologiei aeriene? i se adresă el bondocului.

— Vom face aerofotografii? se interesă Stejara.

— A fost sugestia voastră.

Viorel, surprins poate mai mult decît Dan de oferta profesorului, la început simţi o vagă invidie, dar o alungă repede. „Dacă Dan acceptă, sîntem pierduţi! Va avea un aliat extrem de limbut!" Vroi să protesteze, dar Ra, cu binecunoscuta ei prezenţă de spirit, i-o luă înainte:

— Doar toţi sîntem consilierii tăi!

Bătrînul îşi pieptănă cu degetele barba lui uriaşă, ca a strămoşilor daci, apoi rosti cu înţeles:

— Şi detectivii mei. Uitasem.

Dan găsi intervenţia Stejarei deplasată şi pierderea titlului de „consilier", care i se păru mai sunător chiar decît „căpitan", îi lăsă pe chip o umbra de tristeţe. Nu scoase însă nici un cuvînt, căci Ra, cu glasul ei de un timbru deosebit, manifestare sonoră a unei inteligenţe vii, cu ochii ei întunecaţi, în care niciodată nu puteai desluşi laboratorul mintal al replicilor posibile, îl subjuga total.

— Napoleon! strigă bătrînul după dulăul care, deşi sătul, fugărea lacom pescăruşii pe ţărm. Acuşi plecăm!

— Şi azi o luăm spre Jurilofca? îl întrebă Stejara aşa, într-o doară, căci nu credea că-n desfăşurarea programului ar fi fost posibilă vreo schimbare.

— Nu, spre insula Lupilor! le comunică moş Axinte şi-şi întări vocea ca un general: La ambarcaţiuni, copii!

„Deci zona litoralului îl interesează! îşi spuse ea, surprinsă, grăbind pregătirile de drum. Oare va mai transmite luminograme?"

— Spre insula Lupilor! se bucură Gîză, ţipînd mai dihai decît obişnuia fratele său, Dan.

— Gîză ar fi bun de... tulnicar. Are resurse pulmonare extraordinare! spuse Codrin.

— Eu? Am suflat şi în trompetă! se umflă în pene prichindelul.

— În trombon n-ai încercat? rîse Nicolo, dar băieţelul nu sesiză ironia. Se aprinse:

— O să încerc! Viorel hohoti.

— Trombonul e pentru Dan. Îşi văzu prietenul pălind şi, ca şi cum gluma lui nici n-ar fi existat, îl luă de braţ: Hai, Dănuţ! Pe insula Lupilor trebuie să fie...

— ...lupi!? se sperie Gîză.

— Ţîîţ! făcu Dan, de parcă ar fi spus: „De lupi te temi tu? Ucid, dintr-o lovitură, o sută!"

— Comori, mă! Cîţi piraţi n-au debarcat de-a lungul vremilor acolo? N-au îngropat nici un tezaur? Viorel îi cunoştea slăbiciunea. Adăugă ca şi cum ar fi aprins un fitil: Imaginează-ţi un tezaur din aur pur sau chiar un depozit de lingouri...

— Lingouri?!

Ambarcaţiunile, legate la chei, pe Razelm, se umplură cu tot soiul de ustensile. Napoleon lătră, în aşteptarea comenzii de salt. Cînd moş Axinte se îmbarcă, dulăul se instală îndată lîngă el. Lui Gîză i se legă un brîu de salvare, cu toate împotrivirile de care fu în stare. Dealtfel, era singurul din echipaj care nu ştia să înoate. Viorel şi Dan, dar mai ales „insularii" de pe Someş, în frunte cu Stejara, erau înotători de performanţă, capabili, la nevoie, să traverseze întregul lac.

— Gîză, spuse profesorul, luîndu-l pe băieţel mai aproape, tu îl vei păzi pe Napoleon!

De fapt vroise să-l asigure mai bine. Cîinele era dresat şi pentru salvări acvatice, aşa încît grija aceasta reciprocă era menită să-i permită bătrînului să-şi vadă liniştit de vîsle.

Legară bărcile între ele şi porniră la drum.

Apele lacului vălureau uşor. Dincolo de „portiţă", se zărea marea. Două cutere, remorcînd fiecare cîte patru bărci pescăreşti, se întorceau cu o nouă „recoltă de dimineaţă". Uruitul motoarelor îngîna parcă murmurul monoton al mării.

— Ce-ar fi să împrumutăm un motor de barcă?

— Ar fi grozav!

Insula Lupilor se vedea ca o pată de un verde închis. În spatele lor, istmul pe care-şi ridicaseră corturile se îngusta tot mai mult. În prima barcă vîslea moş Axinte, iar în a doua Viorel. Dan asigura cîrma.

— Dacă aveam aici vaporaşul de pe lacul Ştiucilor, spuse bătrînul, ne-am fi putut aventura... oho! pînă pe unde umblă cuterele...

— Şi nici nu trebuia să tragem la rame! pufni Viorel şi-l privi pe Dan: Vrei să schimbăm?

Dan luă vîslele, dar din primele mişcări reuşi să-i ude pe toţi.

— Să vîslim împreună; tu la o ramă, eu la alta.

— Aşa da! se bucură bondocul, lăsînd cîrma Stejarei. Ce zici, căpitane, facem o plută?

— Papirus n-avem! îl opri Viorel, că se vedea cît colo că imaginaţia prietenului său începuse iar s-o ia razna.

— Mai bine ne-am construi un zmeu uriaş, spuse Codrin, unul propulsat de forţa reactivă a plămînilor lui... Gîză.

Băieţelul nu reţinu ironia.

— Eu am putere! se lăudă el, şi-şi umflă comic pieptul.

— Stai, Gîză! Nu sufla că se stîrnesc valuri şi ne răsturnăm.

— Oho, dac-aş sufla...

Apăru o barcă cu motor, a căpităniei lacului. Simţiră unda apei ca o lovitură de brizant[1].

— Neneee! Ia-ne şi pe noi! strigă Gîză.

— Nu pot! răspunse marinarul. Sînteţi prea mulţi.

— Atunci remorcaţi-ne! îl rugă Dan, care transpirase la vîslă.

— S-a făcut! acceptă omul, spre încîntarea tuturor. Doar Napoleon îl lătră nemulţumit, ca pe oricare străin.

Viteza de „navigaţie" crescu mult. În apropierea insulei Lupilor, marinarul îşi dezlegă barca şi-şi văzu de drum. Copiii, în frunte cu moş Axinte, acostară curînd la ţărm, în urale, ca o ceată de piraţi. Bătrînul, cu barba lui mare, fluturînd în vînt, urcă primul malul înclinat, înalt ca o redută.

Insula dormita încă sub vraja unui soare matinal. Printre arbuşti zburau păsări. Îşi amintiră de insula de pe Someş şi-i cuprinse nostalgia.

[1] Val de coastă

— Ce-ar fi să ne mutăm aici? vorbi Stejara şi glasul ei vibră în aerul pur.

— Poate că ne vom muta, spuse Viorel şi-l privi pe bătrîn, care păru absent.

— Ce-o fi avînd? se miră fata. A devenit brusc tăcut.

— Eu ştiu?

Profesorul o luă înainte, prin crînguri, ţinîndu-l pe Napoleon de zgardă. Dulăul avea chef de fugă şi-l trăgea ba într-o parte, ba în alta, mai-mai să-l doboare.

— Viorel!...

— Te ascult, Ra.

Fata îi întinse mîna, o mînă mică şi catifelată, şi nu mai spuse nimic.

Capitolul IV

— Apar nişte dungi curioase, asemănătoare canalelor de pe Marte...

STEJARA

Printre arbuşti zăriră o casă de vînătoare şi, de undeva, de departe, răzbătu pînă la ei uruitul unui tractor. Ocoliră mult, păşind prin iarba anemică, cosită „în ochiuri".

Viorel şi Stejara rămaseră în urmă. Continua să-i frămînte sensul luminogramelor.

— Poate că într-o zi va transmite şi vocale, spuse fata.

— Da, atunci vom putea alcătui cuvinte.

— Apoi, aşezate într-o anumită ordine...

— Stai! o opri Viorel şi fata îl privi cu mirare. Crezi că ar putea avea cifrul radiogra melor vechi, recepţionate acasă?

— Saltul calului la jocul de şah! Sau cuvinte scurte, cuvinte lungi cu rol de puncte-linii din sistemul Morse.

— Şi de unde poţi şti cînd...

— Se transmit luminograme telepatice?

— Da! Literele pot constitui doar începutul unor cuvinte, iar cuvintele, după o ordine oarecare, dinainte stabilită, pot declanşa, prin conectarea telepatică a celor doi corespondenţi, fraze, mesaje întregi...

— N-ai cum să ştii.

De după un boschet răsări capul creţ al lui Dan.

— Alege o literă, căpitane! strigă el. Şi gîndeşte-te la un cuvînt. Să vedem dacă nimeresc lungimea ta de undă...

— S?

— Spion! Nu?

— Unul care trage cu urechea! îi aruncă Viorel, peste umăr, fără să se oprească din mers. „Aparitiile" astea erau specialitatea bondocului.

— Cu urechea zici? Şi cu ochii! Un spion, dar mai ales un detectiv, trebuie să aibă şapte ochi!

— Opt! Ochii sînt totdeauna perechi. Pînă şi la păianjeni, care au patru, şase, iar unele specii, şaisprezece ochi!

— Dar ciclopii?

— Ciclopii? Există doar în poveşti.

— Raaa! Vioreeel! Veniţi mai repede! strigă Codrin.

Moş Axinte explica ceva şi gesturile lui păreau să exprime o stare de emoţie. O luară la goană.

— S-a întîmplat ceva?

— Nimic-nimic, îi linişti bătrînul, arătîndu-le o suprafaţă de teren desţelenit. Trebuie s-o tăiem prin arătură, toţi o dată, unul pe urmele celuilalt.

— Să nu se ştie cîţi au trecut pe-aci? întrebă Viorel, dar moş Axinte tăcu. „De ce atîta prudenţă?" Îi spuse lui Dan, cu voce hotărîtă:

— Ia-l pe Gîză în faţă! Dacă observi ceva suspect...

— Vom ţine legătura prin el! fu gata să spună acesta, cu glas tare, dar Viorel îi puse fulgerător un deget pe buze.

— Misiune secretă?

— Păi!

— Mda, înţelese bondocul, şi ordonă, la rîndul lui: Treci înainte, Gîză! Dacă vezi ceva, îmi spui. Auzi? Băieţelul clătină din cap, a nedumerire. Tu faci pe prostul?

Viorel avea mai multă autoritate asupra lui şi socoti necesar să intervină.

— Aici nu sîntem într-o simplă excursie, ci... în misiune, Gîză!

— Misiune secretă, mă! Dan fu gata să-i facă „piersica", însă băieţelul îşi duse mîna la cap, soldăţeşte:

— 'Ţeles, căpitane! spuse el şi-o luă înainte, cu paşi repezi.

Ajunse în faţa coloanei care se pusese iar în mişcare. Dan îl urmă, în grabă. Viorel cugetă: „Se teme moşneagul de-o urmărire, altfel nu văd rostul şirului indian! Hm... Să nu se ştie cîţi au trecut?" Recapitulă o serie de întîmplări de peste vară... Căzătura în Canalul Morii, de unde îl „pescuise" profesorul, demonstraţia cu laserul din atelierele lui secrete, teribila „plasă" cu hologramа, incendiul de la benzinărie,

aventurile de la „Racheta albă". Îşi aminti de lacul Ştiucilor, de săpăturile arheologice, de culturile de plante aromatice, de radiogramele cifrate... Încercă să lege întîmplările între ele, să găsească un fir care, depănat atent, să-l ducă la misterioasele luminograme, dar nu reuşi. Iuţi paşii. Pămîntul nisipos, umed încă, păstra difuz amprentele sandalelor.

Moş Axinte scoase, în sfîrşit, zgarda cîinelui.

— Viorel, mi se pare că Napoleon a mai fost prin locurile astea, spuse Stejara şi remarca fetiţei îi strecură în suflet noi nelinişti.

— Văd, Ra...

— Se zbenguie, aleargă, hămăie ca în curtea sa.

— Aşa-i, în locuri neumblate de obicei adulmecă.

Soarele se făcuse de foc şi, peste arătura umedă, plutea acum o ceaţă străvezie. Dincolo de lac luceau ferestrele caselor din Jurilofca. Femei tinere întindeau năvoade la uscat.

— Hei, Gîză!

— De ce se întoarce? întrebă Stejara.

— E agent de legătură... Bănuiesc că ne-aduce o veste.

— O fi aflat în ce punct ne vom opri.

— Oare de ce am luat-o peste arătură? Îl auziră pe bătrîn:

— Gîză-Gîzişoară, mă cam tragi pe sfoară!

— Am pierdut ceva... bolborosi băieţelul. Mă întorc acuşi!

— Bine-bine, mormăi moş Axinte. Viorel îl aşteptă pe Gîză care raportă alarmat:

— Am găsit cartuşe printre brazde. Dan zice că-s cartuşe adevărate... Şi-i întinse un pumn de tuburi. Miros încă a praf de puşcă!

— Sînt de la vînători. De ce te-ai speriat?

— Vor fi... fiind bandiţi?!

— Pe insulă? Stejara îl linişti:

— E insula Lupilor, Gîză, nu a piraţilor! Iar lupi, nu-s decît iarna. Cînd îngheaţă apa, trec peste lac cu zecile. Vin din deltă.

— Poate că-s lupi de... mare?!

— Ce-ţi veni?

— Nu mi-ai povestit chiar tu, cîndva, despre oamenii care se numesc lupi de mare?

— Ţi-am povestit, dar lupi de mare-s marinarii cu experienţă, care au călătorit mult. Tu ai uitat povestea, că ţi-am spus-o demult!

— Poate că am uitat-o, căpitane, dar dacă lupii de mare sînt şi spioni?

Viorel oftă. Ra spuse:

— Să ne grăbim că uite... moş Axinte înaltă zmeul în mijlocul arăturii!

Sufla vîntul şi „aparatul" urca repede. Dan, Nicolo, Codrin şi Georgiana se priveau în oglinda zburătoare ca şi cum s-ar fi văzut în oglinda retrovizoare a unui automobil ce se îndepărta.

— Ne amenajăm un punct de observaţii, vorbi profesorul. Dar să nu vă întindeţi prea mult ca să nu bătătoriţi pămîntul...

Viorel nu pricepu rostul unor asemenea „amenajări".

— Ce se poate observa pe arătura goală?

— Încă nu ştiu, răspunse bătrînul cu seriozitate. Scoase binoclul din rucsac. Scoase apoi şi luneta! Montaţi-o colo... arătă el un loc mai neted.

„Ptii! Ce de instrumente!" se minună Viorel. Binoclul trecu de la un copil la altul, dar nu văzură mare lucru: brazde, mii de brazde şi liziera pădurii de arbuşti. Nicolo şi Georgiana se apucară să instaleze luneta. Moş Axinte fixă aţa zmeului de un ţăruş, apoi le ceru:

— Daţi-mi aparatul de fotografiat şi teleobiectivul.

„Are şi teleobiectiv! Nu m-aş mira să aibă şi un microradar!" reflectă Viorel în vreme ce Stejara cercetă cerul cu luneta, manevrînd dispozitivul de punere la punct a clarităţii.

Oglinda zmeului se vedea ca şi cum ar fi fost lîngă ea.

— Apar nişte dungi curioase, asemănătoare canalelor de pe Marte, vorbi calmă Ra, care nu o dată studiase planeta roşie prin luneta de la „Racheta albă".

Bătrînul tuşi. Dan, curios, se înghesui:

— Unde? Ce dungi?

Zmeul pendula pe cer, un cer de un albastru intens. Oglinda arunca din cînd în cînd sclipiri violente.

— Se văd brazdele, şiruri-şiruri. Atît. Spuneai că se pot descoperi...

— Psst! îi făcu semn Viorel să tacă. Îi luă locul la lunetă.

„Canalele" sesizate de Stejara cădeau perpendicular pe linia brazdelor. Imaginea se schimbă de parcă ar fi urmărit ecranul unui televizor; apărură cercuri, segmente de arc, dreptunghiuri. Strigă cît putu:

— O cetate! O uriaşă cetate!

— Ce tot spui?! lăsă bătrînul aparatul de fotografiat. Vezi poate planul unei cetăţi!

— Exact! La scară naturală! Moş Axinte se uită prin lunetă.

— Repede, copii! Veniţi repede, căci imaginea poate să dispară! Se usucă terenul şi gata! Priviţi pe rînd... le mai spuse, cu glas sugrumat.

Căută iar aparatul fotografic cu teleobiectiv şi se aşeză pe spate, între două brazde. Expuse o mulţime de clişee. Cînd se termină filmul, se ridică printr-o mişcare vioaie şi, extaziat, cum rar se întîmpla să fie, exclamă:

— Grozav!

Gîză, nepricepînd bine ce era grozav, întrebă:

— Cine-i? Ce e?...

— Lăsaţi-l şi pe el la lunetă!

— Vezi cum se usucă pămîntul? îl întrebă Viorel.

— Liniile mai deschise corespund cu o uscare mai accentuată a brazdelor, îi explică bătrînul. Care strat de pămînt se usucă mai repede? Cel cu o grosime mai mare sau cel care-i subţire?

— Care-i subţire, raţionă Gîză.

— Păi... aici e tot secretul! Unde apar dungi uscate înseamnă că se află ceva dedesubt.

— Ziduri! ţipă Dan, căruia, în sfîrşit, îi „picase fisa". Asta-i arheologie aeriană!

Alergă cu un băţ în mînă să traseze liniile de ţărînă uscată, dar nu mai desluşi nimic. Se întoarse disperat către moş Axinte.

— S-au şters! Au dispărut toate liniile!

— Nu, încă nu. Numai că de aici, de jos, de la înălţimea staturii unui om nu pot fi văzute. Aceste linii sînt vizibile doar de la mare înălţime. Treci la lunetă şi ai să te convingi.

— N-au dispărut! exclamă el fericit.

— Privind terenul de sus, întîi din aerostate şi baloane, apoi din avion şi elicopter, oamenii au inventat...

— Arheologia aeriană! ţipă iar bondocul de pe care şiroia transpiraţia.

Frăţiorul lui se agita:

— Lasă-mă, Dane, să mai văd!

Dan deveni deodată grav.

— Şi cum vom descoperi comoara?!

— Care comoară! îi scăpă, printre buze, bătrînului.

În liniştea care urmă se auzi marea; un cîrd de lebede zbură peste Razelm. Viorel se uită la barba profesorului, la statura lui impunătoare, şi-l asemui cu un veritabil pirat.

Dan începu să-l sufoce:

— Cînd facem săpături? Pariez că găsim... grămezi de aur!

Bătrînul îi răspunse:

— Să developăm întîi filmul! Viorel se oferi voluntar:

— Merg eu la Jurilofca. Trebuie să fie acolo un laborator fotografic!

— Un laborator? Nu ne putem descurca decît cu laboratoare? Pe front developam în tranşee, în cabinele autocamioanelor sau ascunşi în mantale soldăţeşti. Luă rucsacul din care scoase la iveală o cutie. Iată unde o să developăm filmul! În trei minute... Se uită la Viorel. Cronometrează... căpitane!

— Nici n-ai turnat soluţia, nene. Ne păcăleşti...

— Vă păcălesc? Filmul se plimbă între nişte role impregnate cu substanţe revelatoare şi fixatoare; cînd îşi termină cursa, poate fi scos la lumină...

„Tare invenţie!" vru să exclame Dan, dar scepticismul lui Viorel îl făcu să se abţină.

Minutele se scurseră fără ca vreunul să scoată un cuvînt. Moş Axinte spuse un „abracadabra" şi trase afară filmul developat gata.

— Curată scamatorie! se minunară ei. Bătrînul purtă o lupă de-a lungul clişeelor şi se arătă satisfăcut.

— Merg! O să le mărim pe loc... Găsi în acelaşi rucsac un mic instrument optic în care fixă primul clişeu. Îl orientă spre soare şi proiectă pe un ecran de sticlă mată curioasele linii care alcătuiau planul unei construcţii.

— Deci... aşa arată cetatea!?

— E antică, nene? se vîrî Gîză între ei.

— Poate că e antică...

— Senzaţională descoperire! conchise Dan, răsuflînd ca o locomotivă Diesel.

Bondocul era în al nouălea cer. Începură să vorbească toţi odată, punînd fel de fel de întrebări. Moş Axinte rîse neştiind cui să răspundă.

— Felicitări, Ra, spuse Viorel, abia auzit, şi-şi petrecu un braţ pe după umerii fetiţei. „Canalele" tale s-ar putea să ne ducă pe drum bun...

Stejara clipi veselă.

— Deocamdată habar n-am încotro „navi-găm"...

— Ce mai aşteptăm? se grăbi Dan, arzînd de nerăbdare să scoată, de sub brazde, comori. Acum ştim unde trebuie să căutăm!

— Ce aşteptăm? îl imită Gîză.

— Nu facem, săpături? îl birui curiozitatea şi pe Codrin, dar moş Axinte se mulţumi să zîmbească în barbă.

— Coborîm zmeul, strîngem instrumentele şi ne întoarcem pe unde am venit! spuse el pe neaşteptate.

Glasul îi sunase a ordin şi nimeni nu îndrăzni să mai pună vreo întrebare. Doar Napoleon lătră prosteşte, fără să ştie de ce.

— Ştergeţi urmele! le ceru bătrînul, cu voce enigmatică.

„Spionajul arheologic se ocupă doar de depistarea locurilor bogate în vestigii?... N-aş crede!" cugetă Viorel.

Demontară luneta şi strînseră în grabă totul. „Şirul indian" îl deschise chiar moş Axinte, neobişnuit de vioi. Păşea apăsat, cu rucsacul în spate, deasupra căruia agăţase zmeul. Nici măcar pălăria de pai, cu boruri largi, nu i se vedea.

Amiaza turna foc peste deltă şi mare.

Dezlegară cele două ambarcaţiuni şi vîslele plescăiră în apă iar, ritmic. Nicolo atacă o melodie din muzicuţa de gură şi se pomeniră cîntînd. Moş Axinte relua refrenul, de unul singur, cu voce de bas.

— Cînd ne reîntoarcem pe insulă? îndrăzni să întrebe Viorel, dar profesorul îi făcu doar, într-ascuns, cu ochiul.

Stejara introduse în cîntec fraze pentru Viorel. Băiatul prinse din zbor cuvintele şi răspunse tot cîntînd, ca la operă. Dialogul îi amuză pe toţi încît, la o nostimadă, bărcile se cutremurară de rîs şi cîntecul încetă.

— Simt în nara stîngă miros de ciorbă! declară Viorel.

— Ce foame mi-eee! se văicări fără jenă Dan.

Frăţiorul său, Gîză, nu se lăsă mai prejos:

— Mi-e o foame de lup!

Barca cu motor a căpităniei portului Jurilofca trecu spumînd apa în urmă-i. Descrise un cerc şi încetini viteza.

— Vine să ne remorcheze! se bucură Viorel şi-l coti pe Dan, care vîslea alături. Bondocul o contempla pe Stejara. Tresări fără voie.

— Ce-i?

— Îţi place?

— Ra?

— Barca, mă!

Lacul scăpăra lumini albastre, iar de pe aripile pescăruşilor picurau diamante.

Capitolul V

— Poate că întreg craniul să joace rolul unei cutii de rezonanţă...
STEJARA

Guvizii fugeau în zig-zag, de la o piatră la alta, ca nişte fulgere negre. Viorel îi vedea prin apa limpede şi arunca după ei cu undiţa ca şi cum ar fi mînat din urmă o turmă de oi. Moş Axinte rîdea.

— Aşa n-ai să prinzi nici unul!

— Ham-ham! lătră Napoleon, de pe ţărm, şi bătrînul scoase repede peştele agăţat. Pe sfoara lui se înşirau cam două duzini de guvizi dolofani.

— Vezi cum se pescuieşte?

— Păi sigur! Cînd pluta se scufundă, Napoleon te anunţă. Ăsta-i pescuit colectiv!

Profesorul se mută mai aproape, pe o piatră care abia ieşea din apă şi în care valurile scobiseră adevărate pîlnii. Lăsă peştii într-o scobitură şi legă capătul sforii de un colţ ascuţit, şlefuit ca un dinte de elefant.

— Guvizii sînt fricoşi, spuse el. Fug şi de umbra lor. Dar sînt foarte hrăpăreţi. Sar la nadă tot timpul, dacă ştii să le dai iluzia că nu-i pîndeşte nici un pericol. Uite unde arunc eu cîrligul... tocmai sub piatră. Gata! S-a şi prins!

— Ham! lătră iar Napoleon, de astă dată cu întîrziere, pentru că peştele se zbătea în aer, atîrnat de cîrlig.

— Fiuuu! şuieră băiatul şi aruncă, la piciorul unui bolovan masiv, cîrligul său de care prinsese carne de scoici. Simţi îndată o smucitură puternică şi vîrful băţului se îndoi.

— Scoate-l!

Peştele era măricel şi, în vreme ce, jubilînd, scotea primul său trofeu marin, Viorel se gîndi la Dan, care-şi făcea somnul de după-amiază. „Ce ochi ar fi făcut bondocul de mă vedea cu ditamai peştele!" Pe mare apăru un vapor de pasageri. De pe punte făcură semne cîţiva copii. Moş Axinte le răspunse fluturîndu-şi pălăria de pai. Viorel ţinu peştele

ridicat, în mîini, şi le arătă captura, deşi nimeni n-ar fi putut să vadă, la o asemenea distanţă, un guvid.

— Eu l-am prins! se lăudă Viorel şi glasul lui se topi în şuierul navei.

Pescuiră iar, cu spor. Sub pietre păru să existe rezerve piscicole inepuizabile. Într-o jumătate de oră umplură două sfori cu peşti. „Şi Dan mai doarme! Parcă a venit anume la mare, să doarmă! îşi spuse cu ciudă. Mai bine... Mda, în lipsa bătrînului putea să ne scoată o copie a imaginii cetăţii... "

— Hei, căpitane! îl atenţionă moş Axinte. Îţi trage!

— Văd-văd... se fîstîci băiatul ca şi cum i-ar fi surprins gîndul.

În cîrlig se zbătu un peşte necunoscut.

— Ai agăţat un pui de sturion!

— De sturion? Aşa arată sturionii? Care fac icre negre?

— Aruncă-l înapoi!

— De ce? se miră băiatul.

— Nu-i voie să reţii sturionii — moruni, nisetri — care n-au atins maturitatea.

Viorel îl aruncă în mare.

— Şi cum putem prinde sturioni maturi? întrebă el, cu părere de rău că nici Dan şi nici Stejara nu fuseseră de faţă.

— Cu greu. Sînt nişte uriaşi ai apelor. Se prind la carmace, lîngă gurile Dunării. Cu nişte frînghii groase, suspendate pe flotori, de care atîrnă corzi verticale terminate cu cîte un cîrlig foarte ascuţit. Carmacele barează pur şi simplu calea sturionilor în timpul migraţiilor.

— Şi sturioni mai mici nu se pot pescui? mai speră el să poată reţine unul.

— Se pot, dar nu chiar pui, ca cel prins de tine mai înainte. Nisetrul, ca şi păstruga şi cega, se pescuieşte şi cu ava.

— Cu ava?

— O unealtă de pescuit formată dintr-o plasă fixată cu greutăţi pe fund şi menţinută pe verticală de nişte flotori care plutesc la suprafaţa apei...

— Aha, ca setcile! sau talienele!

— Nu, setcile sînt plase duble, fixate pe pari sau plutind în derivă, cu bărci. Şi-s pentru scrumbiile de Dunăre şi alţi peşti migratori mici, care se încurcă în ochiuri. Talienele-s, într-adevăr, fixate la fund, iar pereţii laterali urcă spre suprafaţă, cu flotorii. Numai că talienele au torbe, un fel de cutii uriaşe ca nişte camere subacvatice, construite din plase şi situate de o parte şi alta a plasei-baraj, aşezată perpendicular pe linia ţărmului...

— Bancurile de peşti dau peste pla-sa-baraj, încearcă s-o ocolească şi nimeresc în camerele-capcane! Nu? Dar eu aş construi taliene la gurile Dunării... din sîrmă de oţel! Morunii n-ar mai fi agăţaţi de carmace şi omorîţi...

Bătrînul păru nedumerit.

— ?!

— Icrele negre s-ar scoate sub apă, de nişte chirurgi-scafandri. Sau poate că peştii nici n-ar trebui operaţi. Cu un simplu ac şi o seringă suficient de mare li s-ar extrage toate icrele...

— Sute de kilograme de icre? Cîte sînt în burta unui gigant? întrebă profesorul, gata-gata să alunece de pe piatra pe care pescuia.

— De ce nu? Morunii ar fi eliberaţi apoi, şi-ar produce din nou icre negre. Ar fi ca nişte uzine vii. Nu-i interesant?

— Ba da... mormăi moşneagul în barbă, captivat de imaginaţia băiatului. Napoleon lătră şi un nou guvid atîrna în cîrlig. Avem suficienţi pentru o cină! constată el şi ieşi pe mal.

Se întoarseră în campament. Codrin, care era de rînd la „bucătărie", pregătea focul sub ceaun. Toţi ceilalţi mai dormeau. Moş Axinte luă canistra şi plecă după apă. Viorel gîndi:

„E momentul să acţionez, să copiez imaginea fotografică a...". Vru să intre în „cortul amiral", cum botezaseră ei cortul profesorului, care era mai înalt ca toate celelalte, dar se opri. „Şi dacă mă spune Codrin?" Consemnul era sever: nimeni nu putea intra acolo fără aprobarea bătrînului. Ori lui Codrin degeaba îi vorbea de acţiunea „moş Axinte" în asemenea împrejurări. Îl luă pe departe:

— Şi cum o să faci mămăliguţa? Pui toată făina odată şi amesteci?

— Nu, pun făina puţin cîte puţin.

— Tţţţ! făcu Viorel. Mai trebuie să înveţi. Ce spun eu să înveţi? Să studiezi! Bucătăria-i ştiinţă, mă! Ar merita să te ocupi... Codrin clătină din cap.

— Da. Poţi breveta un sos picant!

— Sau o mămăligă picantă! E o filozofie, mă, să faci o mîncare gustoasă!

— O fi! plescăi Codrin din limbă şi aşeză vreascurile sub ceaun.

„Îi ţin teoria mămăligii şi pierd vremea!" îşi reproşă Viorel, înciudat. Cum să trateze problema? Deschis şi fără ocolişuri? Dacă-i cerea, direct, discreţie, Codrin putea reacţiona violent; încălcarea consemnului nu intra în concepţia lui. „Se vor scula toţi, va veni moş Axinte! Trebuie să fac o copie... Ori o mărire fotografică sau măcar un simplu desen după proiecţie, căci refotografierea cetăţii e imposibilă. Ar fi nevoie de-o ploaie, şi anume de prins momentul în care se avîntă arătura. Abia atunci mai apar, spunea bătrînul, liniile... Să aştept pînă va ploua? Cînd va ploua? Să revin după ce vegetaţia va acoperi terenul? Zicea că aerofotografia poate distinge, după nuanţa plantelor, aceleaşi linii şi contururi; rădăcinile cresc mai anemice deasupra zidurilor, iar frunzele prind nuanţe gălbui... "

— Tu eşti de servici?! îl întrebă deodată pe Codrin, cu ton de imputare.

— Nu se vede?

— Nu! Codrin ridică privirea ofensat şi Viorel îi înfruntă tăişul ochilor o secundă, poate mai mult. Abia acum mi-am dat seama că l-ai lăsat pe moş Axinte să care singur apa. La anii lui...

— Dar eu...

Tăcu. Sîngele îi fugise în obraji şi Viorel, care-i urmărise atent reacţia, se văzu stăpîn pe situaţie, îi spuse mai calm, dar decis:

— Aprind eu focul.

Codrin plecă să-l întîmpine pe bătrîn. Rămas singur, Viorel dădu foc vreascurilor; se ridică un fir de fum albăstrui, ca un semnal. Apoi căută, topit de emoţie, rucsacul profesorului. „Ah, e aici!" Găsi filmul şi dispozitivul de mărire a imaginilor.

„Fac un desen după proiecţie!" se hotărî el repede, dar nu reuşi să fixeze aparatul în aşa fel încît să-i rămînă mîinile libere. Fu nevoit să-l trezească pe Dan. Bondocul bodogăni:

— Ce să ţin? Pentru ce să ţin?

— Psst! Fă ce-ţi spun şi taci!

Dan îl ajută, şi Viorel reuşi să deseneze pe un petec de hîrtie, destul de exact, conturul cetăţii şi cîteva linii de incintă.

— Mă Dane, mă! răbufni el brusc, uitînd de ceilalţi, care mai dormeau. Iată de unde se va scoate ceva! De-aci! Şi puse degetul pe un cerc trecut pe negativ cu creionul. Ar fi vrut să mai pună un cuvînt, măcar un cuvînt, dar îl zări pe Codrin venind cu apa, urmat de moş Axinte, şi se grăbi să pună lucrurile la loc. Dădu desenul lui Dan, să-l ascundă. Fluieră printre dinţi *Marşul lui Iancu,* ceea ce însemna „Victorie!" Din cortul fetelor se ivi Stejara.

— E ceva nou?

— Nimic, rîse Viorel şi-o luă domol, ca omul împăcat cu treburile zilei, spre faleză. Pe mare se simţea hula. Plaja era acoperită de sute de pescăruşi.

— Chiar nimic?

Stejara nu putea fi „dusă". Pupilele ei negre sticliră dintre pleoapele întredeschise. „Emiţătoarele ei de unde electrocerebrale funcţionează impecabil", reflectă băiatul. Cînd se apropiară de ţărm, el spuse:

— Mi-ai transmis adineauri ceva... „E în ordine! Dacă ai reuşit să copiezi filmul, totu-i în ordine!"

Fata făcu ochii mari.

— Să fiu foarte sinceră, vorbi ea, cînd ajunseră jos, la „scoicărie", pînă acum n-am prea crezut în telepatie.

— Te-am recepţionat corect? Am putea încerca o conversaţie la distanţă!

Stejara oftă.

— E nemaipomenită senzaţia că-ţi înţelege cineva gîndurile, că le preia, de la scoarţă la scoarţă, într-un flux de neurounde!

— Sau de la retină la retină! exclamă el, făcînd aluzie la ochii ei, minunaţi prin tot ce poate fermeca ochiul omenesc, mărime, strălucire, culoare, dar mai ales inteligenţă.

— Mai ştii! spuse vizibil flatată, dar schimbă repede traiectoria discuţiei: Poate că întreg craniul joacă rolul unei cutii de rezonanţă! Ori poate suprafaţa dermală a organismului, în totalitatea ei, e o membrană receptoare de vibraţii!

— N-ar fi grozav să putem construi un aparat care să emită continuu ceea ce elaborăm noi mintal!? Probabilitatea de declanşare a altui mecanism uman de recepţie telepatică ar fi mult mărită!

— Ar fi cea mai interesantă invenţie a noastră!

Dunga orizontului păru un arc din care-şi lua zborul o săgeată fermecată.

— Luminograful lui moş Axinte, reluă ea o idee mai veche, fixează aparatul receptor al corespondentului pe poziţia „primire mesaj" şi, în acelaşi timp, prin simbolurile emise, ghidează neuroundele propriei scăfîrlii...

— Mai ştii simbolurile?

— Y, d, f, c şi..., pare-mi-se, t!

— Exact.

— Poate că aceste simboluri ne vor permite să pătrundem cîndva pe lungimea lui de undă cerebrală.

Fata tăcu. Marea aduse sunete necunoscute. Hula goni în depărtări.

— Tu ce zici, moş Axinte va mai transmite?

— Luminograme?

— Da.

— Nu ştiu. Poate că va emite informaţii despre cetate...

— Să refacem călătoria pe insulă. Singuri... S-ar putea să descoperim ceva... Se lovi cu palma peste frunte. Nu ţi-

am spus, Ra? Clişeul era însemnat cu creionul într-un anumit punct. Şi adăuga fericit: Am desenat totul!...

Stejara se opri.

— Era însemnat?

Viorel vroi să mai spună ceva, dar renunţă. Soarele rostogoli peste mare bulgări de aur. Pescăruşii ţipară.

— Vii în apă?

— Vin.

Simţiră pe buze, înfioraţi, gustul sării. Marea era bună. Valurile potrivite. Înotară alături, de-a lungul coastei. Îşi atinseră mîinile, fără să vrea, ca păsările vîrful aripilor. El rîse. Se cufundă în apă, cu privirea scrutătoare a căutătorilor de perle. Ieşi la suprafaţă cu „daruri" — scoici şi pietricele colorate. Ea le luă într-o mînă şi ieşi la ţărm. Apoi jocul continuă...

— Am găsit o monedă! strigă Viorel, ca şi cum ar fi scos de la fund o perlă neobişnuit de mare.

— De care? Veche?

— Veche!

— Da?

— Da!

— S-o văd...

— Uite-o!

Fata luă mica monedă şi-o privi.

— Mi-ar trebui o lupă.

— Are moş Axinte.

— Nu, să nu-i spunem nimic... Viorel întrebă:

— Crezi că-i valoroasă?

— Poţi să ştii?

Mica monedă de argint păru, în palma ei, o bijuterie. Se lungiră pe nisipul fin care mai păstra căldura soarelui torid de peste zi.

— Ra! şopti Viorel ca şi cum ar fi rostit numele unei zeiţe.

Ea continuă, parcă fără să-l fi auzit:

— Cu mii de ani în urmă, or fi stat în nisip, aici, ca şi noi, un băiat şi o fată. Poate că era tot un apus, ca şi acum, apusul aceluiaşi disc solar pe care-l vedem şi azi!... Nu ţi se

pare curios că oamenii acelor vremuri au văzut acelaşi soare, aceeaşi mare, acelaşi cer?!

— Şi băiatul i-a dat bănuţul acesta şi ea l-a aruncat în apa mării ca să revină cîndva...

Ra spuse emoţionată:

— Şi au revenit! El se numeşte Viorel...

— Iar ea... Ra, zeiţa bucuriei!

În campament răsunară glasuri. Răzbătu pînă la ei miros de peşte prăjit.

— Hai să cinăm!

— Hai!

Le ieşi înainte Dan. Îi informă precipitat:

— Mîine, în zori, plecăm spre insula Lupilor! Am aranjat totul cu un pescar care ne va duce cu barca lui. Şi... am multiplicat desenul în trei exemplare.

Viorel îl lăudă:

— Eşti un tip, mă! Se uită la Stejara: Nu-i aşa că ne-a lăsat ţuţ?

— Ascultă, Dane! vorbi ea. Sper că nu i-ai amintit nimic pescarului de cetate?

— Îs prost? Aşa ai crezut tu că-s prost? se bosumflă el, ştergîndu-şi de pe frunte broboane imaginare.

— Dar ce i-ai spus?

— Că acolo există o floare care se deschide numai în zori, o oră, şi că noi sîntem membrii unei expediţii ştiinţifice.

— Jur, Ra, că avem în faţa noastră cel mai genial mincinos!

Bondocul se umflă în pene, ca şi cum i-ar fi adus elogiul suprem.

— Sînt, pe onoarea mea că sînt! Mi-am dat seama că-s formidabil după cum l-am convins de uşor. Şi mă tot minunez de „fisa" mea... fantastică!

„Îi bubuie mintea", gîndi Viorel şi zîmbi cu bunătate. Găsi totuşi că prietenul lui meritase lauda.

— Asta se cheamă o minciună nobilă, Dane! Pricepi ce-i aia o minciună nobilă?

— Da, căpitane.

Moş Axinte povestea lîngă foc:

— Mi-a spus cineva că sforăi în somn, dar nu am crezut. Azi-noapte am visat însă că sforăiam. Era un fel de vis în vis şi visam că-mi zornăiau în palmă bănuţi de argint! Se făcea că stam lungit pe mal, în apropierea cortului, şi zornăitul bănuţilor se transforma într-un fel de sforăială sau în sporovăială de valuri, nu-mi aduc bine aminte. Ţărmul era lin, ca aici, nisipul fin şi plin de scoici...

— Şi erai singur, nene? tresări Viorel care legă repede „bănuţii de argint" de bănuţul lor, tot de argint.

— Cred că eram cu o fată...

— Frumoasă?

— Frumoasă, aşa cum sînt toate fetele din visele noastre frumoase.

— Dar marea, marea cum era? Dar ţărmul? Era la fel cu acesta?

— Marea era aceeaşi, dar ţărmul nu cred că era la fel, pentru că visul acela mă trans pusese cu milenii în urmă, în epoca dacică sau romană, nu-mi aduc bine aminte...

Stejara şi Viorel schimbară priviri. Se pomeniră vorbind deodată:

— Asta-i telepatie!!!

— Cum aşa? păru sincer mirat bătrînul.

— Păi... aşa... ezită Viorel.

— Ţărmul nu era la fel? întrebă Stejara, dar profesorul insistă:

— Cum aşa, copii? Am intrat cumva pe lungimea voastră de undă?

Marea se răsuci în plapuma ei de mătase şi auziră, ca într-o scoică, vuind brizanţii. Dinspre deltă plutiră, pe cerul sîngeriu, „corăbioare" albe.

— Uite pelicanii! ţipă Gîză.

Se culcară tîrziu, aproape de miezul nopţii.

Capitolul VI

Zmeul-oglindă pluti în bătaia brizei şi Viorel, Dan şi Stejara nu-şi putură explica „trădarea"...

Pescarul sosi la crăpatul zorilor. Luna mai pendula sub o cupolă perlată, luminoasă ca un bulevard de metropolă. Viorel, Dan şi Stejara se îndepărtară de campament în vîrful picioarelor şi coborîră spre Razelm; oglinda lacului reflecta cerul înstelat.

— Şi dacă moş Axinte ne ia urma?

— Exclus, spuse Dan. Am pus lacătul la fermoarul intrării în cort. Numai ferestruica e deschisă, dar p-acolo nu-i încape nici barba. Făcu o pauză, că-l furnica rîsul, apoi adăugă pe ton liniştitor: Dacă merg toate

bine, la ora deşteptării sîntem înapoi. Stejara chicoti. Viorel mai întrebă:

— Dar Napoleon?

— Nu l-am văzut. Poate că doarme cu el.

— În cort? N-aş crede...

Ajunseră pe mal. Pescarul îi aştepta şi Viorel sări în barcă, o lotcă mare, smolită. Se instalară toţi trei la pupa. Omul începu să vîslească. Operaţiunea se desfăşura ceas şi Dan, organizatorul expediţiei, triumfa. Vedea parcă cercul acela, uşor oval, trecut cu creionul pe film. „Acolo trebuie să fie ascunsă o comoară."

În jur era linişte. Capul Doloşman, stîncăriile Bisericuţei, insula Popina formau parcă o flotă neagră, plutitoare. Farul de la Gura Portiţa mai săgeta marea.

— Ştii că primul far marin — vorbi Viorel, ca să alunge monotonia — a figurat între cele şapte minuni ale lumii?

— Ştiu, răspunse Ra, gînditoare. Fusese construit înaintea erei noastre de Ptolomeu al doilea, pe insula Pharos. Semăna cu un fel de Turn Babel, pe care trona statuia zeului mării, Poseidon!

Pescarul îşi ridică o clipă privirea şi vîsli mai departe. În semiobscuritatea care stăruia, chipul său negricios, ars de

soare ca al oricărui pescar, păru învăluit de-o umbră. Bondocul nu se lăsă mai prejos; găsi un subiect de discuţie cu adevărat „savant", astfel ca barcagiul să n-aibă nici o îndoială că se afla în compania unor oameni de ştiinţă...

— Magma Pămîntului, spuse el, are de o mie de ori mai multă apă decît vedeţi aici şi decît există în mările şi oceanele lumii!

— Măăăi! făcu omul involuntar, ceea ce-l încurajă pe bondoc şi o ţinu înainte, mai doct decît şi-ar fi putut închipui cineva că putea fi un băieţaş plinuţ, creţ şi cu nasul cîrn.

— Plantele şi animalele, organismele vii de pe glob, conţin mai multă apă decît toate rîurile şi fluviile planetei luate la un loc, că...

Stejara îl opri, zîmbind:

— Apa, Dănuţ, nu-i decît o banală formulă, H_2O, fie din oceane, din mări ori din fluvii... În cantitate mare sau mică nu-i decît H2O!

Bondocul sughiţă; n-avu curajul s-o contrazică.

— Pe mine mă impresionează imensitatea lichidă a...

— Te înţeleg, îl întrerupse iar, cu blîndeţe. Mie mi se pare mai interesantă această picătură... Şi arătă, în lumina palidă, o peruzea transparentă alunecînd de pe un deget delicat. Ai şti să-mi spui de ce?

Dan rîse scurt.

— Pentru că aduce cu-o mărgea. Şi pentru că voi, fetele, puteţi vedea în picătura aia pînă şi o perlă, ori un mărgăritar!

— Eu văd pur şi simplu un efect! i-o tăie Ra. Tu n-ai observat? Cînd a căzut, picătura n-a căzut direct, ci a urmat întîi curbura degetului.

Pescarul ridică deodată vîslele şi-o mulţime de stropi se prelinseră, căzînd ca nişte bile în spaţii rezonatoare neobişnuite. După ce clipocitul apei încetă, spuse gutural:

— Efectul Coandă! Vedeţi barca mea? — şi copiii cercetară ambarcaţiunea care-i ducea spre Insula Lupilor — are o formă ce ţine seamă tocmai de acest efect, de tendinţa fluidelor de a urma linia corpului solid cu care intră în contact...

Luna-şi topi aurul în unda lacului, undeva ţipă o pasăre, trezită din somn, iar farul risipi un ultim evantai de „laseri". Lui Dan i se făcu frică. Un dinte începu să-i bată darabana. „Ciudat pescar am mai găsit!" Viorel, la rîndul lui, reflecta: „Pescarul ăsta nu numai că a auzit de efectul Coandă, dar l-a şi aplicat. Pare suspect!... " Dar tot el se îmbărbătă: „În definitiv... noi nu avem mai multe pasiuni? De ce n-ar fi pescarul nostru şi fizician? Ori poate că-i...". Îşi întrerupse gîndul, pentru că binevoitorul lor barcagiu continuă:

— Contactul dintre apă şi corpurile solide e învăluit încă în multe taine. Eu cred că în cazul efectului Coandă au loc, la nivel molecular, interacţiuni aproape incredibile! Prin microscopul electronic am văzut cum un strat de apă îngheaţă, la zero grade, iar un alt strat, din imediata apropiere, rămîne în stare lichidă şi la minus o sută de grade Celsius!

— V-aţi uitat prin microscopul electronic? întrebă Viorel.

— M-am uitat. De ce te miră?

Sări un peşte, cu plescăit sonor şi Viorel, care nu era fricos, tresări.

— Nu, nu mă miră...

— De ce ne-ar mira? îşi descleştă maxilarele şi Dan, tremurînd încă de spaimă.

— Matale eşti pescar, nene, nu-i aşa? se auzi vocea Stejarei, încărcată de îngrijorare.

— Pescar... amator! spuse omul cu ton firesc, afundînd vîslele în apa limpede a lacului. Spuneţi-mi Gelu, că aşa mă numesc. Se ţine uşor minte. Vă gîndiţi la voievodul român Gelu, de pe vremea cînd Transilvaniei i se spunea Valahia Interior...

Viorel fu gata să-l întrebe dacă era fizician ori istoric, dar îşi muşcă buza, că-n clipa aceea deasupra insulei Lupilor pluti, ca o farfurie zburătoare, zmeul lui moş Axinte; oglinda de aluminiu reflecta, ca un far marin, fulgerările micro-blitzului. Abia de putu articula un cuvînt:

— Morse!

— Morse!!! ţipă Dan, surescitat şi înspăimîntat în acelaşi timp.

— Mor... se pare, dar de rîs! izbucni Stejara şi-l arse pe bondoc, cu un pumn băieţesc, sub coastă. Asta-i pentru... lacătul tău fermecat.

Gelu rîse.

— De ce vă bateţi, copii?

— Ne batem? Noi? L-am mîngîiat puţin... spuse Ra, şi-şi aţinti privirea spre zmeu. Ce transmite? Ai înţeles ceva?

Viorel îi citi luminograma: „Fiţi bine veniţi, căutători ai florii de noapte!"

Stejara se înfurie şi, în furia ei copilărească, deveni nespus de dulce.

— Ne-ai trădat! îl acuză ea pe bondoc.

— Eu?! se apără Dan. Poate... şi-l arătă pe Gelu.

— Ei-ei! dădu omul din cap, încruntîndu-se. Drept mulţam, mă faci şi trădător?!

Dan spuse politicos:

— Iartă-mă, nene, dar nu înţeleg cum a aflat moş Axinte de expediţia noastră?!

— Înainte de-a discuta cu tine, mărturisi „pescarul", profesorul mă rugase să vă aduc, în zori, pe insulă, după floarea ceea... Tu tocmai picasei în cale-mi. Mă rog, eu atîta ştiu. Mai mult nimic. Şi, să spun drept, nu m-am gîndit că v-aţi pornit la drum fără ştirea lui...

Noaptea se risipi. Dintele de platină al lunii mai stărui pe cer ca o himeră. Zme-ul-oglindă pluti în bătaia brizei şi Viorel, Dan şi Stejara nu-şi putură nicicum explica „trădarea".

„Să fie atît de puternică recepţia neurocerebrală a bătrînului? se întrebă Viorel, alarmat. Ce mai putem pune noi la cale fără să ştie el?"

Stejara se frămîntă şi ea: „De unde această colosală forţă de pătrundere pe lungimea noastră de undă?"

Dan, pierdut cu firea, strigă şi glasul său pluti peste ape, tăind, ca un diamant sonor, liniştea:

— Moş Axinteee!

— O nouă luminogramă! Atenţie la recepţie! vorbi grăbită Ra, şi se încordă toată.

— „Speriaţi peş-tii!" descifră Viorel mesajul. Ai înţeles, Dane?

— Am înţeles, mormăi bondocul. Tăcură. Vîslele, la intervale egale, loviră apa cu sunet surd. Pe mare, soarele se pregătea să răsară.

— M-au mîncat ţînţarii! sparse liniştea fata. Pe tine nu? se întoarse ea spre Viorel.

— Încă nu de tot.

— De ce-or fi avînd preferinţe? rîse ea şi, la bordul uriaşei bărci smolite, construită după toate regulile ştiinţei, se înfiripă calmul.

— Eu unul ştiu, spuse Dan, gesticulînd după inamici nevăzuţi, că le place o anumită umiditate şi temperatură a pielii. Îs numai umflături!

— Poate, îl aprobă Gelu, şi copiii îl priviră cu luare-aminte; avea o fizionomie deschisă, chiar simpatică. Părul său negru, căzînd în şuviţe ondulate, şi ochii de culoarea oţelului îi dădeau un aer de voievod. Eu am noroc cu pielea mea rece şi uscată. N-am niciodată probleme cu ţînţarii.

— Dar cum de văd lighioanele astea şi pe întuneric?

— Se crede că-s mioape, ca oile. Au însă un aparat special cu care detectează, de la distanţe apreciabile, bioxidul de carbon expirat de victime.

— Ca aparatul şerpilor, capabil să sesizeze, de la zece metri, o diferenţă de temperatură de o miime de grad! spuse Viorel.

— Da, numai că instrumentul ţînţarilor pare să fie mai complex; face analiza gazului, îi determină natura şi stabileşte direcţia din care se propagă în mediul ambiant.

— Poc! făcu Dan, comic, ucigînd un ţînţar întîrziat. Am dărîmat o uzină chimică! se amuză el. Stejara întrebă, curioasă:

— Dar oile? Cu ce-şi compensează miopia?

— Cu... cuminţenia. Merg docile, una după alta, cu capul în pămînt. Dacă li s-ar da ochelari cu cîte şase dioptrii

ar vedea normal şi-atunci poate că n-ar mai rămîne în turmă, ar lua-o razna, pe cîmp.

Rîseră. Mai discutară despre oi şi ţînţari. Sunetul mării îi însoţea din stînga.

— Ţînţărimea asta n-ar putea fi extirpată cu substanţe chimice, răspîndite de avioane sau elicoptere?

— Ba da. Au şi ţînţarii însă rolul lor în natură. O să spui că poartă boli; poate că şi imunizează! Înţepăturile lor, prin microbii transmişi, fac treaba unor vaccinuri dînd rezistenţă organismelor animale...

— Pif! îşi lovi Dan piciorul cu latul palmei. M-a vaccinat unul!

— Eu o să scap de ţînţari uşor. O să-mi fac un vibrator ultrasonic cu baterie, intră în funcţiune maşinăria de invenţii a lui Viorel, a cărui imaginaţie tehnică îi uimea ades.

— De ce ultrasonic? vru să ştie Dan.

— Pentru că... ţînţarii fug, se zice, de lilieci. Liliecii emit continuu ultrasunete. N-au ochi deloc. Se orientează cu propriul lor radar ultrasonic.

— E tare ideea, recunoscu bondocul. O să lovească damblaua toată ţînţărimea cînd o să-ţi pui în funcţie vibratorul!

— Ţînţarii ăştia nu pot fi dresaţi?

— De ce, Ra? se grăbi să întrebe Dan.

— Aşa, să ne caute floarea aia rară, după care ne-am pornit.

— A cules-o moş Axinte, c-a ajuns înaintea noastră, glumi bondocul şi se aplecă spre urechea lui Viorel: Ai un plan, căpitane?

— Am.

— Ai?

— Da, mă!

— Care?

— Păi... cînd debarcăm, te faci că-ţi scrînteşti piciorul. Tu o să rămîi pe loc, apoi, cum plecăm, te duci să faci săpături acolo, la cetate.

— Şi voi?

— Mergem să-i arătăm... „pescarului" tău şi lui moş Axinte... „floarea".

— N-o să prea fie... floare la ureche! făcu el haz de necaz. Mai bine merg eu, că eu am „inventat-o".

Viorel gîndi: „Se teme să facă doi paşi de unul singur, darmite săpături arheologice la crăpat de ziuă!" Spuse:

— După o... invenţie, trebuie să faci şi o descoperire, nu? La cetate...

Dan îl întrerupse, iritat. —... E nevoie de doi! Voi, tu şi Ra, aveţi fler. N-aţi descoperit voi „canalele"?

„E al naibii bondocul!" Viorel puse punctul pe „i":

— Dar tu eşti, dintre noi, cel mai curajos.

Şi-i suflă în ureche: Stejara e fetiţă, ce vrei! În ce mă priveşte... Uite, nu mi-e ruşine! Îţi spun drept, mă cam tem. Pupilele lui Dan se dilatară.

— Nu pot să cred, căpitane! încercă el să fie diplomat. Ţi-e chiar frică?

— Chiar! Imediat ce am plecat noi, îţi „dregi" piciorul şi-ţi iei tălpăşiţa. Şi-şi întări vocea a comandă: Misiune!

Bondocul înghiţi în sec. Erau de-acum aproape de insulă. Pe mal, ca o statuie albă, se profila silueta înaltă a bătrînului. Napoleon hămăia, agitîndu-şi coada scurtă. Pe cerul curat, măturat de stele, vîntul legăna zme-ul-oglindă.

— Insula misterioasă vă aşteaptă! le spuse moş Axinte, de parcă le-ar fi urat „bună dimineaţa". Şi-l luă în primire pe Viorel: N-ai prea avut somn tihnit, căpitane! Ai tot vorbit de-o floare...

— În... în somn? se înecă băiatul. Gelu aruncă parîma şi bătrînul săltă prova bărcii pe mal. Viorel sări primul, dar numaidecît se lăsă în genunchi, acuzînd dureri. Dan veni să-i dea primul ajutor, îi şopti fericit:

— Mulţam! Cît priveşte „somnul" să nu-l crezi. N-ai vorbit nimic, ştiu sigur, că n-am închis un ochi.

— Nici eu! recunoscu Viorel. Aşa că fii atent cu... ei. Dacă-i ceva suspect, strigi tare: „Napoleon!" Vor crede că-l chemi pe dulău.

— E clar.

— Potriveşte-ţi ceasul. Peste o oră îi poţi aduce înapoi.

Se apropie moş Axinte şi puseră capăt şuşotelii.

— Ţi-ai luxat piciorul!... Se întîmplă. Vino să-ţi fac o elongaţie...

„Elongaţii îmi mai lipseau!" Viorel protestă:

— Nu, nu-i nevoie. O să stau aici, pe mal, pînă vă întoarceţi.

— Dă-ţi picioru-ncoa', insistă bătrînul. Care-i?

— Stîngul, spuse la repezeală, neştiind exact care ar fi fost mai potrivit pentru o asemenea distracţie.

— Lasă-l moale.

— Văleuuu! făcu Viorel pe bolnavul, iar Dan, auzind pocniturile, transpiră tot. Întrebă:

— Te doare?

— Îhî! făcu el şi-i trase cu ochiul.

— Ei, acum putem pleca, spuse bătrînul cînd termină „operaţia".

— Eu rămîn cu el: se oferi Stejara, conform planului stabilit dinainte.

— Bine-bine... o aprobă profesorul. Napoleon! opri el cîinele care o şi luase din loc. Tu rămîi aici, cu ei.

Dulăul îşi scutură urechile clăpăuge, semn că nu pricepea de ce; rămase însă cu cei doi copii.

Dan porni hotărît la drum, urmat de moş Axinte şi de Gelu. Bineînţeles, în direcţie opusă zonei cetăţii. Viorel şi Stejara se aşezară pe mal. Zmeul, legat de un arbust, plana deasupra lor, ca un ochi magic.

— Ce-ar fi dacă am coborî zmeul?

— Nu-ţi place cum zboară?

— Ba da, dar poate că bătrînul are binoclul la el şi-o să ne vadă...

— Dacă-l coborîm, o să observe imediat, din orice punct al insulei, şi poate...

— Va veni după noi?

— Mai ştii! Eu unul nu cred că are binoclul. Nu şi-a adus rucsacul. Vezi barca lui? E goală...

— Să ne grăbim atunci! spuse el, şi glasu-i tremură.

Fata puse zgarda cîinelui.

— Hai, Napoleon! Iarba era plină de rouă.

— Ai auzit, Ra? Cică am vorbit în somn...

— Şi n-ai vorbit?

— Eu? Păi am dormit măcar un pic?! Gîndul le fugi la telepatie, dar şi la posibilitatea unei obişnuite transmisii radio. „Poate că ne-a instalat un microemiţător şi ştie tot ce vorbim... " îşi spuse Viorel.

Capitolul VII

— Fiuuu! şuieră bondocul. Atunci eu mă fac arheolog submarin!
— Şi eu, îl imită Gîză.

Cazmaua lovi ceva metalic şi sunetul, ca de gong, le dădu senzaţia că se aflau undeva, pe scenă, eroi ai unor întîmplări nemaipomenite; mai toate comorile de care auziseră vreodată fuseseră ascunse pe insule nelocuite şi descoperite noaptea, sau la crăpat de ziuă, la ceas de greu mister şi de mari tensiuni.

Viorel spuse:

— E o cutie!

Stejara, în ochii căreia zorile răsfrînseră lumini tainice, rămase, încremenită, pe marginea gropii săpate în punctul indicat cu creionul pe film, de moş Axinte.

— Caută-caută. Mai repede, Napoleon! Mai repede! îi ordonă ea dulăului.

Băiatul făcu loc cîinelui care se năpusti să scormonească pămîntul din jurul obiectului ivit în fundul gropii.

— Scoate-l! Aşa...

Napoleon prinse cu colţii săi puternici cutia tubulară, o smulse din pămînt şi sări afară; alergă peste arătură, ducînd cu fală trofeul preţios. Copiii abia se putură ţine după el.

— Ăsta ne fură cutia! Uite-l cum fuge. Crede că ţine în gură un iepure!

— O duce la stăpînu-său! La moş Axinte. Pariez!

— Napoleon! îl strigă Viorel, dar dihania nici nu-şi mai întoarse capul. Ajută-mă, Ra, să-l capturez! Ia-o la dreapta, printre arbuşti...

Făcură o învăluire strategică şi, în crîng, reuşiră să pună mîna pe hoţ. Cîinele îi mîrîi.

— Protestează de parcă i-am fi luat un os, spuse băiatul, cercetînd obiectul descoperit. Era un tub metalic. Încercă să-l deschidă, dar nu reuşi. Fata îl ajută, însă zadarnic. Capacul era înţepenit.

— Pare gol... Dar poate că-s în el documente...

— Psst! şopti Stejara. Aici cuvintele zboară la distanţe mari; e şes, linişte, vîntul bate dinspre larg...

— Aşa-i. Să ne întoarcem la mal.

Napoleon smucea zgarda, dornic să zburde. Cîteva raţe cu ciuf zburară speriate. În lumina dimineţii, insula părea răsărită din basme. La Gura Portiţa, dincolo de cherhana, se vedeau corturile lor; Gîză, Georgiana, Nicolo şi Codrin mai dormeau încă.

Barca pneumatică a bătrînului şi mahuna lui Gelu se legănau, legate la ţărm. Zmeul plutea în înălţimi.

— Ne-am întors la ţanc, se bucură Viorel şi căută un loc de ascuns „trofeul". Urcă în lotca pescărească şi scoase din tribord o scîndură. Am găsit o ascunzătoare sigură; „uşiţa" e însemnată cu un nod, Ra!

— Da, de-acolo îl vom putea lua oricînd, spuse Stejara.

Urcă şi ea în lotcă şi se lungi pe-o bancă, frîntă de oboseală.

Viorel se culcă şi el, pe fundul mahunei, simţind că i se închid ochii. Napoleon rămase pe ţărm să-i păzească. Apa plescăia liniştită şi deasupra lor treceau, fîlfîindu-şi aripile, păsări mari, cu burţile albe; erau poate lebede sau poate gîşte sălbatice. Adormiră curînd, amîndoi, într-un somn fără vise.

Nu se treziră nici cînd apăru Dan, cu moş Axinte şi Gelu. Bondocul, după o lungă expediţie pe insulă şi o noapte nedormită, li se alătură lor şi sforăi tot drumul spre Gura Portiţa. Soarele urcase mult cînd deschise ochii.

— Hei, căpitane! Mi se pare că am pierdut ultravioletele.

— Ce violete?

— Ultravioletele! sublinie bondocul.

— Sînt ultra-somnoros! Ăsta-s eu! căscă Viorel şi se uită în preajmă. Se afla în cort, în cortul lui, şi-şi scutură capul buimac. „Dar insula?! Dar cutia? Doar n-am visat nimic!" Se ridică brusc, mai să-şi scoată capul prin pînza cortului.

— Drăcie! Am uitat de toate.

Ieşiră afară şi, spre uimirea lor, în campament nu mai simţiră nici o mişcare; copiii erau plecaţi la plajă. Pînă şi Georgiana, care era de rînd la bucătărie, îşi lăsase cratiţele şi-şi vedea de „şedinţa" solară. Napoleon fugărea pescăruşii pe ţărm, iar profesorul înota, solitar, spre larg; i se vedea părul argintiu, răvăşit de briză.

— Dormi, Ra? se apropie Viorel de cortul fetelor.

— Fugi, mă! Tocmai ea să mai doarmă? N-o vezi colo, pe ţărm?

— Fără „mă", soldat! îl admonestă el, morocănos ca orice om abia trezit din somn. Şi-l privi: Aş putea să ştiu de ce m-ai trezit?

„Arde de nerăbdare să ştie ce-am descoperit." Vorbeşte, soldat!

— Fusei parcă secund? bîigui el. Ba, dacă stau să mă gîndesc bine, la o adică, şi căpitan!

Viorel rîse tare.

— Mergem după cutie.

O luă spre cherhana, unde-şi „parca" Gelu lotca. Dan îl urmă, nerăbdător.

— Ce... cutie?

— Una metalică, pe care am descoperit-o pe insulă. E ascunsă bine, în lotca lui Gelu. Dar voi? Voi aţi dat de... floare?

— Am dat.

— Chiar?

— Chiar! Profesorul spune că între florile culese e şi o specie rară, „floarea" scornită de mine! Dacă se confirmă descoperirea, i se va da denumirea ştiinţifică de *Daniellus!*

Viorel înghiţi în sec.

— Sună bine Daniellus...

— Şi dacă o să devin scriitor, pufăi bondocul, o să-mi aleg drept pseudonim...

— Daniellus? „De cînd vrea să devină scriitor?" Îl privi cu coada ochiului şi, o clipă, îl văzu la o masă de scris plină cu hîrtii; mic şi gras, niţel chel, scoţînd nori de fum dintr-o pipă primită cadou de la o celebritate mondială... Îl auzi parcă: „Eu am scris... eu am... cărţile mele, ştiţi...". Îşi spuse

hotărît: „Nu, eu mă fac cercetător, chiar dacă n-o să-mi ştie nimeni numele şi chiar dacă n-o să am niciodată un pseudonim." Abia lîngă cherhana se întrebă: „Dar poate că aş putea să devin şi eu... scriitor?! Să devin scriitor? Oare cum aş descrie aventura de pe insulă?"

— Uite barca! îl atenţionă deodată Dan. Dar nu-i lotca lui Gelu! remarcă Viorel.

Barca era mare, smolită, însă n-avea forma aceea aparte... Simţiră un junghi.

— Sisoe!

— Hei, nene! îl acostă Dan pe primul pescar. N-ai văzut lotca lui nenea Gelu?

— A plecat cu ea în larg.

— Cine? se alarmă Viorel.

— Inginerul!

„Mda... nenea Gelu e inginer! N-o fi cumva...?"

— Căpitane, ne-am ars! Inginerul o fi omul de legătură! li se potriviră gîndurile. Poate că a şi predat cutia, poate că e...

— Tu l-ai găsit! îl acuză şeful. Unde l-ai găsit?!

— La cherhana, unde altundeva? se supără bondocul.

Priviră spre mare, dar nu zăriră nici o ambarcaţiune; pescarii, pe timp frumos, plecau departe. Stoluri de pescăruşi acopereau ţărmurile. Pelicanii, cu ciocurile lor imense, lopătau apa.

Moş Axinte se întorcea din larg. Înota cu mişcări elegante, ca înotătorii de performanţă.

— Trebuie să ştie bătrînul ceva. Hai la el!

— Hai.

Pe plajă îi întîmpină Stejara. Bronzată, părea o statuetă superbă. Viorel, deşi cu gîndurile răvăşite, o privi cu încîntare. Dan se opri la un pas în urma lui şi-o privi şi el, înmărmurit, cu aerul solemn pe care ţi-l impun spaţiile mari.

— Cum e, băieţi? îi întrebă ea şi-şi opri ochii pe chipul lui Viorel. Te-a supărat cineva?

— Nu dăm de barca lui nenea Gelu.

Moş Axinte ieşi la ţărm şi copiii tăcură. Îşi strigă dulăul.

— Napoleon, prosopul!

Dihania apăru dintre corturi şi aduse în goană un prosop.

— Mi l-ai tîrît, pramatie! îl certă stăpînu-său, şi-l trase, în joacă, de-o ureche. Apoi, întorcîndu-se numai din bust către cei doi băieţi: Aţi dormit bine?

— Bine, şi-am mai fi dormit, dar am uitat să-i mulţumim barcagiului nostru. Unde-o fi?

— Gelu? Face arheologie submarină! Copiii făcură ochi-ochi. „Pescar amator, inginer, arheolog submarin... " enumeră Viorel în sine. Încercă să pară calm:

— Şi ce poate găsi în apă?

— Sub apă! Adică pe fundul mării. Bătrînul tuşi, apoi cu tonul lui de toate zilele, ca şi cum marea ar fi fost obligată să păstreze cele mai teribile taine, adăugă: Ziduri, tot felul de obiecte, amfore, uneori tezaure întregi şi cîteodată... corăbii pline cu aur!

— Fiuuu! şuieră bondocul. Atunci eu mă fac arheolog submarin!

— Şi eu! îl imită Gîză.

— Dar pînă acum? A descoperit ceva?

— A descoperit ceva? întrebă şi Dan.

— Nu ştiu, dar pe coasta românească a Mării Negre s-au găsit multe. În dreptul Agigei, în zona Tatlageac-Mangalia, la Constanţa... În vechiul port Tomis, la peste un kilometru în larg, s-a dat de urmele unor masive case de piatră!

— Case... în mare? Cum au ajuns acolo?

— Cîndva acolo a fost uscatul. Fluviile şi rîurile fac ca apele Mării Negre să crească, se pare, cu circa un metru pe mileniu.

— Şi n-o să ne inunde?

— Marea? Bătrînul rîse. Nuuu!

— Pentru că e legată prin Mediterana de ocean? Şi acţionează principiul vaselor comunicante? întrebă Viorel.

— La mările deschise cred că acţionează şi acest principiu. Eu vroiam să spun că un metru pe mileniu nu-i chiar mult şi că oamenii vor putea, în timp, regla debitele fluviilor după dorinţă...

Viorel ascultă zgomotul valurilor şi-şi aminti de visul lui moş Axinte, în care apăruse un alt ţărm... Gîndul îi fugi la cutia tubulară şi spuse Stejarei:

— Vii după Gelu?

— Vin.

Dan se ţinu după ei.

— Pariez că faceţi planuri de cercetări subacvatice! tatonă bondocul terenul.

Viorel tăcu... Făcu semne cu mîna bărcii căpităniei care încetini viteza.

— Dane, spune-i lui moş Axinte că noi doi am plecat pe mare. Bondocul nu se urni şi Viorel făcu uz de toată autoritatea sa: Ai înţeles?

— 'Ţeles, căpitane, murmură el fără nici un chef. Aşteptă pînă ce barca îi luă la bord. Motorul dudui şi scînteiară snopi de apă. Se uită după ei pînă ce ieşiră, prin Gura Portiţa, în mare.

Viorel îi spuse marinarului:

— Nene, noi căutăm un inginer. Îl cheamă Gelu Scarlat. Are o barcă mare, neagră, în formă de...

— Îl cunosc, spuse omul. Dăm de el curînd, dacă nu s-o fi dus spre Sacalin, unde-i baza lui.

Băiatului i se tăie răsuflarea. „Va să zică are o bază?" Se uită cu înţeles la Stejara, care părea absorbită de gînduri. Nici nu mai vedea minunăţia mării, jerba lichidă în care se spărgeau razele unui soare fantastic. Viorel ceru binoclul şi privi prin lentile întinderea albastră de apă. Zări cîteva bărci.

— Pescari! Văd pescari!

— Unde? vru Stejara să ştie şi băiatul îi trecu binoclul.

— Acolo!

Barca coti şi zbură în direcţia arătată.

— Sînt cinci mahune, numără fata.

— Cîte? întrebă marinarul.

— Cinci.

— Ne şi putem întoarce. Nu-l găsim pe inginerul vostru. Cu cele cinci mahune m-am întîlnit în zori.

Făcură un ocol şi patrulară de-a lungul coastei. Viorel tocmai vroi să-l roage pe marinar să-i ducă spre Sacalin cînd,

deodată, deasupra ţărmului, răsări zmeul lui moş Axinte. Stejara, cu binoclul la ochi, urmări sclipirile intermitente ale microblitzului care se desluşiră clar.

— G... e...l... u...

„Gelu e pe mal", înţelese Viorel luminograma. Arzînd de dorinţa de a se vedea în posesia tubului metalic, îl zori pe marinar.

— Viteză maximă! Spre mal!

— Să-ţi faci un hidroavion, dacă-ţi place să zbori!

Viorel rîse:

— O să-mi fac. Şi, întărindu-şi glasul, ca să fie auzit bine: primul hidroavion a fost creat de un român! De Paulat!

— Da? păru omul surprins.

În dreptul plajei de la Gura Portiţa, barca îşi încetini viteza. Viorel şi Stejara săriră în apă şi înotară pînă la ţărm. Moş Axinte îi întrebă:

— În croazieră? Pe burta goală? Dan se vîrî între ei.

— Plecăm la drum lung! îi vesti el, bucuros, şi Gelu, care era prezent, pe mal, îi confirmă spusele cu un zîmbet.

„La drum lung?" vru să întrebe Viorel, dar moş Axinte îi trimise la masă.

— Repede, copii!

„În definitiv mi-e tot una dacă voi scoate sau nu cutia. Important e că-i lotca aici!"

— Haide, Ra, să mîncăm!

— Ai cumva idee încotro vor s-o apuce?

— N-am, dădu Viorel din mînă.

— Spre insula Lupilor, din cîte înţeleg, nu, pentru că... nu-i un drum chiar atît de lung.

Poate că vor să ne arate baza... submarină?

— Ar fi grozav!

— Dar nu, nu cred. E un tip curios acest

Gelu.

— Crezi şi despre el că-i spion?

— Să fie complicele?... Nu mai rosti „profesorului", ci se mulţumi să ofteze.

Mîncară în grabă.

Moş Axinte veni să-şi ia zmeul şi coborî înapoi, pe faleză, fluierînd. Îl urmară şi ei.

Ambarcaţiunea inginerului se umplu de copii. „Barcagiul" vîsli puternic. Cineva, de la cherhana le strigă printr-o portavoce:

— Drum bun, marinari de munte! Rîseră, dar lui Viorel gluma îi căzu prost.

Avu impresia că acolo, pe malul mării, se bucura cineva de plecarea lor. „Ne ţinem de peregrinări, în vreme ce alţii fac, poate, săpături pe insulă, la cetate."

— La ce te gîndeşti? îl iscodi bondocul.

— La Daniellus.

— Fugi! se şifonă el. Scăzu vocea: te gîndeai la cutie. Jur că la cutia aia...

Viorel zîmbi. Schimbă subiectul:

— N-ai vrea să te faci marinar? Căpitan de cursă lungă? Sau poate comandor?

— Aş duce dorul rîurilor, mărturisi Dan şi se uită la albastrul mării care se derula ca un stor enorm, tras peste o fereastră fără sfîrşit.

Capitolul VIII

— Două cabluri electrice, spuse Viorel, ar produce bule minunate, formînd o plasă artificială.

Bătrînul lansă zmeul care luă înălţime. Un pescăruş, curios, se privi în oglindă şi ţipă înspăimîntat. Stejara rîse şi soarele alergă pe dinţii ei albi ca pe o claviatură de lumină.

— Cum l-ai botezat, nene Axinte? întrebă ea. Mie mi-ar fi plăcut... Pescăruşul de argint!

— Pescăruşul de argint?

— Ar fi sunat mai bine Ochiul cu spiriduş! spuse Codrin.

— Ne-e! Nu ţine! ţîţîi Dan. N-are poezie... „Te pomeneşti că bondocul ne va ţine un discurs... literar." Viorel îl luă peste picior:

— Aşa-i, ce poezie poate avea un... spiri-duş? Găseşte-i tu, Dane, un... pseudonim. Ce-ai zice de Nautillus? mai spuse, deşi-i fusese pe limbă „Daniellus". Îl văzu pe bondoc făcînd feţe-feţe, ca sub imperiul unor formidabile emoţii, încît i se făcu milă. Propuse:

— Treci tu la cîrmă. Nu vrei?

— Ba da!

Dan preluă bucuros cîrma, apoi căută privirea lui Gîză. Puştiul îi strigă, încîntat:

— Înainte, Dane! Înainte!

— Fireşte, Gîză, o ţinem înainte, contra brizei, mormăi el cu aerul unui „lup de mare" deprins cu navigaţia maritimă. Se uită spre cerul curat, pe care plutea zmeul meşterit de moş Axinte, şi spuse celorlalţi: Pescăruşul de argint ne vede cu un ochi de spiriduş!

Codrin păru împăcat, căci Dan combinase fericit ambele denumiri propuse...

Gelu lăsă vîslitul şi studie oglinda cu binoclul.

— Ce banc uriaş! se miră omul. De cînd sînt n-am văzut aşa ceva!

— Peşte? Să văd şi eu! sări Gîză de la locul lui şi Napoleon, care pînă atunci urmărise nemişcat, ca o statuie de abanos, pînza ondulată a apei, lătră neaşteptat. Băieţelul căzu pe fundul bărcii.

— Potaia!

— Napoleon se sperie şi Gîză leşină, rîse moş Axinte.

Viorel profită de atmosfera destinsă; i se adresă bătrînului:

— Am ieşit la pescuit? Dar profesorul rămase tăcut.

Băiatul pipăi îmbinătura scîndurii în spatele căreia era ascuns tubul. „Pare totul în ordine".

— La pescuit? Nicidecum! răspunse moş Axinte cu întîrziere. Nu mai dădu nici o altă explicaţie.

Viorel se aplecă spre urechea Stejarei.

— Poate că baza subacvatică...

— Să fie pe-aci?

Codrin vorbi:

— Bancul de peşti o fi fost un... banc bun! M-am uitat prin binoclu, dar...

— Uite că montează teleobiectivul pe aparatul fotografic, şopti Viorel.

— Nu m-aş mira să-şi fi luat şi luneta!

— Păi... şi-a adus-o! intră în vorbă Dan, ale cărui urechi de detectiv nu scăpau o şoaptă.

— Nu mai înţeleg nimic! făcu Viorel. Vom face arheologie? Sau vom urmări peştii întocmai ca lufarii bancurile de hamsii?

— Vom face arheologie submarină! fu de părere Dan.

— Ştii tu?

— Pariez! strigă bondocul, renunţînd la tonul conspirativ. Aici, sub apă, trebuie să fie comori! Decebal nu şi-a ascuns comoara sub albia rîului Sargis?

— Comoara de sub Sargis e o legendă, mă!

— O legendă? interveni Georgiana. Poate! Dar Criton, medicul împăratului Traian, scrisese negru pe alb c-au fost cărate la Roma... „aur în greutate de cinci milioane de livre şi cantitate dublă de argint". Fabuloasele comori ale dacilor n-au fost poveşti! Gelu intră şi el în vorbă:

— Dacă se mai găsesc tezaure din vremea lor! Numărul obiectelor de aur din epoca preromană, descoperite pe teritoriul ţării, se ridică la cîteva mii. Analizele specialiştilor au arătat că ele provin din peste cincizeci de zăcăminte româneşti...

— Fiuuu! şuieră Dan, printre dinţi. Înseamnă că împăratul Aurelian a fost beat cînd a plecat din Dacia! A abandonat el un pămînt atît de bogat? Plin cu aur?

— Cine ţi-a spus că l-a abandonat? se întoarse către băiat, uşor încruntat, moş Axinte. Eu unul... şi bătrînul îşi pieptănă barba cu degetele lui osoase şi lungi... eu cred că şi-a retras administraţia şi armata în baza unui tratat, nedescoperit încă, încheiat cu dacii liberi, care revendicaseră pămîntul lui Decebal, ca şi cu populaţia Daciei romane, care se răsculaseră de atîtea ori împotriva Romei. Şi se pare că Aurelian, ca şi împăraţii de după el, au respectat tratatul.

— Da şi nu! spuse Gelu, reluînd vîslitul. Au reuşit să recucerească, la un moment dat, sudul Banatului şi Olteniei, un ţinut foarte fertil, dar atît. În interiorul ţării n-au mai ajuns.

— Nici n-au mai avut nevoie, spuse moş Axinte. Doar, prin tratat, le rămăseseră deschise porţile bogăţiilor Daciei romane libere.

Viorel îndrăzni:

— Dar Dacia romană liberă a respectat tratatul?

— Se pare că da! rosti bătrînul. Atît în ce priveşte clauza schimbului de mărfuri, cît şi clauza noii organizări, impusă de asigurarea liniştii la graniţa dunăreană a imperiului, renunţarea la armată...

— Fără armată cum au putut da-co-romanii liberi să facă faţă migraţiilor? se antrenă în discuţie Viorel, la care bătrînul dădu din mînă, zîmbind.

— Bine! Dovadă că existăm noi! Armata erau oamenii, fiecare membru al obştilor săteşti în care s-au repliat tactic. Pînă mai ieri, săteanul român care n-avea arc şi săgeţi în casă era pedepsit aspru de tovarăşii lui din sat!

— Aşa am rezistat multe secole neamurilor de tot soiul, de la goţi la tătari, care au trecut p-aci, dar nu s-au

putut aşeza temeinic pe vatra noastră — spuse inginerul Gelu şi trase în piept aerul mării. Cei care s-au aşezat au fost dintre cei mai buni din triburile lor, mai puţin cruzi şi hrăpăreţi, şi pe aceştia i-am tratat ca oaspeţi şi le-am dat pîine şi ne-am înfrăţit întru apărarea libertăţii...

Marea gemu. O mulţime de stîlpi de talie-ne se perindară ca nişte soldaţi, în marş. Cîrduri de pelicani asaltară flotorii plaselor. Viorel se rezemă de scîndura din bordul bărcii şi se gîndi la obiectul ascuns acolo. „Dacă în tub e chiar papirusul-tratat din vremea daco-romanilor liberi? Semnat de însuşi împăratul Aurelian?"

— La ce cugeţi, căpitane? îl iscodi Dan.

— La peştii care se văd în oglinda zmeului; bancuri imense! privi el anume în sus, deranjat de indiscreţia bondocului.

— Bancuri! mormăi acesta. Cum pot fi văzuţi peştii în oglindă? Duse o mînă streaşină la ochi; luă apoi binoclul, dar nu văzu nimic. Mă chiorăsc degeaba! strănută el de lumina care-i orbise ochii.

Gelu îl lămuri:

— Peştii nu pot fi zăriţi individual, ci în masă; sînt sesizabili prin diferenţa de culoare faţă de apa înconjurătoare. Urmăreş-te-i mai atent!

Dan ţinu binoclul cu ambele mîini, lăsînd cîrma liberă. Văzu deodată în oglindă o imensă pată mişcătoare şi încremeni. Spuse surescitat:

— Unde-s pescarii?! De ce nu aruncă năvoadele? Talienele s-or fi umplut de mult!

Inginerul zîmbi. Îşi trase şapca pescărească peste ochi, ca să nu-l bată soarele.

— Un asemenea banc, de proporţii colosa le, nu poate fi capturat uşor. Sînt necesare plase speciale, foarte lungi.

— Plase artificiale! spuse Ra. Dan îşi scutură capul.

— Cum... artificiale?

— Cablul luminiscent de care vorbea Viorel ar putea opri trecerea peştilor ca o plasă.

— Aha! pricepu bondocul.

— Despre ce cablu luminiscent vorbiţi? se interesă Gelu, apăsînd ramele în apa care părea să aibă o consistenţă de untdelemn.

— Al căpitanului Viorel! strigă Dan, ca şi cum s-ar fi lăudat cu propria lui invenţie.

Viorel schimbă o privire cu Stejara. Se uită şi la moş Axinte; bătrînul făcea fotografii, părea cu totul absent. Îi spuse inginerului:

— Poate că un cablu cu fosfor ar putea juca rolul unei plase peste care peştii s-ar teme să treacă şi-ar fi constrînşi să intre în taliene de unde s-ar scoate continuu.

— Noaptea da, dar ziua?

— Ziua?

Stejara îl susţinu:

— Ziua se poate întinde un cablu care, în contact cu apa, să producă bule de gaze, o perdea deasă de bule, ca o plasă.

— Asta-i plasa artificială! spuse mirat „pescarul amator". Problema e: se pot fabrica asemenea cabluri care să-şi păstreze lumi-niscenţa în apă? ori care să nu se consume prea repede? Şi la ce preţ? Cît de rentabil ar fi pescuitul cu... cabluri?

— Mda... se posomorî Viorel, care găsise ideea Stejarei de-a dreptul salvatoare.

— Eu aş propune, spuse Codrin, un cablu producător de vibraţii sonore sau ultrasonore! Ar dirija splendid bancurile de peşti!

— Eşti genial, Codrine! îl bătu pe umăr Nicolo, „umbra" lui, care intervenea rar în discuţii; îşi scoase ochelarii, şterse lentilele pe rînd şi, cînd termină operaţia, mai spuse: Ar fi nevoie de un vibrator hidrodinamic.

— Să zicem că întindem în apă un cablu care emite vibraţii sau un vibrator special, se încăpăţînă Gelu, dar vibraţiile, nefiind vizibile, mă îndoiesc că peştii aflaţi la oarecare distanţă s-ar intimida. Sub presiunea lor, „plasa" ar ceda.

— Animalele, ba chiar şi plantele, sînt sensibile la vibraţiile îndepărtate! îşi apără invenţia Codrin.

— Admit, apa e alt mediu, e mai dens decît aerul şi, cu cît creşte densitatea, propagarea undelor e mai uşoară, ştiu asta, dar tehnica de vibrare, la scara unei mări, mi se pare prea complicată!

Lotca înainta cu smucituri uşoare, pe o mare calmă, stropită cu perle de sticlă transparentă. Ţărmul se vedea ca o dungă neagră. Pescăruşi răzleţi plonjau după stavrizi. Zmeul îi urma, cu zbor de libelulă. Viorel se frămînta, căutînd cu febrilitate soluţia ideală. Spuse după un răstimp:

— Două cabluri electrice ar face bule minunate care ar urca de pe fundul mării ca o plasă răsturnată, atîrnată de flotori.

— Dar asta-i curată electroliză! exclamă Dan. Ce inventezi tu, căpitane?

— Aşa-i, e vorba de fenomenul de electroliză, îl aprobă Codrin.

Stejara îşi feri cu un gest părul căzut pe ochi şi veni mai aproape, încît Viorel îi simţi răsuflarea pe obraz. Ea îi şopti:

— Ai merita premiul Nobel!

— Eu? Doar tu mi-ai sugerat ideea! Moş Axinte ciuli urechea. Zîmbi.

— Vreţi să transformaţi marea într-o cuvă de electroliză? Ce zici, pescarule? îi solicită părerea lui Gelu, care amuţise. Hoaţă idee! Nu?

— Hoaţă, ce să zic?! Electroliza cred că taie şi metoda clasică...

„Există şi metode clasice?" se întrebă Viorel şi-o privi pe Stejara care-i surîse dulce. Păru să-l liniştească: „Fii calm, Viorel!"

— Şi cum e aia... clasică?

— E simplă. Se trage prin apă un tub perforat şi se pompează aer.

Viorel reflectă: „Tuburile nu pot fi înfăşurate, se rup, orificiile se înfundă... "

— Îţi şi văd invenţia aplicată! Cablurile tale vor dirija peştii de-a lungul tuturor mărilor şi oceanelor! mai spuse Ra, numai lui, şi-i strînse mîna.

Oglinda „Pescăruşului de argint" străfulgera din cînd în cînd zarea, ca un far.

Gelu îşi consultă ceasornicul.

— Mai avem de mers. Hei, cine mă schimbă la vîsle?

— Eu! se oferi Viorel, întrebîndu-se: „Încotro mergem? N-am luat de-ale gurii, n-am făcut nici o pregătire pentru un drum lung pe apă... Ah, măcar de-aş şti ce conţine tubul! Să-l scot şi să-l deschid aici? E riscant...". I se păru un nemaipomenit examen de voinţă să nu divulge descoperirea lor. „Prea amabilul nenea Gelu e, fără îndoială, un tip misterios, iar bătrînul un mare pişicher. Ce planuri o fi avînd cu cetatea antică? Vom relua oare cercetările?"

— Ra...

— Da, Viorel! Ştiu ce vrei să-mi spui. Că-ţi pare rău că n-am verificat...

— Dacă mai avea filmul? Dacă n-a trimis clişeele?...

— Gîndim pe aceeaşi lungime de undă! Dan, care prinse cuvîntul „undă", se arătă curios:

— Ai interceptat vreun gînd ascuns? Spre ce continent navigăm?

— Spre Godwana, glumi Viorel, că e din apă.

— Aş fi preferat un „continent" potabil, că mi-e o sete de nu te văd. Şi, către nenea Gelu: Trebuia să luăm cu noi măcar o ploscă şi vreo două-trei pîini...

— Şi nişte îngheţată! rîse moş Axinte.

— Vreau îngheţată! se smiorcăi Gîză, uitînd că se afla undeva, în largul Mării Negre.

Dan pufni:

— De ce nu ceri luna, garnisită cu cremă de ciocolată?

— Prefer îngheţata!

— Măi! Modest mai eşti! plescăi bondocul din limbă. Eu îţi ofer luna şi tu: „Mersi, vreau un glob mai mic, de îngheţată!"

— Eu mă mulţumesc cu mai puţin, spuse

Viorel. Vreau numai o gură de apă.

— Poţi bea toată marea, căpitane! strigă vesel Gîză. E curată, doar niţel sărată... ca apa de Slănic.

— N-ai gustat tu marea! spuse Georgiana care-şi întrerupse o clipă lectura unei cărţi. Dacă ai bea o înghiţitură bună, ai face... buuum!

Băieţelul bravă:

— Beau două fără să fac „buum!"

— Iar eu îi dau Lucicăi o telegramă, să vină după tine! îi tăie avîntul Dan.

— Poate după tine! se supără Gîză. De ce să vină după mine? Ce-am făcut?

— Mă calci pe bătături!

— Lasă-l, Dane, le opri cearta bătrînul. De unde să ştie Gîză că pe mări şi oceane poţi muri de... sete? E un paradox, asta-i!

— Nici o fiinţă umană, nici o pasăre sau animal de uscat nu rezistă la multe înghiţituri, spuse Gelu, cu excepţia...

— Albatrosului! îi luă cuvîntul din gură Georgiana. Albatrosul are în cioc o mică „uzină" de desalinizare a apei.

— E adevărat. Dispune de o glandă care excretă toate sărurile pe loc. Ori la celelalte vieţuitoare terestre, sărurile multe ingerate pot crea, prin osmoză, presiuni interne care să înghesuie spre stomac toată cantitatea de apă dulce conţinută de celule şi spaţiile inter celulare, pînă ce...

— Fac „bummm!" gesticulă Dan, mulţumit că frăţiorului său i se dăduse o explicaţie ştiinţifică.

Tăcură. Moş Axinte studie oglinda prin teleobiectivul aparatului fotografic.

— Pesemne că ne îndreptăm, spre vreo insulă, ori spre vreo navă ancorată în larg, vorbi Viorel, după ce-l lăsă pe Gelu înapoi, la rame, dar fără ca profesorul să-l audă.

Dan se nelinişti.

— Ce-ar fi să vorbim... cifrat? propuse el cu seriozitate, însă contrar propriei voinţe, prea tare, încît fu auzit de toţi.

Moş Axinte tuşi. Viorel, vrînd să înlăture bănuielile de conspirativitate, îi spuse rece:

— Nu văd cum! Dan nu se lăsă.

— Eu văd!

— Ah, în loc să spui: „Ce prost!" ai zice simplu: 3-P! „C" e a treia literă din alfabet...

Bondocul se îmbujoră.

— 3-P eşti... Nu îndrăzni să continue, că Viorel îi atinse umărul cu o mînă, a avertisment.

Nicolo spuse:

— Problema e rezolvabilă. Cu un sintetizor de vorbire se pot purta uşor conversaţii comprimate...

— Cu un sintetizor? se uită la el Viorel.

— Da!

— N-ai auzit de sintetizoarele de vorbire? Chiar n-ai auzit? prinse Dan ideea, fără să aibă habar despre ce anume vorbea ochelaristul.

Stejara îi informă:

— Nicolo şi Codrin lucrează la un sinteti-zor miniaturizat, cu circuite integrate...

Moş Axinte îi privi mirat.

— Şi eu lucrez la unul!

— Adevărat, nene? făcu Nicolo şi-l coti pe Codrin care nu fu prea încîntat de limbuţia colaboratorului său.

Viorel gîndi: „Poate că bătrînul l-a şi construit şi posedă deja un limbaj care nouă ne scapă. Operează cu comprimate lingvistice". Întrebă:

— Sintetizoarele pot crea voce umană artificială? Voci care să nu fie recunoscute la telefon sau radio?

— Pot, răspunse bătrînul. Mai important e altceva; cu sintetizorul se poate stabili „amprenta vocala" a fiecărui individ, ba chiar şi a păsărilor.

Viorel tresări.

— Asta înseamnă că, după voce, orice om va putea fi identificat cu precizie?

— Cu precizie!

„Detectivul-şef" tăcu. Îi păru rău că nu copiase banda înregistrată de „Colonel".

Gelu trăgea la rame; probabil plănuia campanii de pescuit cu plase artificiale.

Viorel luă aer în piept şi se pregăti să întrebe iar ceva, ceva important, cînd, deodată, văzu un petec de uscat.

— O insulă!

Se ridicară cu toţii în picioare, mai-mai să răstoarne barca.

— Da, e o insulă! confirmă moş Axinte şi ochii săi mici, adumbriţi de sprîncene groase, albe, jucară vii.

— Insula aceasta nu-i trecută pe nici o hartă! spuse Stejara. Poate-i... artificială!

— Poate, murmură Viorel. Gelu vîsli şi mai cu spor.

— Sîntem aşteptaţi!

Pe ţărm zăriră siluetele a doi oameni. Insula era mică şi stîncoasă. Roiau în juru-i o sumedenie de păsări. Viorel nu îndrăzni să întrebe nici cine erau oamenii, nici ce insulă era. Lotca înainta cu viteză, iar din înălţimi, Pescăruşul de argint îi spiona ca un ochi magic...

Capitolul IX

Nu m-aş mira să aibă şi un submarin sau poate chiar o flotilă de minisubmarine de coastă.
VIOREL

Viorel asemănă minuscula insulă marină cu o navă eşuată în larg. Stîncile zărite nu erau altceva decît... cuburi de beton, iar oamenii... copii! O fetiţă şi un băiat. Se prezentară singuri:

— Felicia.

— Ionuc.

Napoleon îi lătră, de parcă cei doi copii ar fi stăpînit o insulă de împrumut. Asta nu-l nelinişti însă pe Viorel. Simţi chiar că i se ia o piatră de pe inimă. Îl coti pe Dan:

— Îţi place?

— Felicia?

— Insula, mă! şi-i arătă, jos, o uşă metalică.

— Uşa asta ar putea duce la o subterană!

— Crezi?

Se apropiară „insularii" şi tăcură.

— Sînteţi singuri? intră Viorel în vorbă cu copiii cînd aceştia ajunseră lîngă ei.

Ionuc îl privi de sus.

— Nu, răspunse Felicia.

Se opriră să-l aştepte şi pe moş Axinte.

— Ţi-am spus, şopti bondocul, trebuie să existe o subterană!

— Ce facem?

— Ce facem? îi întoarse Dan întrebarea.

— Evadăm... la nevoie! îşi puse Viorel prietenul pe foc şi se uită la fetiţă; avea ochi albaştri. Mari şi albaştri, cu o nuanţă verzuie, strălucitoare. Părul cîrlionţat, de culoarea grîului copt, niţel arămiu, îi atingea umerii bronzaţi, ieşiţi de sub o bluză albă. Felicia sesiză interesul cu care era privită şi schiţă, fără să vrea, un surîs. În obraji îi apăruseră două

gropiţe, întocmai ca ale Stejarei şi Viorel nu-şi mai găsi locul. Întrebă prosteşte:

— Aţi naufragiat?

— Arătăm aşa cumplit? o auzi pe fetiţă, care parcă scutură un clopoţel de argint.

„Am scrîntit-o!" îşi spuse el şi se întristă. Dan se înghesui:

— Sînteţi copiii lui nenea Gelu?

— Nu, spuse Ionuc. Tata e jos, în laborator, face observaţii asupra unui rechin.

— Rechiiin?!

— Rechin!

„Au deci un laborator... subteran! oftă Viorel. Poate că, în realitate, e o bază de spionaj."

— Nu coborîm? Vreau să văd rechinul! deveni nerăbdător Dan şi se repezi la uşa metalică, culcată în nisip.

Felicia rîse.

— De ce rîzi? îmi spui şi mie poanta? apăru lîngă ea Codrin şi rîse instinctiv.

Fetiţa arătă, hohotind, spre uşa pe care

Dan se străduia s-o deschidă.

— Nu-i urmezi? îl întrebă ea, abia stăpînindu-se. El vrea să coboare...

— Ba da, spuse Codrin, grăbit, şi „insularii" explodară deodată:

— Care mai vrea să coboare?! Prudent, Viorel spuse:

— Mersi. Prefer să intru pe uşa din faţă... Felicia nu mai rîse. O secundă ochii li se întîlniră.

Dan, intuind că a luat plasă, bîigui:

— Şi eu prefer uşa din faţă!

— Atunci să mergem, spuse fata; ceilalţi, în frunte cu moş Axinte, se şi vedeau venind.

— Mi-am făcut-o, căpitane! şopti bondocul la urechea lui Viorel, cu autoironie şi schimbă pasul, încercînd să intre în ritm cu el.

— 3-P! îi suflă „căpitanul". Felicia explică:

— Cei care ne vizitează întîia oară se opresc toţi la uşa asta. De aceea ieşim în întîmpinarea fiecărui nou venit.

Fetiţa surîse unei amintiri. Acasă, în hol, avem un dulap înzidit. Cînd ne pleacă oaspeţii, noi să murim de rîs; în loc să iasă pe uşa obişnuită, se vîră toţi în dulap!

— Dar bine, uşa asta... îl birui curiozitatea pe Viorel, unde duce? Tot într-un fel de dulap?

— Nu duce nicăieri.

Ajunseră între coloşii de beton care străju-iau, ca nişte sfincşi, insula. În faţa intrării în laboratorul subteran, Felicia număra misterios:

— Trei, doi, unu, zero!

O voce bărbătească, dintr-un difuzor nevăzut, răspunse imediat:

— Cod doi Y!

Viorel, „detectivul-şef", şi Dan înlemniră.

— Eu rămîn afară... bolborosi bondocul, cu vocea pierită.

— De ce? făcu Viorel pe naivul, de parcă n-ar fi ştiut că prietenul său se temea.

— Rămîn şi eu, spuse Codrin, pălind, şi Viorel nu-l mai recunoscu. Vroi să-i îmbărbăteze, dar sosi moş Axinte care, cu ton autoritar, chiar aspru, le ceru:

— Coboară toată lumea! Sus nu rămîne decît Napoleon!

Poarta din faţa lor se deschise cu pocnet, ca o uşă de seif.

— Eu am nevoie de aer... se lamentă Dan.

— O să te simţi mai bine la... răcoare, spuse moşneagul şi tonul lui trădă un rîs interior. Îi făcu loc să treacă. Dan „citi" pe chipul lui Viorel şi înţelese că erau, de fapt, prizonierii bătrînului. Se ţinu strîns de umărul căpitanului său. Nici Viorel, totdeauna curajos, nu era acum în apele sale. Ştia din romanele de spionaj că din asemenea... capcane se scăpa greu. „Şi n-am luat nici o măsură de prevedere! Măcar un bileţel, lansat într-o sticluţă, pe mare. Îl găseau pescarii şi...". Vorbi cu Dan, în auzul tuturor:

— Sînt curios să ştiu unde-ţi va fi pescuită cutiuţa cu cîrligele de pescuit?!

— Cutiuţa? Care?... Dan nu pricepu nimic şi unul din caninii săi scrîşni sub apăsarea maxilarelor.

— Aceea pe care ai scăpat-o în apă! Bondocul se prinse, în sfîrşit, şi-i înflori o scînteie de speranţă. Spuse:

— Poate va fi aruncată pe ţărm, de valuri. De cîrlige nu-mi pare rău, ci de cutie; era cu monogramă!

„Bravo, rotofeiule! îşi lăudă prietenul în gînd. Ai sucit-o splendid! Să mai încerce spionii să ne reţină, dacă mai pot!"

Scara se termină într-o încăpere puternic luminată şi băieţii retrăiră senzaţia primei lor vizite pe insula dintre Canalul Morii şi Someş. Numai că aici lipseau instalaţiile... cosmice.

Înaintea unei uşi interioare, Felicia spuse iar:

— Trei, doi, unu, zero!

De astă dată vocea răspunse:

— Cod patru X!

Liniştea era desăvîrşită şi numai glasul răguşit al dulăului de afară răzbătea pînă la ei. Stejara se apropie de Viorel.

— Aş vrea să ştiu codul de ieşire.

— Poate-l afli! îi sugeră el.

— De unde? Viorel tăcu.

— De unde? repetă ea, intrigată, aşteptînd momentul deschiderii uşii următoare, dar se lumină pe dată; trase cu ochiul spre Ionuc.

Viorel rămăsese „captivul" Feliciei; fata părea o adevărată prestidigitatoare. Dan îi mărturisi, cu admiraţie, dar şi cu teamă:

— E foarte frumoasă!

Viorel privi încăperea în care pătrunseseră.

— Foarte! făcu el pe prostul. Parcă sîntem la „Racheta albă", nu ţi se pare?

— Ba da!

Camera era abia luminată. În întîmpinarea lor veni un bărbat înalt, în halat alb şi Viorel avu o strîngere de inimă. Omul însă îi zîmbi şi băiatul se linişti. Cînd ochii li se acomodară, descoperiră că puţina lumină din jur venea din

mare; un întreg perete era din sticlă, iar ei se găseau undeva, pe fundul Mării Negre...

— E... e... un acvariu! ţipă Dan, iar frăţiorul lui, Gîză, alergă de-a lungul peretelui după o rîndunică de mare.

— Tiii! făcu micuţul, extaziat.

— Tăcere, copii, că-mi fug animalele! spuse omul în halat, pe care nenea Gelu îl prezentase drept „doctorul Petrehele".

— Ceea ce vezi — îl auzi pe Ionuc, explicîndu-i Stejarei, cu voce sigură — nu este un acvariu. E chiar marea, cu vietăţile sale, aflate aproape în libertate.

— Cum... aproape?

— Sînt într-o rezervaţie marină...

— Aaaa... Şi nu ne văd?

— Nu. Peretele e tratat cu o substanţă care, ca şi la ochelarii de soare, permite vizibilitatea doar dintr-o parte! o lămuri băiatul, cu vădită plăcere şi Viorel îi spuse în gînd: „Amice, cam faci pe grozavul". Îşi scărpină vîrful nasului cu unghia de la degetul mic. „Să vezi tu, mucosule, «Racheta albă!» Şi căpitănia! Şi staţia de radio X! Şi...". Păşi înspre imensul acvariu, cît un ecran panoramic de cinematograf, şi se opri lîngă Felicia.

— E impresionantă marea pe dinăuntru, nu? îl întrebă ea, la care Viorel răspunse:

— Parcă ai privi-o printr-o fereastră fermecată.

Dincolo de peretele de sticlă, lumea animală începu să se agite şi în cîteva secunde „ecranul" se şterse de orice imagine mişcătoare.

— Ne-au simţit! spuse Dan. Şi, întorcîndu-se către Felicia: Poate că totuşi ne văd?

— Nici gînd! Trebuie să apară rechinul. Cînd vine rechinul, peştii dispar.

— Un rechin adevărat?

— Nu, din „plastic", rîse Ionuc şi-i arătă Stelarei un punct apropiindu-se cu repeziciune. Punctul se mări, căpătă conturul bine cunoscut al rechinului. O umbră neagră îl secondă şi în clipa următoare văzură un delfin. Rechinul plonjă spre „ecran", încît copiii avură senzaţia că va

pătrunde în încăpere, dar se întoarse fulgerător şi atacă delfinul. Doctorul Petrehele se încruntă.

— Pînă acum s-au jucat...

— Asta nu mai e joacă, spuse moş Axinte, ridicîndu-se din fotoliul pe care i-l oferise doctorul. Fac război curat!

— O să omoare delfinul... gîndi cu glas tare Ionuc. E mic şi n-are forţă de apărare.

— Nu vreau să-l omoare! se plînse Gîză. Pe „ecran" apăru o ţîşnitură de sînge şi doctorul se repezi într-o încăpere vecină. Se reîntoarse cu o armă lungă ca o carabină.

— Vrea să tragă prin perete? se sperie Dan. Apa va pătrunde înăuntru şi vom pieri ca şobolanii!

— Faceţi loc! ceru cineva şi copiii îşi ţinură răsuflarea. Dar spre uluirea lor, doctorul scoase întîi, din patul armei, un cablu electric pe care-l conectă la priză. Din rana delfinului ieşeau valuri de sînge. Moş Axinte nu mai avu răbdare; preluă arma, o lipi cu ţeava de peretele de sticlă şi trase. O lumină vie străbătu apa mării şi rechinul se zbătu ca prins cu harponul.

— E o armă cu laser! murmură Viorel, dar bondocul amuţise de spaimă şi de admiraţie totodată.

— Cum de n-a găurit sticla? reuşi el să-şi descleştеze maxilarele.

— Poate că a jucat rolul unei lentile... Dan se lipi de umărul lui şi Viorel îi sesiză tremurul.

— Ţi-e frig?

— Nu, mi-e cald! Prea cald! îşi şterse el fruntea transpirată.

— E din pricina senzaţiei c-ai nimerit între spioni.

Bondocul holbă ochii; spuse cu glas pierit:

— Tu nu prea crezi... în ceea ce spui?!

— Ba da, mă! La cine ai mai văzut tu arme cu laser? Arme adevărate! Coborî şi mai mult vocea: şi doctorul trebuie să fie...

— Spion?

— Sigur!

Lui Dan i se păru că-i cade un dinte, de parcă ar fi avut scorbut.

— Să fugim!

— Acum?

— Tiii! făcu Gîză, văzînd instrumentul optic, semănînd cu o cameră de televiziune, pe care doctorul îl fixă de geam.

— Nu e prea adîncă rana, declară acesta după ce consultă delfinul prin vizor.

Se bucurară toţi.

Moş Axinte rosti cu năduf:

— Violent rechin! Mi-ai putea spune, colega, specia asta atacă şi omul?

— Nu. În Marea Neagră nu trăiesc rechini periculoşi. Ăsta trebuie să fi avut un soi de nevroză. Aşa a intrat în conflict cu delfinul, de care, în mod obişnuit, ca şi de om, se fereşte.

Doctorul manevră cîteva butoane şi dincolo de peretele de sticlă, spre stupefacţia lui Viorel, apărură două braţe metalice care ridicară rechinul spre suprafaţa apei. „Ce tehnică grozavă au! Nu m-aş mira să aibă şi un submarin, sau poate chiar o flotilă de minisubmarine de coastă! Trebuie să-i observ mai atent. Viaţa acestei enigmatice baze ştiinţifice ne poate oferi încă surprize."

Şi Stejara era copleşită de noutatea locului, de atmosfera parcă nepămîntească, de-a dreptul cosmică, a laboratorului. Ea întrebă cu glas schimbat:

— Dacă vă prinde furtuna, ce faceţi?

— Studiem furtuna! spuse Ionuc, cu ton de bravadă.

Felicia rîse.

— Sau dăm telefon... la „Salvare".

— Telefon?! îi scăpă lui Viorel printre buze.

— Mai precis... radiotelefon. Te pricepi cumva?

Viorel ezită, încît moş Axinte se văzu nevoit să-şi prezinte coechipierii:

— Ei... (şi-i arătă pe Viorel şi Dan) sînt căpitanii staţiei de radio X.

Felicia şuieră abia auzit.

— Ceilalţi... (şi făcu un gest larg, plin de respect) sînt astronomi, ciberneticieni, arheologi, agronomi... Pionieri distinşi şi elevi eminenţi.

— Iar eu sînt detectiv! adăugă Gîză.

— Tu? zîmbi doctorul.

— Eu! se fuduli băieţelul. Dan îl trase de mînecă, dar el o ţinu tare: Detectiv, da!

— Lasă-l, că-i iese măseaua de minte! îl calmă Viorel pe bondoc, căci era frămîntat de cu totul altceva. „Moş Axinte, doctorul, nenea Gelu sînt... Dar unde-i Gelu? Poate că transmite o radiogramă secretă! Oare cum pot străbate undele radio stratul de apă? Sau o fi avînd un aparat de emisie cu frecvenţă mică, asemănătoare emisiei de unde telepatice?... " O luă pe Stejara deoparte.

— Nenea Gelu a dispărut.

— Ce vorbeşti?

— Coborîse cu noi, doar ştii, sublinie Viorel.

— Ştiu...

— Să-l căutăm!

— Unde?

Viorel îl descusu pe Ionuc:

— Laboratorul are şi alte încăperi?

— Şi alte! răspunse Ionuc, ironic, şi Viorel avu o clipă intenţia să-l „potolească", dar se abţinu, amintindu-şi că era oaspete, iar „insularii" jucau... pe teren propriu. Felicia sesiză tonul războinic al fratelui ei şi, parcă în ciudă, fu deosebit de amabilă cu Viorel.

— Are cinci camere sau „staţii", spuse ea. Aceasta este staţia centrală de observaţii subacvatice. Apoi, privindu-l numai pe el, adăugă: Eu studiez, în vacanţă, planctonul. Vino să-ţi arăt unde...

Felicia se îndreptă spre un culoar lung, curb, ca un segment de cerc. Viorel o urmă. Gîndi: „Ra va ajunge sigur în posesia cifrului de ieşire. Dacă mi se întîmplă ceva... dacă pic într-o cursă... dacă... "

Fetiţa se opri în faţa unei uşi pe care scria *Plancton.* Spuse, de parcă ar fi repetat o formulă magică:

— Doi delta Y!

Uşa se deschise automat, fără să mai sosească răspunsul de cod.

— Intră! îl invită ea.

„Staţia" Feliciei era mică, dar interesantă. Lumina pătrundea printr-un vitraliu care se mărginea cu marea. Pesemne că peretele de sticlă era aici mai subţire sau încăperea se afla la un nivel superior fundului mării şi razele soarelui răzbăteau mai lesne prin stratul de apă. Stăruia o răcoare plăcută şi zgomotul valurilor se auzea ca un murmur îndepărtat. Viorel îşi roti privirea; aparate, o masă, etajere cu eprubete, diferite instrumente. În vitrina unui dulăpior, un microscop. Se uită la fetiţă; în lumina răspîndită de vitraliu părul ei păru că arde.

— Tot părul ţi-e o flacără! spuse el.

— Iar faţa ta e... albastră! constată Felicia. Rîseră.

— Felicia...

— Da...

Lui Viorel i se păru că nu buzele sale îi rostiseră numele, ci valurile vorbiseră, sau vieţuitoarele mării.

— Spune-mi, iarna... marea e frumoasă? Ochii ei albaştri, cu ape verzi, luciră cald.

— Depinde ce sentiment ai pentru mare... şopti ea, nostalgică, şi tăcu.

Capitolul X

— Pe mare sînt şase anotimpuri.
— Cîte?
— Şase.

— Să-ţi arăt ceva... spuse Felicia, şi Viorel se aplecă asupra unei lentile măritoare. Ceea ce vezi e o... diatomee.

— Pare o cutiuţă cu capac...

— Da, da-i o cutiuţă fermecată, pentru că e vie! exclamă ea, cu pasiune. E-o celulă vegetală, cu schelet silicios, în care sînt închise atîtea taine încît nu ţi-ar ajunge o viaţă să le dezlegi. Diatomeele plutesc în apă cu miliardele!

— Cu miliardele? luciră ochii băiatului.

— Diatomeele bentale, adică cele fixate de pietre, de scoici, trăiesc de obicei în colonii care arată ca nişte tufe, lănţişoare, panglici... Să ţi le arăt? Sau te plictisesc?

„Pe mine?!" vroi să întrebe Viorel, dar răspunse repede:

— Nu, deloc!

Felicia apăsă un buton şi vitraliul se urni din loc, dezvăluind un perete de sticlă albă, transparentă. Marea păru tăiată pînă-n adînc, ca un bloc de gheaţă.

— Parcă m-aş afla într-un batiscaf, ori într-un submarin, se minună el, în timp ce fetiţa fixă un aparat pe geam.

— Uite o colonie de Melosira, îi arătă ea o mulţime de „lănţişoare". Iar acolo e Navicula clavata, o formă de diatomee cunoscută pînă acum doar în mările Nordului...

— Ce aproape sînt! privi băiatul algele, mirat.

— În Marea Neagră sînt vreo 220 de specii de diatomee!

— Fiuuu! şuieră Viorel, uluit, nu atît de numărul speciilor, cît de uşurinţa cu care fata rostea cuvinte complet străine lui.

— Să le vezi cînd înfloresc!

— Înfloresc?

— Se înmulţesc peste măsură; noi oceano-logii, spunem că înfloresc apele, explică Felicia.

Viorel repetă în sine: „Noi, oceanologii...". Fata continuă cu elan:

— Marea capătă atunci o culoare verde, verde-gălbuie, ba chiar galbenă!

— Galbenă?

— Galbenă! E culoarea rodniciei mării, cînd se dezvoltă cele mai multe diatomee. Unele specii, ca Sceletonema, înfloresc în toate cele şase anotimpuri.

Viorel fu surprins.

— Sceletonema asta e cam năzdrăvană...

— De ce?

— Păi înfloreşte cu două anotimpuri în plus faţă de cîte se cunosc pe Terra.

Fetiţa zîmbi ca un profesor în faţa naivităţii elevului. Spuse, convinsă că-l va da gata:

— Pe mare sînt şase anotimpuri!

— Cîte?

— Şase! Gropiţele din obrajii ei îmbujoraţi se adînciră dulce. Aici primăvara începe foarte devreme, prin februarie, cînd apa-i încă rece, povesti ea, cu nespusă plăcere. Lumina solară căzută pe suprafaţa mării obligă însă diatomeele să înflorească, bineînţeles, favorizate şi de apele Dunării care vin bogate...

Viorel răsuflă adînc.

— Dunărea... înseamnă ceva pentru mare? Pentru imensitatea mării?

— Numai „ceva"? Cam cîtă apă crezi că vine din Dunăre?

— ?!

— Peste două sute de kilometri cubi pe an! Băiatul rămase perplex şi ea zîmbi: Mai ştii ceva? Fluviul nu dispare îndată, la confluenţă, ci-şi urmează cursul, pe sub mare, încă mulţi kilometri pană ce, treptat, apele sale dulci se „topesc" în cele sărate...

Lui Viorel îngemănarea asta a Dunării cu marea i se păru aproape incredibilă. Avu chiar senzaţia că aude fluviul curgînd printre „pereţii" săraţi ai imensului „tunel" submarin.

— În martie începe a doua primăvară, că marea are două primăveri, reluă Felicia; lumina solară se dublează, Dunărea pompează volumul maxim de apă dulce. Înfloresc atunci alte şi alte diatomee şi marea capătă o culoare fantastică!

„Culoarea ochilor tăi?" fu cît p-aci să-ntrebe. Spuse sincer:

— Aş vrea să vin în martie la mare!

— Vino în vacanţa „mică"! îl îndemnă ea, şi-şi aranjă, instinctiv, o buclă de păr blond, ca paiul răscopt. El îşi netezi o cută a bluzei.

Vorbiră despre peridinee, alge care, fiind termo-file, vestesc totdeauna, pe mare, sosirea verii.

— Vara ţine două luni, iunie şi iulie. În sezonul cald apa se umple de zooplancton, care-i alcătuit dintr-o puzderie de microanimale, unele vegetariene, consumatoare de diatomee şi peridinee. La rîndul lor, sînt consumate de peşti şi de alte vieţuitoare ale mării... Viorel rîse.

— Unii se mănîncă pe alţii.

— Existenţa unora condiţionează existenţa altora! E un lanţ biologic complicat...

— Şi al patrulea anotimp? numără Viorel pe degete anotimpurile mării.

Felicia se privi în geam, ca într-o oglindă, şi-şi mai potrivi o şuviţă de păr căzută pe frunte.

— Al patrulea anotimp e... vara tîrzie, care durează pînă-n septembrie cînd încep să reapară diatomeele cu minunatele înfloriri de ape verzi.

— Şi toamna? se precipită băiatul, tot mai atent.

— Toamna ţine tot două luni. Marea devine... albastră-albastră!

— Scade planctonul, nu? intui băiatul cauza schimbării culorii apelor mării.

— Da, doar creşte salinitatea. Din lipsa vînturilor mari, puternice, nu se mai produce amestecul vertical de ape, iar

Dunărea, de care atîrnă atît de mult viaţa în apele litoralului nostru, are acum cel mai scăzut debit din an.

— Mi se pare ciudat că pînă şi vînturile-s necesare mării! Am crezut că vînturile sînt bune doar de purtat corăbii, se amuză băiatul. Pe urmă Dunărea... e chiar atît de necesară mării?

— Hm... Dacă-i necesară? S-o vezi cînd se supără! Vine cu o viituráăă şi deodată anotimpurile se răstoarnă; toamna marină se preschimbă brusc în primăvară! Făcu o pauză. Da, e foarte necesară! Fluviul fertilizează marea, aducînd de pe continent cantităţi inimaginabile de săruri.

— Are mulţi afluenţi care trec probabil peste toate tipurile de roci!

— Aşa-i! S-a calculat că, numai într-un singur an, Dunărea cară în mare peste o sută de mii de tone de săruri cu azot şi aproape un milion de tone de siliciu!

— Teribil, murmură băiatul. Dar iarna? Ce se întîmplă iarna?

— Adevărate explozii de viaţă! Dar şi groaznice catastrofe; multe vieţuitoare pier zdrobite de furtuni, aruncate la ţărm, straturi peste straturi, chinuite de nisipul şi de mîlul răscolit din străfunduri. Iarna marea se face... neagră!

— Marea Neagră! rosti Viorel cu nostalgia dezlănţuirilor de ape, înfiorătoare poate, dar pline de-un parfum exotic în imaginaţia lui.

— Cînd marea îngheaţă...

— Îngheaţă?

— Uneori, la ţărm, pe cîte-un kilometru, doi... Îngheţul, ca şi răcirea apei, sub limita obişnuită, decimează pur şi simplu vietăţile. Cele care nu reuşesc să se afunde din vreme în nisip, ori să se retragă la adîncuri, mor.

— Ştiu, pe mare legile-s aspre.

— Organismele din zona românească sînt mai toate euriterme, adică adaptate şi la cald şi la rece, dar variaţiile bruşte de temperatură fac prăpăd!

Viorel oftă.

— Noi, oamenii, am inventat caloriferul.

— Vieţuitoarele mării au inventat însă termometrul! spuse ea, cu irişii strălucind de voioşie. Sprotul se apropie de ţărm doar cînd temperatura atinge şapte grade. La optsprezece grade acest peşte-termometru se retrage înapoi, în larg. Hamsia ştie că nu se poate aventura spre mal decît atunci cînd apa a atins nouă grade. Temperatura de „acces" la ţărm a stavridului este de paisprezece grade...

Felicia vorbea cald, cu elanul caracteristic fetiţelor; în timbrul vocii ei plutea ceva din sunetul tulburător al valurilor, iar în priviri îi jucau giuvaerele mării, mari şi luminoase, din zilele de sărbătoare solară.

„Poate mă fac oceanolog... îşi spuse Viorel. Să mă fac oceanolog?" O privi pe fată. În ochii ei albaştri-verzui văzu strălucirea apelor înflorite de diatomee.

— Diatomeele închid în cutiuţele lor şi tainele tale?

— Ale mele? ridică ea sprîncenele, întocmai ca Stejara. Eu n-am taine, rosti ea cu sinceritate. Băiatul o suci:

— Adică... tainele pe care tu încerci să le dezlegi!...

— A... făcu ea... şi tăcu. Apoi, cu ton confidenţial, mărturisi: Mă fascinează culoarea algelor. Visez să descopăr taina dirijării culorilor diatomeice, să pot colora marea după dorinţa mea.

— Vrei să faci vrăjitorie! Felicia rîse drăgălaş.

— Da! Să le zic pescarilor: „Doriţi barbuni? Ei bine, vă umplu azi marea cu barbuni!"

— Cum?

— Peştii au, Viorel, preferinţele lor coloris-tice; unele specii iubesc violetul, altele albastrul, verdele sau roşul...

— Doar nu vrei să transformi Marea Nea-gră-n... Marea Roşie? zîmbi el.

— Apropo. Ştii că Marea Roşie e într-adevăr roşie? De alge! Există specii de diatomee care dau înfloriri roşii.

— O legendă antică spune că... marea sîngerează.

— Cică Poseidon ar fi dăruit apelor propria lui inimă, care sîngerează mereu, arătînd navigatorilor drumul spre ţărmul pe care s-au născut şi-au visat depărtările lumii... Ca un far sau ca un fir al Ariadnei!

Tăcură. Marea bătu în sticla peretelui ca şi cum ar fi cerut voie să intre. Un mecanism nevăzut amplifica zvonul undelor, venite din locul de spargere a valurilor, şi Viorel număra frecvenţa lor de parc-ar fi măsurat picioarele unui vers. „Vîntul de larg a încreţit faţa mării şi tălăzuirea asta mi-ar acoperi zgomotul paşilor dacă aş ieşi acum... Dar cum să ies fără să prindă de veste profesorul?" Se întoarse cu faţa spre uşă.

— Îţi plac închizătorile? crezu ea că-l interesează broasca.

— Îmi plac. Dar dacă s-ar bloca uşa pe unde-aţi mai ieşi?

Fata stătu în cumpănă.

— O uşă de serviciu nu aveţi? insistă el.

Dacă s-ar strica automatele...

— De ce să se strice? întrebă ea.

— Nu se pot?...

— Nu... Nu mi-am pus asemenea probleme, şovăi fata.

„Chiar dacă există o ieşire secretă, fata nu are cunoştinţă de ea... conchise Viorel. Doctorul o fi lucrînd cu moş Axinte şi cu Gelu, fără ştirea copiilor".

— Dacă s-ar bloca ieşirea, îşi reveni ea din şoc, am sparge uşa.

Viorel rîse.

— Ar fi o soluţie, dar... Felicia vorbi cu convingere:

— Dar nu se blochează! închizătorile le-a conceput fratele meu.

— Ionuc? se miră Viorel.

— Da. E topit după hidrobiologie, dar îl pasionează şi tehnica.

— Tehnica? simţi el o nelămurită gelozie.

— E chiar inventator!

— Inventator? „I-o fi vorbind acum Stejarei despre invenţiile lui." O căldură ciudată îi năpădi tot trupul. Se pomeni lăudîndu-se:

— Şi eu-s inventator.

— Da? Ce-ai inventat?

— Eu? Spuse la repezeală: Pescuitul electrolitic! şi ochii lui mari şi căprui căutară ochii fetei.

— Pescuitul?...

— Cu plase artificiale! Făcute prin electroliza apei! o lămuri el şi, cu o anumită agitaţie lăuntrică, adăugă, ca şi cum pe tot mapamondul s-ar fi aplicat invenţia: Un cablu submers, în care se introduce curent electric, provoacă disocierea sărurilor din apă...

— Şi bulele de gaz urcă de la fundul mării, formînd un fel de „plasă"?

— Chiar aşa! exclamă băiatul, surprins de intuiţia fetiţei.

— Ingenioasă invenţie, şopti ea în cele din urmă, dar Viorel ar fi preferat să strige: „Epocală invenţie, căpitane!"

— Merită a fi făcute studii de psihologie animală...

— De psihologie?

— Poate că nu toate speciile marine se lasă prinse în asemenea „plase"... Peştii bentonici, de fund, care se hrănesc cu zoo şi fitobentos, folosi ea dinadins termeni de specialitate, s-ar strecura pe sub cablu. Or, direct pe fundul mării nu poate fi lăsat!

„De ce?" voi să întrebe, dar îşi dădu seama de logica fetiţei. „Ar face scurtcircuit, prin mîl... E inteligentă, colosal de inteligentă!"

— Poate că ai dreptate, Felicia. Dar ide-ea-ţi place?

— E ingenioasă, repetă ea. Îi voi propune lui Ionuc o colaborare cu tine. Vrei?

Era o invitaţie directă de a lucra cu ei. Vroi să spună ceva, însă „ecranul" de sticlă fu aproape în întregime acoperit de un delfin cum nu mai văzuse, un delfin foarte mare şi negru.

— E Cioroiul! se bucură Felicia şi salută cetaceul cu un semn.

Viorel se uită plin de uimire; urmări minute în şir, cu un sentiment nemaiîncercat, de teamă şi curiozitate, looping-urile animalului pus pe joacă.

— E cel mai deştept delfin din Marea Neagră. A fost dresat de Ionuc!

„De Ionuc!" Viorel, fără să vrea, se lăudă iar:

— Şi eu am dresat un... cioroi!

— În Marea Neagră?

— Nu-i un delfin, ci un cioroi... adevărat, cu pene! zîmbi el. Mai exact, un corb. Care ştie să vorbească!

— Vorbeşte?

— Da!

— Corbul? nu-i veni fetiţei să creadă.

— Corbul!

— Şi... cum vorbeşte?

— Cu glas omenesc! îl cheamă Fantomas, mai spuse el, cu ton firesc, care avu darul de-a-i risipi orice îndoială.

Felicia îşi bătu palmele şi rîse copilăreşte, cu o sinceritate molipsitoare.

— Fantomas zici?

— Îhî!

Ea păru complet schimbată; ochii-i clipiră.

— Singur l-ai dresat?

— Singur.

Îi povesti o mulţime de întîmplări cu corbul.

— Delfinul nostru e învăţăcel încă, spuse Felicia. Îl cheamă Gipsi, dar eu îi zic Cioroiul. E foarte inteligent! Ionuc a încercat să-i încredinţeze chiar şi scrisori...

— Şi? deveni el şi mai curios.

— Le-a pierdut pe drum! rîse ea.

— Păcat...

— Dar dacă experimentul va reuşi, vom avea un curier rapid pentru Agigea, unde-i centrul nostru...

„Au şi un centru!" pulsă în vinele băiatului sîngele de detectiv.

— Aveţi deci... o bază?

— Da, la Agigea. Şi continuă, fără să sesizeze nedumerirea băiatului: Delfinii au un creier dezvoltat şi prind uşor orice-i înveţi. Ionuc susţine că relaţia om-delfin se bazează pe telepatie.

— Pe telepatie?! sări ca ars băiatul.

— Pe telepatie, repetă ea.

— Ce ştii de?...

Felicia spuse cu seriozitate:

— Telepatia-i un fenomen de schimb psiho-energetic, adică de unde electrocerebrale, purtătoare de informaţie... Cel puţin aşa susţine Ionuc.

„Grozavă definiţie! exclamă în sine Viorel. Ionuc ăsta... Hm... Telepatie... mesaje prin delfin...". O clipă avu senzaţia că cineva încerca să intre pe lungimea de undă a minţii sale şi se încordă tot. Felicia îi zîmbi însă dulce şi el îşi scutură capul.

Dincolo de geam plutiră alge multicolore, mimînd parcă dansuri australe.

Capitolul XI

Dacă se vor construi oraşe submarine, omul va „împărţi" marea cu delfinii. Poate vor îndeplini diferite misiuni încredinţate de om...

FELICIA

În „staţia" centrală nu mai găsiră pe nimeni. Lumina scăzută, sidefie, împrumuta obiectelor din jur un aer straniu, parcă ireal. Peretele lung, de sticlă, părea curbat de presiunea valurilor îndepărtate. Sunetul mării pătrundea înăuntru ca un vuiet de orgă.

Viorel voi să întrebe de Stejara, de moş Axinte, de ceilalţi, dar se stăpîni ca nu cumva Felicia să-l creadă fricos. Delfinul Gipsi „patrula", cu unduiri elegante, prin faţa laboratoarelor; din cînd în cînd bătea cu botul în perete, urca la suprafaţă să respire, apoi relua ciocănitul în geam. „Deşi sticla e metalizată, ştie că sîntem aici", gîndi băiatul. Spuse apoi:

— Delfinii au un simţ... teribil!

— Şi o intuiţie *teribilă!* întări ea, folosind cuvîntul preferat al lui Viorel.

Gipsi se opri în dreptul Feliciei.

— Cioroică! îl alintă ea, întinzînd mîna spre delfin. Ionuc vrea să-ţi construiască un hidrofon!

— Un... hidrofon? întrebă Viorel, interesat de tot ce privea transmisia unor mesaje.

— Un fel de telefon subacvatic, se întoarse ea către băiat. Se spune că în Atlantic doi delfini au fost puşi să vorbească la un asemenea hidrofon şi sunetele emise de ei au fost înregistrate pe bandă. S-a constatat că cetaceele au vorbit pe rînd, ascultîndu-se cu atenţie. Limbajul lor, bazat pe sunete şi ultrasunete, permite receptarea a mii de informaţii pe secundă!

— Ce creier trebuie să aibă!

— Aproape cît al omului. Delfinii recunosc uşor conturul şi natura obiectelor, după felul cum se reflectă înapoi unda ultrasonică şi fac analize mintale extrem de rapide.

— Înseamnă că numai computerele vor putea descifra limbajul lor! Şi numai prin intermediul sintetizoarelor de vorbire vom ajunge să comunicăm fluent cu ei, spuse Viorel, amintindu-şi de discuţia avută în lotcă.

— Da-da... murmură ea, roşind uşor, pentru că habar n-avea ce erau sintetizoarele.

Băiatul spuse cu însufleţire:

— Nicolo a şi început construcţia unui astfel de aparat. Împreună cu Codrin, fratele Stejarei...

Felicia îl privi lung.

— Stejara... e prietena ta?

Viorel tăcu. „Oare cum şi-a dat seama? Abia ne-a cunoscut!" Răspunse cu o instinctivă diplomaţie, cu care nu dădea niciodată greş:

— Şi Ra, şi Dan, şi Codrin... toţi sînt prietenii mei. Şi gîndi: „Care nu ştiu pe unde s-au topit!". Continuă, însă, calm, niţel ştrengar: Prietenii prietenilor mei ar trebui să fie şi prietenii mei! E un fel de tablă a înmulţirii algebrice... Desenă cu degetul pe sticla peretelui. Consideră semnul plus egal cu prieten, iar semnul minus cu duşman...

— A!... Fiind prieteni cu profesorul Axinte şi cu nenea Gelu, care sînt şi prietenii tăi, pricepu ea, trebuie să fim prieteni şi noi? Nu? De-acord, dar atunci discutăm despre... tabla înmulţirii prietenilor! rîse ea, şi-i întinse o mînă micuţă şi catifelată.

— Deci... rămînem prieteni? îi strînse el mîna.

— Evident! exclamă fata, rîzînd, şi reflectă: „Acum ştiu de ce minus ori minus este egal cu plus! Pentru că duşmanul duşmanului meu nu poate fi decît prietenul meu!"

Delfinul simţi vibraţia sticlei şi-şi lipi gura de perete, de parcă ar fi vrut să le şoptească ceva.

— Gipsi ăsta... , reluă Viorel discuţia despre delfini, mă face să cred că apartenenţa omului la primate, la maimuţe, e

cam caraghioasă. Poate c-ar trebui, în clasificări, să se pună pe primul plan criteriul inteligenţei.

— Atunci am fi rude cu multe lighioane! rîse iar fata, din toată inima. Întîi, cu speţa canină...

— Cu... Napoleon? Serenisimă înrudire! rîse şi Viorel, înţelegîndu-şi naivitatea.

— Apoi, cu papagalii! Nu sînt inteligenţi?

— Sînt! hohoti băiatul. Odată, la o lecţie — povesti el — ne-am luat toţi după un robot care sufla la ore şi ne-a prins profesoara. Ştii ce ne-a strigat? „Voi descindeţi din papagali..., pitecantropilor!"

Se prăpădiră de rîs. Fata mai avea lacrimi în ochi cînd îi spuse:

— Ai fi bun de actor!

— Eu? Poate Gipsi. Ar putea da reprezentaţii la delfinariul din Constanţa.

— Oho! Cred că nu mai găseşti între cele peste cincizeci de specii de delfini, cîte se cunosc pe glob, unul asemănător.

— O fi înzestrat cu raţiune!

— Cu raţiune? Raţiunea înseamnă conştiinţă de sine, înseamnă urmărirea unui ţel, a unui ideal, deveni Felicia dintr-o dată serioasă, şi Viorel îi ascultă cuvintele ce iradiau parcă o vrajă ciudată. Delfinii dresaţi pot fi ghizi ai turiştilor şi pescarilor, ai arheologilor sau geologilor subacvatici, pot aduce mari servicii industriei şi agriculturii submarine, pot îndeplini diferite funcţii ca: paznici ai zonelor de acvacultură, salvamari, factori poştali, ba pînă şi ciobani submarini, învăţaţi să ducă bancurile de peşti la „păscut" de plancton. Şi cred că în viitor vor putea face lucruri incredibile astăzi, foarte complicate, dar numai prin noi! Animalele posedă doar atîta raţiune cît le împrumută omul, singura fiinţă care a reuşit să descopere munca, prin care apoi s-a descoperit pe sine. Maşinile „inteligente" de azi vor putea face lucruri extraordinare...

— Numai prin noi! îi luă Viorel fraza din gură, înfiorat la gîndul unicităţii raţiunii pe Terra. Şi totuşi, delfinii...

— Sînt creaturi curioase, ştiu, spuse Felicia. Se pare că-i interesăm, că prezentăm pentru ei o fascinaţie şi de aceea manifestă faţă de noi o simpatie aparte...

— Şi noi faţă de ei! Am auzit că-n Australia li s-au ridicat delfinilor monumente! C-au salvat copii de la înec, au ghidat vase pe timp de furtună...

— În *Însemnările unui marinar scria...* Ai citit cartea?

— Daaa!

—...Că un delfin, ani în şir, a îndeplinit rolul de pilot al navelor prin strîmtori!

— Şi nici un vas, care l-a urmat, n-a eşuat vreodată!

— Tata-mi spunea că Plinius, în antichitate, a descris cazul unui copil care mergea la şcoală călare pe-un... delfin.

„Unde o fi Ra? Unde-i bondocul?" se întrebă Viorel. Încercă să glumească.

— Pesemne că ai mei şi-au găsit cîte un bidiviu marin!

— Sînt toţi în sala de operaţie, îl linişti fetiţa.

— Crezi?

— Cînd lipseşte halatul cauciucat din cuier, tata face totdeauna disecţii; le arată probabil stomacul rechinului împuşcat...

„Ar fi bună de detectiv! Ca Stejara... " Viorel îşi stăpîni impulsul de-a merge şi el, deşi nu oricînd putea vedea un rechin pe dinăuntru. Vorbi calm:

— E adevărat, Felicia, că peştii se apropie singuri de gura rechinilor, atraşi de ochii lor hipnotizanţi?

— Basme! Există doi peştişori care trăiesc într-o adevărată simbioză cu rechinii; avînd ochi mai buni decît ei, îi conduc la pradă şi apoi se-nfruptă din resturile meselor lor copioase. Dar rechinii-s interesanţi prin altceva; ficatul lor secretă o substanţă anticanceroasă.

— Şi nu se extrage?

— Substanţa?

— Da! Ca să se aplice la oameni.

Felicia se aşeză în fotoliul-scoică din colţul încăperii şi se lăsă legănată ca de tangaj.

— Cancerul are multe cauze şi se pare că un medicament universal nici nu va fi descoperit vreodată. Tata-i de părere că trebuie găsite căi de prevenire...

Viorel o studie în lumina difuză; Felicia nu era numai frumoasă, era savantă. „E fantastic să ştii multe!" Ar mai fi vrut s-o întrebe ceva despre cancer, dar, nevrînd să pară un ignorant, tăcu. Cercetă cu luare aminte spaţioasa cameră submarină. Spuse într-un tîrziu:

— Aş vrea să construiesc o casă ca asta, numai şi numai din apă!

— Din apă?

— Da!

— Dar cum? Cu cărămizi de gheaţă?

— Crezi că s-ar topi?

— Dacă s-ar presa la foarte multe atmosfere, nu. Ionuc spune că gheaţa presată poate rezista la soarele cel mai puternic. Ionuc...

— Numai că eu vreau să fac o casă din apă! o întrerupse Viorel chiar în momentul în care în prag se ivi... Dan.

— Nu te cred, căpitane! spuse acesta şi privirea lui păru să spună: „Acum te-am prins la înghesuială, şefule".

Viorel îşi dezvoltă însă ideea mai departe, de parcă bondocul nici n-ar fi fost acolo.

— Voi ridica un stîlp tubular prin care va urca apa. La capătul superior voi monta un dispozitiv ce-mi va desface jetul într-o adevărată cupolă transparentă. Apa va reintra apoi în pompă...

Felicia se ridică în picioare, încîntată.

— Ingenioasă invenţie! rosti ea, drăgălaş, şi Viorel simţi un fel de ameţeală plăcută.

Bondocului i se uscă gura de invidie.

— Şi cînd vei intra sub „cupolă", te vei uda tot! chiţcăi el.

— Voi face o uşă, cu un jgheab deasupra.

— Dar cînd va ploua?... Ce vei face, căpitane, cînd va ploua? O să te murezi!

Viorel răspunse calm:

— Ploaia va aluneca de pe acoperişul de apă ca de pe orice acoperiş din lume!

Dincolo de peretele de sticlă plutiră peşti de argint. O cambulă, ca o frunză de platan, „stropită" parcă cu grăuncioare de nisip, înotă dibaci, în unduiri largi.

— Eu voi construi o vilă! vorbi Dan. Una submarină!

Felicia spuse:

— Tata susţine că asta-i „vila" noastră de la mare...

— Care vilă? E un palat! exclamă bondocul.

Viorel urmări „ecranul" pe care se perindau imagini marine veritabile; vocea lui păru muiată într-o călimară de vis.

— Poate c-odată s-or ridica şi oraşe submarine, cu străzi ca toate străzile, cu magazine ca toate magazinele, cu oameni care vor circula în acvabuze sau pur şi simplu în apă, pe trotuare pietruite!

— În costume uşoare, dotate cu miniuzine de aer! Autonomia pietonilor va fi totală, se aprinse şi imaginaţia bondocului.

Viorel lansă o idee şi mai îndrăzneaţă:

— Miniuzine? Cînd oamenii au plămîni? Plămînii pot respira... apă! N-ai auzit?

— Nu...

— Melcul Limnaea cum respiră? Plămînii săi reţin oxigenul dizolvat în apă...

— Eu discutam de oameni, nu de melci! îl opri Dan.

— Ei bine, atunci caută-l pe căpitanul de cursă lungă Vladimir Ianiev din Brăila; stă pe strada Teatrului 21 şi are telefonul 11506. El a respirat apă în timpul unui naufragiu. Aşa s-a salvat.

Viorel făcu o pauză şi se uită la Felicia, să vadă impresia produsă; îi văzu ochii, cu irişii luminaţi ca două acvamarine.

— Eu unul cred că, prin exerciţii speciale, omul va putea învăţa să respire şi apă.

Fetiţa oftă.

— Ai nişte idei!

— Eu? făcu Viorel pe modestul, dar în sinea lui jubilă; îl învinsese pe bondoc.

— Tu, căpitane! întări şi Dan, schiţînd un salut milităresc.

Viorel îl lăudă:

— Să vezi ce de mai idei are prietenul meu! şi-l arătă cu gestul obişnuit al lui moş Axinte. El a organizat o expediţie ştiinţifică în care a descoperit o floare...

— Necunoscută! se fuduli bondocul. Poate că-mi va purta numele!

Viorel, văzîndu-l că se înfoaie, zîmbi. Fa-ta-l întrebă:

— N-ai vrea să ne ţii o comunicare despre floarea ceea?

— O comunicare? Unde?

— La Academia copiilor.

— La Academia?...

— La Academia... care? se miră şi Viorel.

— A copiilor din oraşul nostru... E de fapt un cerc academic, dar noi îi spunem, mai scurt, Academie. Are membri corespondenţi în toată ţara.

— În toată ţara?

Băieţii schimbară priviri. Viorel se uită în geam, ca într-o oglindă, mai mult ca să se convingă dacă era apt de-a fi... academician.

— Şi... acolo... cum se intră? întrebă el.

— Pe uşă, zîmbi fata, şi-i explică: Se cere o lucrare ştiinţifică. E drept, originală, nepublicată încă...

Între timp Dan se decise.

— Vă ţin şi două comunicări... dacă mă primiţi în Academie.

— Poţi deveni membru corespondent, spuse ea. Caută-ţi un îndrumător ştiinţific. Tema-i interesantă.

— Chiar?

— Chiar!

Bondocul se umplu de avînt.

— Tu nu te faci academician, căpitane?

— Nu! spuse Viorel, căci aşteptase invitaţia din partea fetiţei. Gîndi: „Ce teribilă comunicare aş fi făcut eu cu

pescuitul electric... sau cu arcocicleta, sau cu pra gul-ştergător, ori cu priza cu siguranţă. Le arătam poate montajul meu radio, cu diodă varicap, de se holbau ca la a opta minune a lumii!"

Felicia se adumbri.

— De ce?

Întrebarea ei, plină de mirare şi de regret, ochii ei larg deschişi îl derutară pe băiat.

— De ce? Nu-s pregătit... bolborosi el.

— Ai putea studia un limbaj om-delfin. Îţi plac delfinii. Dacă prietenul tău va construi o vilă submarină, dacă se vor ridica străzi şi oraşe submarine, omul va împărţi marea cu delfinii, şi, neîndoielnic, vor îndeplini diferite misiuni încredinţate de om...

— Sigur, căpitane! strigă bondocul, extaziat. Vor purta mesaje, vor...

— Care „vor"? Poartă deja! îi spuse Viorel. Ionuc a dresat un delfin uriaş! Ai să-l vezi... A urcat probabil să respire, dar se întoarce. Îl cheamă Gipsi.

— Gipsi?!

— Eu îi spun Cioroiul, interveni fata, mai mult să întărească spusele lui Viorel.

— Şi poartă mesaje?!

— Da, mă! Şi-i suflă la ureche: Poate secrete!

— Drăcie! bombăni bondocul, neliniştit de un asemenea sistem de transmitere a informaţiilor. „Cum mai poţi intercepta un... delfin? Delfinii n-au nevoie de paşapoarte; pe ei nu-i opresc grănicerii de coastă; pot trece fără dureri de cap dincolo de apele noastre teritoriale..."

— Unde-i Ra? Unde-i moş Axinte? Dar ceilalţi? turui el, zăpăcit, de-o făcu pe fetiţă să rîdă.

— Păi... tu nu ştii? Credeam că ştii!

— Eu?!

Dan nu mai spuse nimic.

— Sînt în sala de operaţii, îi asigură ea. Viorel se aşează într-unul din fotoliile-scoică şi se trase lîngă geam, cugetînd la ceva.

Dan îl informă în taină:

— Cutia tubulară se află aici. Am adus-o eu. E-n husa fotoliului pe care şezi.

— În husă?

— În husă! Şi-i mai şopti: Se pare că vom rămîne aici, că nenea Gelu s-a dus înapoi la Gura Portiţa, după corturi.

„Ptii! Ce întorsătură iau lucrurile! îşi spuse Viorel. Înseamnă că moş Axinte iar pune la cale ceva... "

Felicia îşi apropie fotoliul de al lui şi urmări, tăcută, tabloul fascinant al mării.

Într-un tîrziu pe culoarul laboratorului răsunară paşi. Glasul doctorului se desluşi clar:

— Azi vom mînca friptură de rechin!

Capitolul XII

...Viorel transmise astfel cea mai originală telegramă din analele istoriei comunicaţiilor.

O mare albă, bătută în diamante roz, tivea ţărmul insulei pe care-şi mutaseră campamentul. Bătea vîntul, un vînt buiac, purtînd stropi mărunţi de apă sărată. La orizont se zărea fumul unor vapoare.

Viorel şi Dan scrutau depărtările şi aveau senzaţia că pluteau, cu insulă cu tot, împinşi, puţin cîte puţin, de fiecare val. „Banchiza" lor era asaltată de mii de pescăruşi, gălăgioşi şi obraznici. Napoleon mai da iama în cîrduri, dar, de îndată ce se plictisea, păsările îşi reluau locurile, tacticoase, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic.

— Mă tem, căpitane, c-am fost fentaţi, spuse bondocul, strecurîndu-se sub pînza cortului.

— Mda... mormăi Viorel, urmîndu-l.

În cort era cald; lumina scăzută se topea prin unghere.

— Codurile de intrare în laborator s-au schimbat. Nimeni dintre noi nu poate coborî neînsoţit. Nu ştiu nici cît vom rămîne aici.

— Astea nu mă deranjează. Ceea ce mă nelinişteşte este că nu putem desface cutia cu...

— Surprize? îl ironiză bondocul. Sună a gol. Eu am şi început să mă desumflu. Tu mai contezi pe ceva, căpitane?

Viorel privi din nou misteriosul tub metalic.

— Pe multe contez! spuse el visător, şi-şi măsură tovarăşul de-alături cu aerul acela măreţ cu care-şi trec în revistă trupele generalii. Între altele, pe o foarte mare descoperire. Aşa-i că şi tu mai contezi pe ceva? Spune drept!

— Aşa-i!... recunoscu Dan şi căscă dinadins, de parcă „descoperirea" era făcută de mult şi-l agasa deja. Bătu darabana pe cutia tubulară. Tu crezi că-s ascunse în ea docu...?

Viorel îi astupă gura fulgerător, deşi toţi ceilalţi erau jos, în laborator, şi nu-l putea auzi nimeni.

— Ce ţipi?

— Lasă-mă să-ţi spun!

— Te las, dar cortul nu-i din zidărie, ci din pînză! Şi nu poţi să ştii...

— Uite ce-i... tubul pare din fier, capacul însă-i din aramă. Dacă l-am încălzi, s-ar desface uşor, prin diferenţa de dilatare dintre cele două metale...

Viorel aprecie logica prietenului său. Îşi puse însă întrebarea: „Dar dacă în tub e tratatul dintre împăratul Aurelian şi locuitorii Daciei romane libere? Sau vreun papirus, cu sigiliu de ceară; ceara se poate topi". Spuse:

— Nu, nu-l vom încălzi. O să-l tăiem pe lîngă capac. Dar n-avem cu ce!

— Laboratorul n-are lăcătuşerie?

— Lăcătuşerie?

— Ne-ar trebui un bomfaier!

— Şi o menghină...

— Să ne interesăm!

Afară se auziră sunete suspecte şi tăcură.

— Napoleon! strigă Viorel.

Sosi un lătrat tocmai de la celălalt capăt al insulei. Nu, nu era Napoleon; zgomotul venise mai de aproape.

— Cine-i?! întrebă Dan.

Ascunseră tubul sub o pătură şi ieşiră afară. Cotrobăiră prin corturile vecine.

— Nici ţipenie, mă!

— Şi totuşi a fost cineva...

— Am auzit un... confirmă Viorel.

— Napoleon! chemară iarăşi cîinele, care veni, de astă-dată, tot într-o goană. Îşi scutură urechile şi hămăi de parcă ar fi spus: „Ce doriţi? Sînt aici".

— Caută-caută! îi ceru Viorel şi dulăul se puse pe adulmecat. Făcu înconjurul insulei, strănută de vreo două ori, deranjat pesemne de mirosul algelor, apoi se opri în dreptul unei lăzi de carton pe care băieţii nici n-o băgaseră pînă atunci în seamă; scheună şi-şi legănă puţina coadă pe care o avea, ca şi cum s-ar fi gudurat pe lîngă un om de la care aştepta o porţie de zahăr.

— E cineva în ladă! intui Dan şi păli.

— Du-te şi răstoarn-o, îi spuse Viorel şi glasul lui sună a ordin.

— Răstoarn-o tu..., căpitane! Ştii, exemplul şefului!

— Ştiu, spuse Viorel, şi se duse să ridice lada; zări două sandale mici şi pricepu îndată că era Gîză. O aşează la loc şi strigă:

— Hai, Dane, să-mi ajuţi. O aruncăm direct în mare...

Gîză renunţă la ascunzătoare. Dan, de cum îl văzu, se făcu verde.

— Ce căutai acolo?!

— Dormeam! îl înfruntă băieţelul, şi-şi trase nasul.

— În... ladă? N-ai găsit un frigider? Era mai multă răcoare...

— Nu! pufni puştiul, bosumflat. N-am găsit!

— Ne spionai? Spune drept că ne spionai!

— Dane, ăsta-i un detectiv pur sînge, rîse Viorel. Mai ditai ca noi!

— Trebuia să-l las acasă.

— De ce? Pariez c-a descoperit „uşa secretă". Şi către băieţel: Pe unde ai ieşit?

Băiatul tăcu, misterios.

— Te pocnesc, Gîză! îl ameninţă Dan, dar frăţiorul său nu se intimidă. Îţi fac „piersica", n-auzi?

Viorel îl luă mai uşor.

— Te avansez, Gîză. Te fac detectiv! E mai mult decît agent!

Gîză nu reuşi să facă nici o diferenţă între „detectiv" şi „agent" şi rămase mut.

— Te tot rogi de el! îşi ieşi din pepeni bondocul. Îi dau o telegramă Lucicăi şi...

— Şi-o să te ia acasă! izbucni deodată băieţelul.

— Pe tine!

— Pe tine!!! îl îngînă micuţul şi-i declară, cu ton solemn: Îţi spun pe unde am ieşit afară, dacă-mi arăţi tubul...

— Ce tub?

— Ascundeţi voi unul... Dan păru opărit.

— De unde ştii de tub?

— Ştiu!

Viorel răsuflă zgomotos.

— Gîză, asta se cheamă şantaj! Fără „dacă". Fireşte, ca detectiv, o să cunoşti toate secretele noastre.

Băieţelul se lumină la chip.

— Întîi vreau să cunosc toate secretele voastre!

Dan nu mai putu de furie.

— Te-ai ţicnit? Ai băut ceai de scrîntitoare? Să mor eu, căpitane, dacă ăsta n-a băut ceai de scrîntitoare!

Şeful îşi păstră calmul.

— Bine, Gîză... îţi promite căpitanul Viorel că, la timpul potrivit, vei afla totul. Acum să mergem. Pe unde zici că ai ieşit?

Gîză ştia că „şeful" se ţinea de cuvînt. O luă înainte. Viorel şi Dan îl însoţiră. Îl văzură căţărîndu-se pe cel mai înalt dintre cuburile de beton.

— Pe aici am ieşit! Dan nu-l crezu.

— Minţi!

— Nu mint, e bine? se supără Gîză.

Se căţărară şi ei pe blocul de beton şi, spre marea lor surpriză, descoperiră un orificiu pătrat, astupat cu un geam gros de plexiglas. Era o răsuflătoare, cu scară interioară. Încercară să deschidă geamul, dar nu reuşiră.

— Se deschide doar din interior, explică Gîză. Are nişte arcuri; era să-mi prindă piciorul.

— Mda... ca pe furtună să nu poată pătrunde apa în laborator. Deci există o... ieşire secretă! spuse, grav, Viorel. Îi privi pe cei doi „detectivi". Băieţi, vom avea de lucru! Trebuie să dezlegăm misterul acestor...

— Spioni?! gîfîi Dan şi apa şiroi de pe el.

— Poate că spioni...

— Îmi spui acum ce-i în tub? îşi atacă Gîză şeful.

— Habar n-am! ridică Viorel din umeri. Dă-mi un bomfaier şi-o să-ţi spun.

— De unde?

— Dacă ştiam, nu-ţi ceream ţie.

— Să lansăm un SOS prin zmeu. Poate ne ajută cineva... , propuse micuţul.

— E o idee, Gîză! îl lăudă Viorel, dar Dan se împotrivi.

— Ca să luăm o hotărîre... trebuie să-i aşteptăm pe ceilalţi. Să vedem ce părere are Stejara...

— Tu eşti căpitanul, Viorel, tu trebuie să hotărăşti! se arătă Gîză nerăbdător.

— Dar dacă tu ai fi căpitanul, ce-ai face? îl puse Viorel în încurcătură.

— L-aş arăta lui moş Axinte. Dacă ar tresări, ne-am lămuri pe loc. Am şti că-i spion.

— Adică? Tresare omul şi noi ne şi lămurim? Ne apucăm să-l scalpăm? Mai bine gîndeşte-te dacă ai fi... scriitor, autor de romane poliţiste, cum ai vedea rezolvarea situaţiei?

Dan simţi aluzia şi păru să se sufoce de căldură, deşi briza aducea răcoarea depărtărilor.

— Asta o să văd. Cînd oi fi...

Viorel oftă. „Cum? Si Gîză vrea să se facă scriitor?!"

Dan îi suflă, ca la şcoală:

— Spune-i, Gîză, c-ai telegrafiat la miliţie!

— Exact! se bucură puştiul.

— Şi dacă-i un tub gol? Alarmăm lumea pentru un tub gol?

— Asta aşa-i, sughiţă Dan. Ne-am face de băcănie.

— Vezi?

— Să-l frecăm de pietre pînă se desface, spuse Gîză. Sau dau cu o piatră în capac şi se deschide! se oferi el.

— Pietre găseam şi eu. Mersi. Problema e... să-l deschidem fără lovituri, fără temperaturi ridicate, fără...

Dan se îngîndură.

— Crezi, totuşi, că găsim vreun docu ment?...

Viorel privi marea; valurile rulau ca nişte benzi transportoare ce aduceau din larg spuma vaporoasă şi tainică din poveştile marinăreşti.

— Cred! Trebuie să fie ceva înăuntrul cutiei, trebuie! Poate un mesaj care...

— Care?... tresări bondocul şi mărul lui Adam jucă pe sub bărbia lui rotunjoară.

Viorel tăcu. Spuse apoi:

— Dac-ar fi în el tratatul acela... încheiat de Aurelian... ho-ho!

— S-ar bate monezi cu efigiile noastre!

— Da, mă! sughiţă „şeful", şi-l văzu pe Gîză sorbindu-le fiecare sunet scăpat de pe buze.

Bondocul savură o clipă gîndul celebrităţii, dar coborî cu picioarele pe pămînt. Spuse mai mult ca să-i facă plăcere lui Viorel:

— Eu cred că-s documente secrete, ascunse acolo cu intenţia de-a fi trimise peste graniţă, c-o navă, c-o ambarcaţiune oarecare, ori...

— Prin luminograme! sări Gîză care era numai ochi şi urechi.

— Psst! îl avertiză Viorel. Spuse în şoaptă: ori cu Gipsi. Nu l-ai văzut pe Gipsi?

— Gipsi?

— Cioroiul!

— Aaa... delfinul dresat!

— Poate că-i un pirat submarin! se aprinse iar Dan. Lui cine-i cere paşaport?

Gîză chiţcăi ca un şoricel şi întrebă:

— Un delfin-pirat?!

— Da, învăţat special...

— Sau poate un delfin-spion! Ştii ce inteligenţi sînt delfinii? turui bondocul.

— Ştiu, îi spuse Gîză.

Dan, învîrtindu-se dintr-un loc în altul, se împiedică de-o piatră şi căzu, aşa, pe neaşteptate.

— Ce faci? îl întrebă Viorel.

— Temenele! În faţa luminăţiei tale! rîse rotofeiul. Se ridică repede şi dădu să se strecoare în cort. Eu îl deschid acum, prin frecare.

— Aşteaptă! Să vină întîi Ra, îl opri căpitanul. Nu aşa ai dorit?

— O chem acuşi!

— Cum o chemi?

— Să mă gîndesc... Bondocul propuse: Giana are în trusa sanitară granule de albastru de metil. Fac o soluţie şi

colorez marea, întocmai ca sepiile. Ra îşi va da seama că-i un semnal...

— Mai bine să-l trimitem pe Napoleon, spuse Gîză. N-ai văzut cum înoată? Aruncăm o piatră şi se va scufunda după ea...

— Ia stai! Dar nu... apa-i adîncă aici...

— Să colorăm marea! o ţinu Dan pe a lui. Sau, o idee si mai bună...

— Zi-i!

— Să aruncăm pietricele... la anumite intervale, mai lungi sau mai scurte. Pricepi?

— Pricep. Un fel de Morse! Eşti un tip, mă!

— Sînt! Pe onoarea mea că sînt! se umflă în pene Dan.

— Bine-bine, dar Gîză...

— Gîză? Ce-i cu el?

— Spunea de Napoleon! Poate totuşi... Bondocul se strîmbă.

— E prost să facă pe scafandrul?! „Bonaparte" ăsta patruped nu poate decît să ne încurce.

Viorel se gîndi ce se gîndi.

— Ascultă, Dane. Şi culoarea apei, şi pietricelele pot atrage atenţia bătrînului şi ne pomenim cu el sus chiar în clipa cînd deschidem... Fireşte, dacă se scufundă Napoleon pînă în dreptul geamului, pericolul e acelaşi. Dar cîinele ne poate totuşi ajuta!

— În ce fel?

— Îl învăţăm alfabetul Morse.

Dan îşi scutură capul mare şi creţ, semn că nu intra ceva în el şi-şi lăţi faţa într-un zîmbet caraghios.

— Să-l alfabetizăm acu', la bătrîneţe? Învaţă el Morse?! Aşa, în cinci minute? Fugi, căpitane!

— Să-ncercăm!

— Să încercăm, se învoi Dan.

Fericit că faimosul „căpitan" şi „detectiv-şef" îi acordase importanţă, Gîză strigă vesel:

— Să-l alfabetizăm!

— Napoleon! îl chemă Viorel pe dulău, care abandonă îndată vînătoarea de pescăruşi. Veni, scuturîndu-şi urechile clăpăuge.

— Tu ştii să latri?

— Ham-ham! începu cîinele.

— Mai tare, mă, tare de tot! dar cîinele nu mai lătră; rămase ca de stană, cu ochii pironiţi asupra băiatului. Să latri numai cînd te-oi trage eu de urechi, m-auzi?

— De ce nu de coadă? rîse bondocul.

— Că-i prea scurtă! i-o aruncă Viorel, peste umăr, şi trecu grăbit la exerciţii. Îl trase pe Napoleon de-o ureche. Dulăul lătră, dar nu suficient de tare. Băiatul îl trase atunci mai cu nădejde, şi Napoleon lătră de-adevăratelea; în acelaşi timp dresorul îi administră o bucăţică de zahăr. Operaţia se repetă. Cîinele prinse repede gust de joaca... dulce, şi se lăsă tras, comic, de urechi. Viorel transmise astfel cea mai originală telegramă din analele istoriei comunicaţiilor...

— Eşti mare, căpitane! se extazie bondocul.

— Fenomenal! exclamă Gîză.

Viorel o zări pe Stejara şi inima îi bătu. Fata se-apropie de-a dreptul impresionată. Spuse:

— Am recepţionat prima literă mai greu, dar apoi am „cuplat", de parcă literele ar fi declanşat unde telepatice!

— Serios?

— Serios!

Un sentiment ciudat puse stăpînire pe cei patru copii. Marea vui. Pescăruşii ţipară.

— Încep să pricep fenomenul pe care se bazează transmisiile profesorului! Dar... voi m-aţi chemat pentru altceva?!

— Vrem să deschidem tubul, vorbi Dan.

— Acum?

— Acum! pufni bondocul, mort-copt de curiozitate.

Ochii mari ai Stejarei îşi măriră petele de întuneric. Băieţii urmăriră fiecare muşchi al obrajilor ei bronzaţi.

— Ce facem, Ra? întrebă Viorel.

— Să mă gîndesc...

— La ce?

— Spune odată! se agită Dan.

— Spune! o rugă şi Gîză.

Ra făcu un semn şi băieţii tăcură.

— E o cutie tubulară sudată obişnuit. Dar poate că înăuntru are ceva de preţ. După cît e de uşoară, ar putea conţine... documente!

— Do-documente? se miră Gîză. De ce-au ales tocmai un tub?... Şi încă unul sudat, în loc să pună, simplu, documentele într-o sticlă? raţionă micuţul.

— Pentru că n-au vrut să rişte, spuse Viorel. O sticlă, aruncată de valuri pe ţărm, se putea face ţăndări. Furtunile puternice urcă valurile pe insula Lupilor şi...

— Eu cred că moş Axinte n-a însemnat degeaba, pe film, locul descoperirii, gîndi cu glas tare Dan.

— Dacă ştia locul, ce sens a avut să însemne filmul? Eu, vorbi Stejara, cred că abia pe clişeu a observat ceva aparte, pe care numai aerofotografia o putea arăta... Tăcură.

Deasupra lor zburară gîşte sălbatice. Soarele picura granaţi.

— Şi dacă-i un întreg depozit arheologic acolo, iar noi ne-am mulţumit c-un tub?! îi fulgeră prin minte lui Viorel. Poate că-i o piesă oarecare dintr-un ansamblu de cutii în care-s ascunse manuscrise preţioase. Dacă nu-i un papirus, poate-s schiţele unei mari invenţii! Şi dacă schiţele dintr-o cutie n-au valoare fără celelalte? Ne-am pripit, asta-i!

— Ce facem? întrebă Gîză, dar nu-i răspunse nimeni; fiecare-şi derula propriile gînduri.

Marea gemu, izbită de maluri.

Capitolul XIII

— Eu cobor în laborator, să-l caut pe Gelu. Voi să nu vă mişcaţi de-aci! le ceru profesorul.

Moş Axinte sosi pe neaşteptate; îşi scoase pipa din buzunarul bluzei lui marinăreşti şi-o jucă în palme. Păru să cugete la ceva, şi Viorel îi urmări scăpărările ochilor, atent, încercînd să desluşească în ei un gînd ascuns.

— Ne-a dibuit! şopti el.

— Pariez că ne va cere tubul... spuse Dan, alarmat.

Bătrînul intră însă în „cortul amiral", scoase ceva şi se înapoie pe ţărm. Răsuflară uşuraţi.

— Ce zici, Ra? Ne-a interceptat?

— Da, oftă fetiţa. Cred că da...

— A apărut ca din pămînt, vorbi Dan. Şi cînd am organizat expediţia pe insula Lupilor... hop şi el!

— Adică... hop şi noi! rîse Viorel. Nu l-am găsit acolo? Ia stai, că parcă... N-a fost cu tine la dentist? Aminteşte-ţi!

Bondocul se strădui să-şi amintească, dar nu reuşi. Gîză spuse hotărît:

— A fost! Mi-ai lăsat şi un bilet: „Merg cu profesorul la dentist". Acum ţi-aminteşti? se uită el la fratele lui.

Dan păru să-şi aducă aminte; se fîstîci:

— Şi ce dacă am fost cu el?

— Ce dacăăă? sări Viorel. Ti-a vîrît în amalgam un microemiţător şi dentistul, fără să ştie, te-a fericit cu o măsea... radioficată!

Bondocul căută cu limba măseaua plombată. O găsi la locul ei înfiptă solid în maxilar, dar avu brusc senzaţia că-i un corp străin, că toată gura lui vibra sub puterea emiţătorului. Scuipă fără să vrea.

— Degeaba scuipi! plesni Viorel de rîs.

Trebuie s-o extragi!

— S-o extrag?! se agită Dan, fricos. Mai bine tac. Tac o viaţă-ntreagă!

— Hi-hi! ţopăi Gîză. O să-i spun Lucicăi! O să-şi ia un radio şi-o să ştie tot ce faci. Că de tăcuuuut...

— Vrei „piersica"? se înfurie bondocul. Gîză fugi de lîngă el şi Dan spuse eroic:

— Unde găsesc un dentist? Să termin cu măseaua asta!

— Ce nevoie ai de dentist? întrebă Viorel, rîzînd. Am eu un pumn grozav. Pot scoate cu el şi trei măsele!

— Mersi! sughiţă Dan şi-o privi pe Stejara. Fata spuse calm:

— Glumeşte! Cum o să te înzestreze cineva, pe de gratis, c-o plombă aşa de preţioasă? Eu una cred că-i vorba de telepatie!

— Şi eu! se bucură Dan că fata punea la îndoială posibilitatea existenţei, în distinsa lui cavitate bucală, a unui emiţător „trădător".

Dar Viorel nu-l slăbi:

— Dane! Dacă nu-i în plombă, atunci precis că-i în stomacul tău!

Bondocul pufni:

— „Inventii" de-ale tale, căpitane!

— Păi nu înghiţi tu bomboanele întregi? În noaptea ceea te-ai tot îndopat, că nu-ţi venea somnul. Şi acum ai una în gură!

— Eu? întrebă el şi dădu drumul bomboanei pe gît. Căscă gura şi mai făcu un „aaa" să-l convingă că nu consuma dulciuri mereu.

— S-a dus! Doar la roentgen mai poţi s-o vezi! rîse Codrin.

— Poate-n catarama de la cureaua ta-i emiţătorul! îndrăzni Dan să presupună şi Viorel rîse:

— În cataramă? Nu-s semne că mi-ar fi „lucrat-o" cineva. Dar, fără să vrea, îşi spuse: „Bondocul s-ar putea să aibă dreptate". Nu-şi termină bine gîndul că profesorul apăru iar lîngă ei, supărat.

— Năzdrăvanilor!

Copiii încremeniră. Viorel abia îndrăzni să se uite la Stejara care rămăsese cu ochii ei negri pironiţi pe barba

stufoasă a bătrînului. Moş Axinte îi privi pe rînd, de parcă ar fi vrut să ştie ce le cocea mintea.

— Care din voi mai e detectiv? Am nevoie de un detectiv!

— S-a?... încercă Viorel să articuleze un cuvînt, dar i se tăie răsuflarea.

— Clişeele! fu laconic moşneagul. Cele făcute la cetate.

— Au dispărut?!

— Nu. Le-a copiat cineva şi vreau să ştiu cine.

Napoleon auzi vocea de bas a stăpînului şi veni într-o fugă. Îşi scutură urechile, ce-i atîrnau ca nişte clape de buzunar, şi lătră.

— Ham-ham!

— Tu taci! îl apostrofă moşneagul.

— Are vreo importanţă? vru să ştie Viorel şi glasul lui trădă emoţia.

— Şi ce dacă au fost copiate? se vîrî Dan. Dar poate că n-au fost...

— Au fost! Făptaşii au lăsat urme... şi le arătă o bucăţică de hîrtie fotografică.

Viorel se miră. „Noi n-am folosit hîrtie fotografică. Înseamnă că mai posedă şi altcineva copii... " El repetă întrebarea:

— Are vreo importanţă?

— Are, spuse bătrînul. Filmul era un document... secret.

— Secret?!!!

— Da, secret!

— ???

Moş Axinte tuşi. Marea se răsuci în plapuma ei, iar vîntul şuieră subţire.

— Calculele mele duceau la o descoperire...

— Ce descoperire?!

— Prin stereoscop, pe imaginea fotografică, am sesizat o formă curioasă, care distona cu conturul cetăţii. Poate că-n locul acela solul ascunde ceva...

Bătrînul trase aer în piept şi Viorel se grăbi:

— O comoară?!

— Da, căpitane! strigă Dan, năduşit, de parcă ar fi ieşit chiar atunci dintr-o baie de aburi. Pariez că-i o comoară!

Pescăruşii asaltară petecul de uscat, în stoluri mari, albe, şi cîinele se arătă nemulţumit; lătră furios.

— Crezi, nene, că-i o comoară? ridică Stejara sprîncenele ei frumoase.

— Nu ştiu, spuse bătrînul, şi pentru prima dată făcu gestul aprinderii pipei, dar nu găsi nici tutun, nici chibrituri.

— Nu mai înţeleg nimic! făcu pe naivul Viorel. Mesajele recepţionate de noi, pe Someş, nu făceau trimiteri la depărtări atît de mari!

— Poate că „trimiterile" nu le-aţi prins voi sau poate că cifrul a mai avut o ferecătură, care a rămas nedezlegată, îşi aminti el de vechiul lor joc „de-a detectivii".

Dan, care-şi pierdu complet capul, ţipă:

— A avut! Simt eu c-a avut!

— Nu ne rămîne decît să facem noi, înaintea celor care au copiat filmul, cercetările... spuse Stejara, şi-l fixă pe bătrîn cu doi ochi atenţi.

— Împreună cu specialiştii! adăugă Viorel. Trebuie să anunţăm arheologii!

— De ce să-i anunţăm? făcu Dan. Poate că dăm de aur!

— Cu atît mai mult! spuse hotărît „căpitanul".

Moş Axinte păru frămîntat. Îşi jucă pipa în palmă.

— Noi, acum, ce facem? îl întrebă Stejara pe Viorel, în şoaptă, la care „detectivul-şef" răspunse:

— Ducem tubul înapoi!

— Nu! O să-l descopere alţii!

Băiatul tăcu. Spuse apoi, sondîndu-l de fapt pe profesor:

— Şi autorităţile trebuie anunţate! Dar bătrînul nu apucă să zică nimic căci Gîză se vîrî alarmat:

— Să-i caute pe făptaşi?

— Da, mă! îi spuse Viorel, grav, şi băieţelul se lipi de el ca şi cum în clipa aceea ar fi venit, cu cîini poliţişti, cel puţin o sută de miliţieni.

— Scoate copiile, Gîză, că dăm de bucluc! îi şopti el băieţelului care însă păru surd. Viorel insistă: Repede, Gîză!

— Nu le am! spuse el.

— Dar ce-ai făcut cu ele?

— Nimic. Nu le am eu. Şi adăugă: Eşti cam greu de cap azi, căpitane!

Viorel rîse. „Oi fi eu greu de cap, dar nici tu nu mă duci!"

— Gîză, dacă scoţi copiile filmului, te avansez căpitan-secund.

— Poţi să mă avansezi şi mareşal, spuse puştiul, că tot n-am de unde să ţi le dau! Îşi ridică năsucul în vînt şi-l trase uşor, ca totdeauna cînd îl supărau cei mari.

— Dar ştii ceva despre?...

— Eu? '

— Tu!

— Ceva... da, mormăi el, cu importanţă. Viorel nu mai putu; izbucni:

— Te-ai şmecherit rău, Gîză!

— S-a şmecherit bine! intră Dan pe firul discuţiei. Eu cred că nu-l mai scot din „piersici"! mai spuse, şi-l înhăţă pe puşti de păr. Vorbeşti? Trebuie să ştii multe, mucosule!

— Eu mucos? se socoti jignit băieţelul. Atunci tu... tu ce eşti? Şi-i strigă bătrînului: El ascunde... Dan îi astupă gura cu latul palmei, dar profesorul interveni:

— Lasă-l! S-aud, Gîzişoară, ce voiai să bîzîi?

— Am vorbit şi eu aşa... făcu el, înţelegînd că fusese pe punctul de a-i trăda.

Moş Axinte se uită la Dan; acesta bîigui:

— Căpitanul Viorel... Eu nu ştiu nimic.

— Dan ştie tot ce ştiu şi eu.

Bondocul îi aruncă Stejarei o privire care s-ar fi putut traduce cu: „Şeful a vrut; n-am nici o vină că trebuie să vorbesc". Spuse:

— Am descoperit un... tub ciudat.

— Ce fel de tub? întrebă moş Axinte, cu interes. Unde? Pe insula Lupilor?

— Daaa! strigară ei. Bătrînul răsuflă adînc.

— Îl aveţi aici?

— Fug după el, spuse bondocul, cu obişnuitul său spirit voluntar.

Viorel explică:

— Atunci, cînd mi-am „luxat" piciorul, am întreprins, de fapt, cu Ra, investigaţii...

— Am bănuit, spuse simplu bătrînul şi faţa lui se lumină de un zîmbet. M-a informat... Napoleon.

— I-ai pus un microemiţător? întrebă Viorel, dar Dan sosi cu tubul şi profesorul tăcu. Luă cutia tubulară şi-i şterse mai întîi capacul; ceru o lupă.

— Scrie ceva! vorbi el după un timp. E o cifră... şi parcă o săgeată!

— E o săgeată! Indică sensul de deschidere a capacului, spuse Ra. Cum de n-am observat-o pînă acum?

— Cifrele indică poate anul... spuse bătrînul. O mie nouă sute...

— Nu e antic! tună Dan, dezamăgit.

— Şi ce dacă? făcu Codrin. Poate înăuntru să fie un document antic, ascuns anume...

— De către cine?

— Eu ştiu?!

Moş Axinte se interesă:

— În dimineaţa ceea aţi mai descoperit ceva?

Ra spuse:

— Nimic.

— V-aţi folosit de clişee?

— Nu, de un desen. Copii fotografice n-am tras, mărturisi Viorel, cu gîndul la „Colonel", la „detectivii" istrieni.

— Copiile-s la Gîză! spuse Dan.

— La mine? Azi toţi sînteţi grei de cap! se îmbufnă prichindelul.

— Dar ce ştii de ele? îl iscodi Viorel, cu voce calmă.

— Ce ştii?! săriră ceilalţi.

Gîză întîrzie răspunsul. Dan îi făcu „piersica" şi băieţelul ţipă.

— Nu mai spun! se încăpăţînă el.

— Dacă ştie Gîză de ele să nu ne mai facem griji, îi linişti moş Axinte. Îi învălui cu ochii lui buni, de bunic. Clişeele, ajunse în posesia unor oameni răi, puteau înlesni furtul unor piese arheologice de mare valoare. Poate chiar a unor comori. Rostise „comori" cu acel aer de mister care-l scotea pe Dan din minţi.

— Co-comori?! se-necă el.

— Eu cobor în laborator, să-l caut pe Gelu. Voi să nu vă mişcaţi de aici! le ceru profesorul, luînd cu el cutia tubulară.

Copiii rămaseră pe loc. Viorel oftă:

— Dacă dispare cu tub cu tot?

— Sau îi înlocuieşte conţinutul? se nelinişti Dan.

— Ori microfilmează totul?... turui Codrin.

— Vorbiţi prostii! spuse Ra, trezită, o clipă, din jocul de-a spionajul.

Tăcură.

— Gîză, ziceai că ştii?...

— Ştiu, dar fă-i întîi lui Dan o „piersică".

— Şi două! se arătă dispus Viorel. Bondocul protestă.

— De ce două?

— Ca să fie plătită şi „piersica" viitoare, spuse strengăreşte băieţelul.

— Asta-i răzbunare şi răzbunarea-i arma prostului! se văicări Dan.

— Bine, atunci eu sînt prost! se învoi puştiul, urmărind mîna lui Viorel ca nu cumva să trişeze, iar Dan să scape nepedepsit.

— Văleiii! făcu bondocul, mai mult de teamă decît de durere.

Rîseră toţi.

Orizontul se arcui peste un cer de catifea. Marea rostogoli valuri lungi, albe. Stejara spuse:

— Priviţi valurile! Parcă aleargă spre noi mari suluri de hîrtie. Nu-i curios?

— Sau papirusuri! oftă Viorel, cuprins de nostalgie.

Prîslea „detectivilor", Gîză, se văzu o clipă neglijat.

— Hei, căpitane, mai vrei să-ţi spun despre copiile fotografice?

— Păi de cînd aştept!

— Spune, dacă nu e cu minciună! îl îndemnă puţin răutăcios, şi Dan.

Gîză, secretos, îi trase de o parte. Şopti:

— Giana, Nicolo şi Codrin...

— Ce-i cu ei? Doar nu vrei să spui că?... sări la el Dan, dar puştiul, sigur de sine, continuă:

—...Au format grupul numărul doi, strict secret, al acţiunii „moş Axinte".

— Şi cine-i şeful? întrebă Viorel, simţind un fior.

— Cum şeful?

— Cine-i comandă?

— Codrin, care spune că-i secundul tău.

— Te-ai împăcat cu Codrin? întrebă Stejara, apropiindu-se.

— N-am fost certaţi, spuse Viorel. Prietenia bătăiosului Codrin îi lăsă pe chip o dîră de lumină. „Vrea să mă ajute, dar e prea mîndru să-mi spună deschis!"

— Au copiat ei filmul?

— Da.

— Şi ce-au făcut cu copiile? Băieţelul chicoti.

— Le-au cusut în căptuşelile hainelor. „Nu-i prost Codrin, gîndi Viorel. Eu n-am păstrat desenul... Hm! Poate că l-au copiat şi istrienii şi atunci... "

Un cormoran zbură spre larg.

Capitolul XIV

Cînd ochiul i se adaptă la lumină, zări nişte linii întretăiate, acoperind, ca într-un păienjeniş, pereţii interiori ai tubului.

Dincolo de pînza cortului sporovăia marea şi Viorel asculta, încordat, plescăitul apei lovind în ţărmuri ca în bordul unei nave. Dan îşi scoase nasul de sub pătură.

— Dormi, căpitane?

— Nu ştiu dacă dorm, dar sînt sigur că visez, şopti Viorel, urmărit încă de ideea dezlegării enigmei acelei curioase cutii metalice.

— Visurile mele s-au prăbuşit de tot, spuse bondocul, cu glas dureros. Mă mir că mai poţi crede că-n tub era ceva. A fost deschis doar de faţă cu noi!

— Eşti naiv, Dane! Tu n-ai văzut la circ cîte se pot scoate dintr-o cutie goală?

Dan se ridică în capul oaselor, mirat. Lovi cu mîna tubul şi metalul sună.

— O fi moş Axinte fantastic, dar să facă nevăzute nişte documente — dacă vor fi fost — chiar sub ochii noştri...

— Chiar sub ochii noştri! îl îngînă „căpitanul".

— Şuieră vîntul, mă, prin tub şi mai speri să zboare din el porumbei!

— Îţi şuieră ţie mintea!

Viorel îşi propuse să nu adoarmă prea repede. „Poate că voi auzi paşi în noapte şi moş Axinte o să ridice iar zmeul; va transmite, dacă e spion, o nouă luminogramă." Băiatul căscă, dar nu se lăsă biruit de somn.

— Oare... prin semnale Morse, îl întrebă el pe Dan, se pot transmite desene tehnice?

— Poate că da... mormăi bondocul. Unghiurile, formele geometrice se pot codifica şi transmite uşor prin semnale acustice sau luminoase...

Tăcu. Marea lovi ţărmul. Dintr-un cort vecin, răzbătu un sforăit de copil.

— Dane, ai adormit?

— Da. De-acum şi visez!

— La...

— Felicia?

„Pe loc repaus!" îi spuse el în gînd.

— Te pomeneşti că ţi-a furat?...

— Comoara ascunsă pe insulă? rîse bondocul şmechereşte. Cîte n-or mai fi rămas în locul acela! Un singur tub...

— Şi încă gol! îl ironiză Viorel.

— Un tub gol-plin, rosti cu indiferenţă Dan, şi încă îngropat sub pămînt, n-ar fi putut apare pe film.

— Pe film s-a văzut o pată mai deschisă. Atît. Ori, diferenţa de nuanţă o putea da molozul, cantitatea mare de moloz din jur.

— Pricep. Pămîntul se uscase mai repede în locul unde erau zidurile. Dar poate că unele comori, din prudenţă, anume se înzideau!

— Dacă săpam mai mult...

— O să săpăm, căpitane! vru să ţipe Dan, dar îşi aminti de ora tîrzie, de ceilalţi, care dormeau.

— Dacă expediţia o să fie organizată tot de tine, nu-mi mai „luxez" piciorul, să ştii!

— O să sap cu Giana...

— N-ai decît!

Zgomotul unui val se rostogoli ca o bilă vrăjită. Dan reluă, după un timp:

— Codrin s-a împrietenit cu...

— Felicia? tresări Viorel, instinctiv, fără să-şi dea seama de ce. Apoi spuse repede: Codrin e un detectiv talentat. S-a împrietenit şi cu Ionuc...

— Mda, făcu bondocul, vrea să afle ce sentimente are faţă de... Stejara, îl incită el, dar Viorel nu-i răspunse.

Păsări de apă, întîrziate în larg, îşi fîlfîiră aripile.

— Dă-mi lanterna!

Dan, scotocind pe întuneric, dădu cu mîna de tub. Simţi metalul rece şi se sperie, ca şi cum ar fi atins un şarpe.

— Eu arunc... „descoperirea" asta! bolborosi somnoros.

— Dă-mi lanterna şi taci!

— Păi a rămas la tine, sub pernă.

— A... Ascultă, Dane!

— Mi-e somn! i-o trînti bondocul şi se întoarse cu spatele.

— Atunci dormi! Crezusem că vrei să vezi... tunelul timpului?

Aprinse lanterna şi-o vîrî în gura tubului. Cînd se uită înăuntru, reflectorul îl orbi. Ochiul i se obişnui însă cu lumina şi zări nişte linii întretăiate acoperind ca o plasă de păianjen pereţii interiori. „O interesantă iluzie optică", gîndi, şi spuse în glumă:

— Senzaţional!

Dan se răsuci spre el, curios. Mormăi:

— Să văd...

— Uită-te! Dar vezi... să nu-ţi zboare-n cap porumbei, că rămîi chior, ca Fantomas!

Bondocul privi înăuntru.

— Ei? Te-ai lămurit?

— Cu ce?

— Cum... cu ce?!

— Nu văd decît oglinda lanternei şi beculeţul. Ăsta-i tunelul timpului pierdut cu... „descoperirea".

— Eşti prost? se supără Viorel. N-ai pic de imaginaţie! Chiorăşte-te! Ce vezi pe pereţi?

— Cai verzi!

— Caii verzi o să dispară imediat. Aşteaptă niţel. „Dacă vede şi el liniile, înseamnă că nu-i nici o iluzie optică!" Stătu ca pe ghimpi. Acum?! Ce vezi acum?

Dan încremeni. Rămase cu tubul în mînă, suspendat în aer, deasupra gurii. Strigă cît putu, şi glasul lui, amplificat parcă de-o porta-voce, avu răsunetul unei duruituri:

— E-o hartă! Epocală chestie, căpitane! Epocală chestie!

Se treziră toţi. Nicolo, somnoros, îşi căută ochelarii. Din greşeală nimeri în cor-tul-bucătărie şi căzu grămadă peste crătiţi. Gîză, prichindelul, întrebă:

— Ne scufundăm?

— Dimpotrivă! Ne ridicăm la suprafaţă! Ne înălţăm, Gîză! triumfă Viorel şi-l sărută, zgomotos, într-un elan de nedescris.

Studiară pe rînd imaginea gravată pe suprafaţa interioară a curioasei cutii tubulare.

— E într-adevăr o hartă! constată Ra, cu voce scăzută, şi se uită în direcţia „cortului amiral".

— Bătrînul doarme, o linişti Codrin.

— Cînd doarme moş Axinte, poţi sparge nuci pe el! spuse Dan, care nu-şi mai încăpea în piele de bucurie.

Ultimul cercetă „harta" Nicolo, după ce, în sfîrşit, îşi găsise ochelarii.

— Grozavă descoperire! exclamă el şi-i spuse Gianei: Am senzaţia că-s pe nava lui Columb, că-n zori voi debarca pe un tărîm nou!

— Poate-i indicată şi comoara! se agită Dan, mai-mai să dărîme cortul.

— O să avem aur, Dane! se dezmetici Gîză.

— Cu tonele!

Ra îi calmă:

— Vorbiţi de pielea ursului din pădure! Dan, însă, fierbea.

— Eu zic să mutăm corturile pe insula Lupilor! Chiar acum!

— Acum? Cu noaptea-n cap? se cruci Georgiana.

„Face pe curajosul! îşi spuse Viorel. Nici n-ar îndrăzni să lanseze barca la apă. Doar sîntem pe mare... "

— Acum! bravă Dan.

Moş Axinte tuşi în cortul lui de parcă s-ar fi trezit brusc, apoi se aşternu iar liniştea.

— Fugi, Dane! E riscant. Şi-apoi nu ştiu dacă emiţătorul din măseaua ta nu ne-a şi trădat!

Bondocul rîse prosteşte.

— Arde-mi una, căpitane! Să nu mai aud de măseaua asta!

Viorel strînse pumnul, dar Dan îl opri:

— Care are o mănuşă?

Rîseră. În momentul acela îşi făcu apariţia moş Axinte. Bătrînul îl imită pe Codrin:

— Îmi spuneţi şi mie poanta?

— Rîdeam şi noi, aşa... se fîstîci Dan. Gîndul că buclucaşa lui măsea radioficată l-ar fi putut informa, şi de astă-dată, pe profesor, începu să-l chinuie. „Te pomeneşti că m-a potcovit bine dentistul!"

Stejara căută o voce cuceritoare:

— Ne pare rău că v-am trezit!

— Orologiul meu biologic m-a trezit. E ora la care fac lansările nocturne ale Pescăruşului de argint, spuse el, dinadins misterios.

„Aha! Face şi lansări de noapte!" îşi spuseră „detectivii".

— Ai de transmis un mesaj? îl „atacă" direct Viorel.

— Un mesaj?

— Nu spuneai că eşti spion? Bătrînul rîse.

— Fireşte că sînt spion. Numai că eu nu-mi transmit mesajele cu zmee, ci... (cu glas conspirativ) printr-un telefon cu laser, în spectrul invizibil! Şi arătă un soi de lanternă de buzunar prevăzută cu un microfon. Impulsurile razei laser sînt recepţionate şi „citite" automat. În acelaşi fel pot primi mesaje... Cu zmeul fac observaţii ştiinţifice...

Viorel înghiţi în sec. Ceilalţi tăcură. Surprizele „bătrînului" îi lăsau totdeauna perplecşi. Ra îi întinse tubul, vrînd parcă să-i spună: „Acu' o să te dăm noi gata!"

Moş Axinte cercetă, cu un ochi expert, liniile gravate în metal, dar nu scoase nici un cuvînt. Păru să-şi fi uitat privirea în „tunelul timpului".

— E o hartă, nene!... spuse abia şoptit Stejara.

— Daaa... murmură bătrînul şi sesizară cu toţii tremurul mîinii în care ţinea tubul. Curioasă... hartă!

— Fantastică! explodă deodată Dan. Unică, nene! Pe mapamond!

Viorel îl coti să tacă.

— A fost o placă; după ce şi-a terminat harta, cartograful a îndoit-o şi a sudat-o. Se şi vede locul...

Copiii pipăiră sudura. Bătrînul trase aer în piept.

— Un lucru nu pricep...

— De ce l-a închis ermetic? sări Viorel, care trăia clipe de maximă încordare.

— Ca să poată pluti! rosti Ra, şi Viorel îşi privi prietena uimit.

— Să poată pluti? Înseamnă că a fost gravată pe mare...

— Jur că mie nu mi-ar fi „picat fisa"! spuse Dan.

Micul şi tăcutul Nicolo rîse de unul singur.

— Dan e ca telefonul public din curtea şcolii. Are nevoie de un pumn să-i „cadă fisa".

— Cînţi fals... Paganini! se burzului bondocul.

Bătrînul, cu glasul lui profund, de bas, le acoperi cearta.

— Deşi grea, închisă ermetic, cutia de metal putea pluti. Poate că...

— A fost lansată dintr-un submarin! spuse Viorel. Ori dintr-o navă scufundată, în ultimul minut de supravieţuire al vreunui marinar ce deţinea o taină! O mare taină!

În liniştea care se lăsă, se auzi marea.

Moş Axinte vorbi grav:

— Neîndoielnic că omul care a gravat metalul şi-a luat atîtea măsuri de prevedere ca preţiosul tub să nu rămînă pe fund, acoperit de mîl sau nisip, ca imaginea hărţii să nu fie tocită, ca, într-o bună zi, valurile să poată arunca mesajul său pe ţărm, a fost pus în situaţii dificile...

— Nu-i aşa, nene? Harta ascunde o taină!

— Da-da... încercă moş Axinte să-şi adune gîndurile. Altminteri ce sens ar fi avut atîta muncă?! O taină a hărţii şi o taină a autorului ei. Poate că prima o vom putea, laolaltă, dezlega...

— Şi a doua? se grăbi Gîză să întrebe. A doua?

— Important e că avem harta! spuse Dan.

— Pe mine, dacă vrei să ştii, mă interesează şi autorul hărţii. Poate a fost un erou! Şi nu-l cunoaşte nimeni... , spuse Ra.

Moş Axinte îşi plimbă degetele uscăţive de-a lungul acelui neobişnuit tub care cuprindea pesemne desenul unui

relief marin. Viorel avu impresia că-l interesa îmbinarea, locul sudurii. Întrebă:

— Vreţi să-l tăiem? Să avem în faţă aceeaşi placă în care şi-a săpat „mesajul"... eroul necunoscut?

Bătrînul tăcu.

— De ce să-l tăiem? Îl ungem pe dinăuntru cu cerneală şi tipărim cîte hărţi vrem! spuse Codrin.

— Sau poate facem o hologramă! fu de părere Dan.

Viorel îl susţinu pe Codrin:

— Fă rost de cerneală! Eu am hîrtie.

— Nu vreţi să-nfiinţaţi „tipografia" mîine? E cam tîrziu...

Gîză, mai curios decît „cei mari", replică:

— Nene, eu vreau acum. N-ai spus chiar matale: „Ce poţi face azi, nu lăsa pe mîine?"

Moş Axinte scăpă un surîs.

— Tot ne-a fugit somnul! adăugă Stejara, ca un ultim argument.

— De acord, dar... dimineaţa o să ne facem că uităm de deşteptare!

— Uităăăm! se înveseliră ei.

Codrin aduse cerneală. Viorel scoase de sub salteaua sa pneumatică o coală de hîrtie albă.

— Mă tem c-o să vă mînjiţi tot, îi opri bătrînul. Gîză!

— Da, nene!

— Tu ai mînuţa mai mică. Să încercăm să scoatem o copie, prin presare...

Băieţelul ascultă explicaţiile bătrînului şi făcu întocmai: apăsă pe fiecare adîncitură cu unghia. Cînd scoase hîrtia, copiii se minunară de calitatea „imprimatului". Harta apăru clară. Se aplecară asupra ei şi-o studiară îndelung.

— Da, o hartă a ţărmului românesc! Liniile acestea indică fundul mării la diferite adîncimi, conchise profesorul, îngîndurat. Bănuiesc...

— Ce bănuiţi? îl întrerupse, plin de nerăb
dare, bondocul.

— ...Că e vorba de o hartă geologică.

— Nu arheologică? De arheologie submarină?!

— O hartă geologică, repetă bătrînul, mai mult pentru sine şi chipul său căpătă aerul unei revelaţii.

— De geologie submarină?

— Se pare că submarină. Cînd vom putea scoate o copie de fineţe, cu toate detaliile, ne vom lămuri mai bine.

— Şi... ce-ar putea ascunde fundul mării? întrebă Viorel, simţind bucuria pe care o încerca profesorul.

— Aur...

— Aur?!

— Aur!

Bătrînul îi privi măreţ şi barba lui albă luci în lumina lanternei.

Lui Dan îi alunecă pe gît un nod. Viorel se uită la Stejara, la ceilalţi prieteni ai săi; erau la fel de emoţionaţi.

Undeva, în spatele corturilor, marea se sparse de chei, cu sunet greu.

Capitolul XV

— Vom face observaţii aero-fotografice şi cercetări de adîncime...

MOŞ AXINTE

— Dacă am putea identifica, cu exactitate, zona trecută pe hartă, am fi cineva! gîndi Viorel cu glas tare şi Dan, bunul său prieten, oftă.

— Am descoperi aurul! Ce-ai zice, căpitane, de-o pepită cît barca asta? I s-ar construi un automobil special şi-ar fi cărată prin lume ca balena Goliat.

— Sau ca mostrele de sol lunar! spuse Ra. Stejara şedea lîngă Felicia. „Par surori!" constată Viorel şi ochii băiatului se odihniră o clipă pe chipul lor drăgălaş. Ra îi zîmbi, fericită, şi el simţi nevoia să-şi îngusteze tăietura pleoapelor, ca şi cum ar fi privit prea mult discul solar.

Pluteau pe o mare liniştită. Nu departe de insuliţă, îşi aruncase ancora, nava de cercetări „Antipa", care-i aştepta.

Felicia spuse cu glas catifelat:

— Delfinul dresat ne-ar putea uşura mult cercetările. E foarte deştept!

— Este! o aprobă Codrin.

Viorel era încîntat; Felicia şi Ionuc se aso-ciaseră, cu entuziasm, la acţiunea de explorare a perimetrului indicat de neobişnuita hartă.

— Gipsi ne va fi, desigur, de folos, spuse şi el, şi privi silueta albă a vaporului.

— „Limuzina plutitoare" a tras la scară! glumi Dan, dar în glasul lui era ceva solemn, încărcat de semnificaţiile unui moment cu adevărat important al micii lor vacanţe mari; moş Axinte reuşise să ia legătura cu fostul remorcher „Antipa", vas aflat în marş de studii pe coasta românească, şi echipajul se arătase dornic să participe la cercetări.

— E un transatlantic? întrebă Gîză, topit de nerăbdare să pună piciorul pe vapor.

— Titanicul! Da, măăă!

Puntea era înţesată de studenţi şi de cercetători. Copiii fură primiţi cu obişnuitul botez al mării: cîte-o căldare de apă-n cap. Fetele ţipară, ca pescăruşii la apropierea furtunii, dînd din mîini ca din aripi. Băieţii se dezmierdară sub răcoarea apei. Şi moş Axinte suportă o căldare, căci soarele fierbea de-acum marea, care părea un adevărat ceaun cu ciorbă. Bătrînul îşi scutură apa din barbă şi rîse copilăreşte, din toată inima. O studentă se apropie de el şi-i solicită un autograf; ţinea în mîini o carte voluminoasă, cu coperţi albastre. Viorel îşi întinse gîtul, dar nu izbuti să-i vadă titlul.

— Am cumpărat tratatul dumneavoastră, îi spuse ea. E cel mai complet!

Viorel se întrebă, cît se poate de uimit: „Ce fel de tratat? De oceanologie? Te pomeneşti că e şi oceanolog! Iar nouă nu ne-a spus nimic, absolut nimic, nici un cuvinţel".

Moş Axinte tuşi, deranjat de laudă. Dădu autograful, apoi scoase din buzunarul bluzei lui marinăreşti o copie a hărţii descoperite de copii şi, după ce o despături, spuse ca de la catedră:

— Urmăriţi, vă rog, aceste curbe de nivel. Zona cartată trebuie să fie, după părerea mea, ca şi după părerea colaboratorilor mei

— şi-i arătă cu un gest ceremonios pe copii

— pe platforma continentală românească. Aproximativ aici... Vedeţi triunghiul? Şi apropie degetul de un punct care fusese însemnat şi pe „matriţă" c-un triunghi. Se pare că acolo s-au sedimentat, prin fenomenul de şiroire şi forţă gravitaţională, cantităţi importante de aur...

— Aur!? făcu Dan, cu părul vîlvoi, ridicat de vînt.

Profesorul îi făcu semn să tacă, apoi continuă, cu glas uşor schimbat şi cu un zîmbet abia schiţat:

— Mai există o ipoteză; poate că e vorba de-o epavă, epava unui vas plin cu...

— Aur? întrebară mai mulţi studenţi. Moş Axinte îşi roti privirea peste mulţimea adunată pe punte.

— Triunghiul pare mai curînd o literă... îşi vîrî năsucul Ra şi păru surprinsă de propria ei descoperire.

— „A!" strigă Dan, cu toată forţa plămînilor săi.

Bătrînul dădu afirmativ din cap. Spuse îngîndurat:

— Ar putea însemna aur... Am citit undeva că, în timpul războiului, un vas, pesemne german, a fost lovit, în apele noastre teritoriale, de-o mină. Se zice că făcea cărăuşie cu aur, cu aur românesc! N-a mai auzit nimeni de-atunci despre el. Ceea ce presupun eu...

— Ce presupui, nene Axinte?

— Că n-a fost lovit de-o mină, ci...

— A fost reţinut anume, cu încărcătură cu tot! Intui Viorel.

Grupul celor de pe punte fremătă. Bătrînul vorbi:

— Poate că patrioţii români au interceptat vaporul şi, în timpul luptei, nava s-a scufundat... Sau cineva, strecurat în echipaj, a provocat scufundarea vasului. Evident, eu nu v-am prezentat decît nişte ipoteze!

Stejara atinse umărul lui Viorel.

— Tu ce crezi? E vorba de-un zăcămînt sau de-o...

Băiatul nu-i putu răspunde, pentru că profesorul spuse:

— Cei care au împiedicat acest furt au fost, poate, conştienţi că nu se vor putea achita de misiune decît cu preţul vieţii lor, şi...

— Au lansat la apă harta zonei într-o cutie menită să reziste furtunilor, izbirii de ţărm, ruginirii îi luă fraza din gură un bărbat înalt, între două vîrste, care pînă atunci rămăsese în spatele studenţilor.

— Foarte posibil! exclamă altcineva şi Viorel se uită ponciş la necunoscuţii care discutau despre descoperirea lor; ar fi trebuit să rămînă o taină a lui şi a prietenilor lui, dar bătrînul... „Poate că are un plan... La asemenea cercetări se cer arheologi submarini, geologi, mineralogi, specialişti în aerofoto-grafie... Cîţi sînt aici şi încă pe atîţia!" se consolă el.

— Dacă punctul acesta, notat pe hartă c-un triunghi, ori... cu litera A, se află cumva în dreptul gurilor Dunării, cercetările vor fi foarte dificile... spuse un student.

— Aşa-i, pentru că depunerile sînt mari şi poate că au acoperit de mult epava, recunoscu bătrînul.

— Dacă însă ne oprim la prima ipoteză, trebuie luate în atenţie contururile ţărmului...

— Mai precis, linia litorală de-acum cîteva decenii, pentru că marea-şi construieşte an de an alte ţărmuri, interveni bărbatul înalt, între două vîrste.

— An de an?! îl întrebă Viorel mirat. Profesorul ne spunea că apele mării cresc doar cu un metru pe mileniu! şi se uită spre moş Axinte. Cît uscat se poate acoperi într-un an?

Bătrînul rîse.

— Tu te-ai gîndit numai la posibilitatea modificării liniei litorale prin ridicarea nivelului mării, nu şi la înaintarea uscatului în apă, căpitane Viorel. N-ai văzut ţărmul la Sulina... cum ia cu asalt marea!

— Ţărmul?

— Ţărmul! În 1802, la Sulina, s-a ridicat un far direct pe mal. În 1857 farul se afla deja la 64 de metri de mare. Iar de la construcţia digului, din 1857 şi pînă azi, a „călătorit" spre interiorul continentului peste un kilometru. Şi acelaşi fenomen se petrece şi la Sfîntu-Gheorghe.

În ochii băiatului, mari şi căprui, pătrunse parcă toată mirarea lumii. Bătrînul urmă:

— Strabon, Pliniu cel Bătrîn, Ptolomeu şi alţi antici vorbeau despre o insulă în dreptul gurilor Dunării, Peuce... Unde-o fi rămas? În 1800 delta braţului Chilia încă nici nu exista! Măsurătorile au arătat că aici, între anii 1829 şi 1902, uscatul a înaintat în mare, anual, aproape optzeci de metri!

— Optzeci de metri?! se pomeni Dan vorbind, care, uluit, ascultase pînă atunci cu gura căscată.

— Da! da, da! se încălzi moşneagul şi toţi cei de pe punte tăcură. Dacă vă uitaţi pe hartă, lipseşte o parte a cordonului litoral care desparte delta de mare...

— A uitat s-o treacă..., simţi Viorel că se-ncurcă ceva şi-l trecu un fior.

— Poate că a uitat, dar poate că nu. În Marea Neagră sînt doi curenţi circulari, unici în lume, care se mişcă în sens invers mişcării acelor de ceasornic. Unul din ăştia a depus limba de uscat de care spuneam şi, dacă am calcula viteza de creştere anuală a lăţimii acestui cordon, am putea stabili cînd a fost întocmită harta...

— Şi la ce distanţă de ţărmul actual ar putea fi zona însemnată prin triunghi! ţipă Dan, extrem de surescitat, ştergîndu-şi broboanele de sudoare.

— Zona... literei A, mă! îl corectă Viorel. Bondocul o întrebă pe Stejara, de parcă ar fi discutat despre fotbal:

— Ra, tu la care ipoteză ţii?

— Pe mine m-au cucerit ambele ipoteze! mărturisi fata. Şi, pare-se, toată această armată de oameni a fost cîştigată de ipotezele bătrînului.

— Şi de descoperirea ta! spuse Viorel, vesel.

— A ta!

— A mea? Nu tu ai descoperit cetatea? Ai observat liniile...

— Iar tu ai observat harta!

— Împreună cu Dan, făcu el pe modestul. Şi, ca să fiu sincer, numai şi numai întîmplător! Crede-mă, Ra, că a fost o pură întîmplare.

— Adevărat, dar tu ai ochi! Ştii să vezi acolo unde alţii nu bănuiesc că ar putea vedea ceva. Ai talent, Viorel!

Băiatul îşi simţi tîmplele zvîcnind şi, cu toată răcoarea brizei, îl învălui căldura.

— Ai talent! insistă ea. Cu ochii tăi...

„Pot constata că eşti frumoasă! gîndi el. Ce frumoasă?! Neînchipuit de frumoasă!" Şi se uită după Felicia. „Unde-a dispărut? Era pe lîngă noi... "

Stejara îşi mări pupilele, care deveniră două diamante negre, neobişnuit de strălucitoare.

„Felicia e mult mai frumoasă"... păru să spună ea, fără urmă de invidie, şi buzele ei se strînseră uşor.

„Exagerezi, Ra! E foarte, foarte frumoasă, dar nu-i mai frumoasă!" se lăsă el furat de dialogul mut.

„Îmi place Felicia. Aş dori să vină la noi, la Racheta albă"...

„Ea ne-a invitat la Academia copiilor... "

Viorel oftă lung, zgomotos. Pescăruşi albi se îmbăiară în mare.

— Ştii, Ra, mă gîndeam că, în cazul în care a doua ipoteză se confirmă, trebuie să fie în viaţă măcar unul din cei

care au cunoscut taina hărţii. Prezenţa unei cutii metalice, fie şi plutitoare, pe insula Lupilor, la o distanţă apreciabilă de apă şi încă îngropată...

— Valurile o puteau arunca pînă acolo, fără mare greutate, spuse ea, încercînd să localizeze, cu privirea, insula. De îngropat, putea s-o îngroape vîntul, nisipul depus de furtunile marine. Fata făcu o pauză. S-ar putea ca acel cineva, de care vorbeai, să existe!

Tăcură. Îl zăriră pe profesor, la pupa, înconjurat de studenţi şi de copii; făcea calcule ştiinţifice.

Urcară, mînaţi de curiozitate, la timonă, ridicată mult deasupra punţii, ca la vechile corăbii. Timona, uriaşă, ca de transatlantic, îi surprinse. După ei mai urcă cineva pe scară şi se pregătiră să-şi primească perdaful, cînd... o văzură pe Felicia.

— Vă place arca lui Nae? le zîmbi ea.

— E o navă serioasă! apără „arca" Viorel.

— N-aţi fost voi pe vapoare moderne! Cu restaurant, piscină, cinematograf! Asta-i o ciudăţenie navală, un soi de „piesă de muzeu", spuse Felicia, care călătorise nu o singură dată pe mare.

— Ce vorbeşti, Fely? Înseamnă că şi eu am ajuns... o piesă de muzeu?! urcă spre ei un om cărunt, dar voinic încă.

— E nenea Goanţă, maşinistul, şopti Felicia. Noi l-am poreclit... „Scrumbia de Dunăre"!

Marinarul ajunse sus şi o întrebă, cu jumătate de gură:

— Ştii ceva de... căpitanul Viorel?

— E el! spuse Stejara, arătîndu-l pe băiat. Maşinistul nu o luă în seamă.

— Fely, îl cunoşti pe căpitanul Viorel?

— Da. E... el! confirmă Felicia, dar marinarul se supără:

— Lasă gluma, Pisicuţă de mare!

— Scrumbiuţă! Nu glumesc! îi arătă ea limba.

Maşinistul îi măsura cu coada ochiului.

— M-a trimis inginerul Gelu, care...

— Care?! deveni Viorel curios. —...zice de-o invenţie artificială! „Invenţie... artificială? Ce-o fi vrînd să spună cu... artificială? Adică proastă?" se frămîntă Viorel. Întrebă:

— De-o plasă artificială?

— Aşa, băiete! Un cablu care...

— Face electroliza apei! E invenţia lui! exclamă Felicia.

Ra tăcu.

— Hai atunci cu mine..., căpitane! spuse omul, şi adăugă, ca şi cum i-ar fi vorbit lui Gelu: Eu pe ăsta l-am găsit...

Viorel îşi trase nasul, jignit, întocmai ca Gîză cînd îl supărau copiii mai mari. Felicia îl îndemnă:

— Hai, Viorel, „Arca" lui Nae, adică a lui nenea Goanţă, zis Scrumbia de Dunăre, folosi ea un ton glumeţ, are un cablu de patru kilometri. Trebuie doar să-i mai pui un fir. Scrumbia... de faţă, a şi căzut în plasă!

Marinarul o ameninţă:

— Pisicuţă! Dacă-mi mai zici Scrumbie, îţi rup năsucul!

— Iar eu îţi scufund... arca! Şi se întoarse spre Viorel: Cablul e jos, în cală.

Pe drum, maşinistul povesti:

— „Arca" asta a slujit la remorcarea navelor pe Dunăre, în sectorul cataractelor. Ehei! Pilotajul la cataracte, zise Goanţă, era o treabă complicată. Din adînc ne pîndeau colţi periculoşi: Hiena, Vipera, Colţul diavolului, Măseaua măgarului...

— Măseaua măgarului?

— Să vedeţi ce-am păţit odată la „măsea", cu Lae Miţaru, pilotul... Remorcam un şlep austriac cînd, azvîrliţi de curent, ne pomenim zguduiţi. Frecasem „măseaua" mai-mai să ne alegem cu o carie!

— Noroc că s-a făcut barajul de la Porţile de Fier! spuse Felicia. Colţii aceia-s undeva pe fundul lacului de acumulare.

— Halal... noroc! pufni Goanţă. Pe atunci eram şi eu marinar. Aşa... ne preumblăm pe fluviu, mai ieşim noi la Pontul Enuxin, poci el vechea denumire, de Pontul Euxin, dată Mării Negre, dar...

Jos, în cală, chiar pe axul de echilibru al vasului, trona gigantica bobină. Inginerul Gelu şi încă un bărbat, reprezentantul întreprinderii piscicole, studiau un proiect.

Viorel tuşi, după obiceiul lui moş Axinte, ca să-şi anunţe prezenţa.

— A venit... căpitanul Viorel! îşi hîrîi vocea maşinistul.

Gelu îşi ridică, în sfîrşit, privirea din hîrtii.

— Trebuie să-mi faci cinste, căpitane! îl primi el, vesel. Ţi-am „vîndut" invenţia. Nenea Pondrat a căzut primul în plasa ta!

— Al doilea! spuse Felicia.

„Nenea Pondrat" îl privi pe inventator pe sub lentilele fumurii ale ochelarilor.

— Nu pari încîntat? Viorel spuse:

— N-am experimentat-o...

— O vom experimenta, nu-ţi face griji, zîmbi Pondrat, scoţîndu-şi ochelarii. Ochii pescarului de profesie părură sinceri şi blînzi. O să lucrăm împreună.

— Şi studenţii ne-au promis sprijin, spuse Gelu.

— Studenţii?

— Da. Nu te bucuri?

— Ba da, făcu Viorel, fără entuziasm; ar fi vrut ca de invenţie să se ocupe doar ei, copiii de pe Someş, şi poate Felicia cu Ionuc. Se gîndi însă că le depăşea puterile, că ei n-aveau cum să experimenteze o asemenea invenţie. Îşi întinse mîna, în semn că accepta „tîrgul". În clipa aceea apăru moş Axinte. Spuse cu obişnuita sa bună dispoziţie:

— Eşti prins, pescarule! Acu-i acu! Pune o semnătură aci, pe cererea i-asta, pronunţă el ardeleneşte.

Pondrat păru înghesuit.

— Pot să întreb ce hîrtie-i... aia, profesore?

— Velină! rîse moşneagul.

— Vreţi o semnătură-n alb?!

— Poate să fie şi cu negru, continuă moş Axinte să rîdă, în vreme ce sala maşinilor se umplea de copii şi de studenţi.

— Dumneavoastră semnaţi, strigă Dan, de pe scară, că de restul ne ocupăm noi!

Bondocul se repezi spre Viorel. Îi şopti:

— Ştii că ipoteza a doua stă în picioare?! S-au calculat trei kilometri de ţărmul actual, spre larg. Vom găsi o epavă plină cu aur, mă!

„Ce-i pasă lui Dan dacă-i o pepită, un lingou, sau un tezaur vechi. Aur să fie! Pe mine mă preocupă însă oamenii, eroii de pe navă." Se uită la Pondrat care citea petiţia.

— De unde să iau atîtea echipamente?

— Vom face investigaţii aerofotografice şi cercetări de adîncime... Observaţiile noastre vor fi utile pescarilor tăi... încercă să-l convingă bătrînul.

— Ştiu-ştiu, dar...

— Nene! spuse Viorel, hotărît. Dacă-i colaborare, colaborare să fie!

Pondrat rîse.

— Mă dau bătut. Nu ştiu dacă voi o să descoperiţi aurul, dar eu unul sînt sigur c-o să ajung, cu invenţia voastră, la mari cantităţi de „argint"... La arginţii lui Poseidon!

Spusese „cu invenţia voastră", dar se uitase la Viorel şi „căpitanul" se simţi mîndru.

Stejara şi Felicia îl descusură pe bătrîn, pe rînd:

— Crezi în nava ceea cu... aur? Nu-i o poveste?

— O fi aproape de coastă?

— Poate că-i o poveste... adevărată. Şi s-ar putea să fie şi aproape de coastă, le răspunse moş Axinte.

„Antipa" ridică ancora...

Capitolul XVI

— Eu, tu, Ra, Dan... nu ne-am mai despărţi niciodată. Am zbura spre sisteme solare îndepărtate şi am trăi mii de ani.
VIOREL

Delfinul Gipsi urmărea fără încetare nava, ţinîndu-se după ea ca un căţel după stăpînu-său. Din cînd în cînd făcea acrobaţii care atrăgeau pe punte numeroşi spectatori. Ionuc comunica tot timpul cu inteligentul cetaceu; opera cu un întreg sistem de semnale sonore şi gesturi încît părea un adevărat vrăjitor. Viorel îl recunoscu, în sinea lui, drept un maestru în arta dresajului.

— Îl vreau pe Gipsi acasă! se prosti Gîză. Dan, fratele lui, transpiră de ciudă.

— Poate vrei şi o balenă acasă?

— Vreau!

— Păi sigur! S-o ţii în vana din baie?!

— Nu, în lacul Ştiucilor.

— Eşti... Peştii din lac, rîse Dan, nu i-ar ajunge nici pe-o măsea! Ar crăpa de foame, mă! Tu ştii ce mărime are o balenă? Cît o navă, mă! exageră el, anume, dar puştiul nu se lăsă.

— Eu vreau o balenă mică. Un pui.

— Fugi! Un pui abia născut cîntăreşte o tonă! Poate mai mult. Balenelor nu le ajung lacurile, nici chiar mările. Ele trăiesc în oceane, Gîză! În ape sărate.

— Toate oceanele sînt sărate?

— Toate!

— Cine le-a sărat?

— Ptii, ce belea! Căpitane, îl spînzur de limbă, dacă mă mai pisează mult!

— Spune-i şi tu, Dane, că nu le-a sărat nimeni.

— Nu cred! se oţărî Gîză, şi Viorel îşi spuse că va trebui să-l întrebe pe moş Axinte, ori pe nenea Gelu. „Hm... Oare cine a sărat mările?"

— Atunci îl vreau pe Gipsi, se tîrgui Gîză.

— Nici pe Gipsi nu-l poţi lua! spuse furios Dan. Delfinii trăiesc tot în apă sărată, ca şi balenele.

— Dar la Constanţa, la delfinariu?

— Se pompează apă de mare, Gîză!

— Chiar din mare?

— Chiar din mare!

— Păcat...

— Păi mie nu mi-ar fi plăcut să fie delfini în Someş?! Să dresez unul pentru paza insulei de la Canalul Morii... Şi unul pentru purtat mesaje pe rîu...

— Eu o să mă fac marinar! spuse Gîză decis. Şi-o să am o mulţime de delfini dresaţi. Poate chiar şi o balenă dresată!

Viorel rîse.

— Şi-o să-ţi amenajezi în burta ei un observator, cu fotolii şi camere de televiziune, să poţi urmări, ca dintr-un batiscaf, viaţa adîncurilor! Nu-i aşa că ţi-ar surîde?

— Îhî! oftă băieţelul.

Moş Axinte lansase zmeul şi Viorel privi o clipă oglinda zburătoare. I se păru că-n sclipirile ei apăruseră iar alternări de ritm şi se miră peste măsură... „Bătrînul transmite, totuşi, mesaje prin zmeu? Unde-i telefonul lui cu laser?!"

— Ra! o atenţionă el.

— Da...

— Zmeul! Vrei să te uiţi puţin? Stejara spuse repede:

— Notează! Sînt semnale Morse!

— Semnale Morse! spuse şi Dan şi începu să noteze cu înfrigurare mesajul.

Viorel pronunţă fiecare silabă cu accent:

— Dél-fîn... dîn-té... â-ûr...

— Aur! gîfîi Dan.

— În sfîrşit, un mesaj care se leagă! spuse Ra.

— O fi declanşat acţiunea secretă „Dintele de aur"?! lucră imaginaţia bondocului.

— Care dinte, mă? Poate măsea! Măseaua ta! glumi „şeful".

— A mea nu-i de aur, căpitane, mormăi Dan, şifonat că Viorel relua povestea cu plomba.

— Dar poate că valorează aur! Pariez c-o să te captureze piraţii!

— De ce, mă?

— Să vezi... M-am gîndit că emiţătorul trebuie să fie la Stejara...

Dan se zăpăci.

— La Ra?

— La mine? întrebă fata, amuzată de „pirateriile" lui Viorel.

— Acum, cînd am vorbit despre tine, profesorul s-a uitat încoace. N-ai observat, Ra? Bănuiesc că emiţătorul e... agrafa ta de păr. Nu el ţi-a dăruit-o?

— Nu, Viorel, surîse ea.

— Înseamnă că a schimbat-o!

Stejara îşi fixă ochii de tăciune pe chipul băiatului.

— Crezi? Cînd? În somn?

— În somn sau în timpul unei discuţii; iuţeală de mînă şi nebăgare de seamă.

— Atunci de ce pe mine o să mă răpească piraţii şi nu pe Ra? întrebă Dan, contrariat.

— D-aia! făcu enigmatic „detectivul-şef". Gîză nu păru alarmat de destinul rezervat fratelui său.

— Şi eu vreau să fiu răpit de piraţi!

— Na-ţi-o bună! Măcar printre piraţi să scap de tine!

— O să ai nevoie, Dane, de un agent de legătură! Sau de un detectiv! încercă puştiul să-l înduplece.

— Poate, spuse acesta, împăciuitor, şi-şi măsură frăţiorul cu un aer de superioritate. Numai că... tu să ştii una: nu există piraţi!

— Ba există, dacă a spus căpitanul Viorel! Dan nu-l mai contrazise. Îi spuse „şefului":

— Ascultă, de ce vorbim noi de emiţătoare radio? Doar ne-a lămurit odată că foloseşte laserul! El îndreaptă fasciculul invizibil spre cei pe care vrea să-i asculte şi află tot, tot ce vrea!

— Dar poate că n-a renunţat complet la radio, după cum, se pare, nici la sistemul Morse. Cu măseaua ta însă alta-i chestia; să vezi... are o plombă rară. Da-da! Un microcristal pe care s-au imprimat, holografic, sute de mii de date secrete...

Bondocul se înspăimîntă:

— Prostii!

— Prostii?

— Nu crezi asta nici tu, căpitane! spuse el, morocănos, şi se întoarse spre Stejara. Tu?...

— Eu cred! rîse ea.

— Şi eu! o imită Gîză.

— Vorbiţi prostii. Totdeauna găsiţi ceva să rîdeţi de mine.

— Dane, se înduioşă Stejara, tu nu ştii de glumă? Dar acuma nu glumesc: cu măseaua ta, sau cu a altcuiva, deci cu „dintele", e o problemă. Fata se îngîndură. Delfinul o fi avînd atunci un dinte de aur!

Bondocul răsuflă uşurat.

— Un dinte acoperit cu o foiţă de aur în care s-au imprimat sute de semne microscopice... cugetă cu glas tare Viorel. Ştii, Ra, că spui ceva!

— Ştiu!

— Eu zic să-l capturăm pe Cioroi! fu de părere Dan.

— Şi să-l ducem la un dentist? Cît ne-ar costa extracţia? Delfinul ar aştepta să-i aplic?... arătă el pumnul.

— Dar poate că nu-i la Cioroi! spuse Ra. Ci la un alt delfin, de care noi nu ştim! Poate că oamenii lui de-aci dispun de un serviciu întreg de curieri submarini, de agenţi-delfini, special instruiţi...

— Colosală chestie ar fi! se apropie de grupul lor Codrin. Numai că moş Axinte...

— Ce-i cu moş Axinte? De ce-ai tăcut? îl repezi Dan, care, curios cum era, nu suporta întreruperi de fraze, dar Codrin îl domoli cu un gest:

— Zmeul!

— Atenţie! Recepţie!... strigă Dan. Bătrînul transmitea noi semnale.

Viorel şi Stejara abia apucară să noteze:

„Mite Ra. Ulva lactuca". Microblitzul de sub oglinda zburătoare se stinse.

— Ulva lactuca?

— Adică? se miră fata. Ra... trebuie să fiu eu. Ar mai putea să însemne... „Remorcherul Antipa". Dar Ulva lactuca? Adică? repetă ea.

— N-am idee! îi mărturisi Viorel.

Deodată, între ei apăru Felicia; era bucuroasă. Ea exclamă, cu un ton ciudat, de parcă ar fi rostit un cod al unei uşi automate care trebuia să se deschidă dintr-o clipă în alta:

— Ulva lactuca!

— Ai recepţionat luminograma? Voi... , tu şi Ionuc, ştiţi Morse? o întrebă Viorel, copleşit de uimire.

— Ce luminogramă? păru ea şi mai uimită.

— Atunci cum ai aflat de Ulva lactuca?

— E plină marea de ea!

Copiii se uitară în mare, lovindu-şi căpăţînile, dar nu văzură decît imensitatea lichidă ce unduia, albastră, către orizont.

— N-o văd! spuse Dan.

— Nici eu! recunoscu Viorel.

— Se vede!... E sălăţica de mare! N-aţi auzit de sălăţica de mare? E-o algă comestibilă.

— O algă?!... se dezumflară „detectivii" şi parcă începură să desluşească şi ei ceva în apa limpede a mării.

— Da! O algă plină de proteine, grăsimi, vitamine, săruri, zaharuri, înşiră ea.

— Dar „Dintele de aur"? E tot o algă? Dacă e, se hrănesc cu ea delfinii? o întrebă Dan, încercînd să facă nişte legături.

Felicia se gîndi o clipă.

— Dintele de aur? N-am auzit de-o asemenea algă; delfinii mănîncă peşti.

— E clar!

— Psst! îl avertiză Viorel.

— E clar! repetă Dan şi simţi că se sufocă. Felicia întrebă, nedumerită:

— Ce ţi-e atît de clar?

— Ulva lactuca întocmai ca şi Dintele de aur...

— Taci, Dane!

— De ce, mă? De ce să tac? se încălzi „motorul" bondocului. Păru să spună: „Vedeţi, fetelor, cum îmi înfrunt eu căpitanul?!"

— E clar! prinse glas şi Gîză, care intui bănuiala lui Dan. Sălăţica e un nume conspirativ. Dar Ulva?

— Poftim? îşi scuturâ Felicia zulufii, nepricepînd ce-ar fi putut fi „conspirativ" în paşnica sălăţică.

— Hai, Fely, că Gîză n-a dormit bine azi-noapte! Iar lui Dan îi „bubuie mintea"...

— Mie?! îi sări ţandăra bondocului. Viorel nu-şi puse mintea cu el. Se îndepărtă repede. Îl auzi vorbind cu Stejara:

— Ulva parcă e numele unui oraş antic?

— Ulpia. Ulpia Traiană! zîmbi Ra. „Mesajele lui moş Axinte sînt pline de mister. Oare cui le-a transmis? Poate chiar nouă... Să fi observat ceva deosebit? Unele plante pot indica prezenţa metalelor rare, a diferitelor minerale...", cugetă Viorel, păşind alături de Felicia de-a lungul bordului.

— Vorbeşte-mi despre alge, îi ceru el, căutînd un ton cît mai firesc.

— Îţi place algologia?

— Îmi place, spuse el sincer şi în ochii albaştri-verzi ai fetiţei se aprinseră două lumini.

— Algele ascund atîtea taine...

— Că nu ţi-ar ajunge o viaţă să le dezlegi! îşi aminti Viorel fraza rostită de ea, acolo, jos, în laboratorul submarin.

— Aşa-i! O algă e o lume, Viorel!

— O singură celulă vegetală? O diatomee? Mică-mică?!

— Sînt şi alge uriaşe, spuse ea. Macrocistis, de pildă, care creşte în Pacific, ajunge la trei sute de metri! Se prinde cu nişte rizoizi de fundul oceanului şi tot suie, suie ca o coloană infinită.

— Ca o coloană infinită... repetă băiatul, asemenea unui ecou de val marin.

— Diatomeele-s minuscule, e-adevărat, dar umplu mările şi oceanele... şi apele...

— ...Acoperă cea mai mare parte din suprafaţa pămîntului! Ra spune că planeta noastră ar fi trebuit să poarte numele... Apă.

— Planeta Apă?

— Planeta Apă!...

— N-ar fi sunat caraghios? „Cosmonautica — rememoră el lungile discuţii cu Ra despre zborurile interplanetare — e strîns legată de algologie. Dacă mă fac cosmonaut... voi zbura cu Ra şi cu Felicia! Navele spaţiale vor avea la bord şi algologi."

— Felicia!...

— Da.

— Ce-ar fi să te specializezi în algologie... cosmică?

— Cosmică?

— Eu, tu, Ra, Dan... nu ne-am mai despărţi niciodată. Am zbura spre sisteme solare îndepărtate şi am trăi mii de ani.

— Mii de ani?

— Poate milioane! Dacă am avea o rachetă tahionică! Să poată zbura cu o viteză mai mare ca a luminii. Viteza, potrivit unei legi, comprimă timpul. Nu ştiai?

— Nu.

Viorel se entuziasmă.

— Tu ai fi şefa laboratorului de algologie spaţială. Fără tine nici n-am putea trăi! Algele ar produce oxigenul necesar respiraţiei şi totodată hrana. Ar asigura un lanţ biologic cu circuit închis.

— ?!

— N-ai spus că sălăţica de mare conţine proteine, vitamine, săruri?

— Ba da.

— Am face culturi în sera cosmonavei!

— S-ar putea...

Băiatul respiră adînc. Marea scutură o zuruitoare. Departe, răsărind din neguri, se văzu ţărmul. Negru şi îngust, ca o geană de pădure.

— Spune-mi, Fely, algele-s gustoase?

— Depinde... de specie, de... bucătar!

— Tu ai mîncat vreodată alge?

— Eu nu, dar tata a mîncat... în Africa. A adus de-acolo o algă, spirulina, din care localnicii prepară turtă şi chiar prăjituri. Am vrut s-o cultivăm la noi, dar n-am reuşit.

— Dar sălăţica? N-ai gustat-o?

— Nu. Eu-s cam mofturoasă. Rîse scurt ca o scuză. La noi algele nu se mănîncă. În Japonia sînt folosite în supe. Din alge se prepară şi grisine.

— Grisine?

— În Noua Zeelandă, Filipine şi în multe alte ţări, algele intră în alimentaţia de fiecare zi a oamenilor şi animalelor...

„Ulva lactuca, din luminograma bătrînului, trebuie să fie un indicator al zonelor aurifere...", scăpă el hăţurile gîndurilor, dar se întoarse la cea de a doua ipoteză, cu epava, care i se păru mai plauzibilă. „Ah, şi Pondrat ăsta întîrzie trimiterea echipamentului!"

— Se-aşteaptă o echipă de scufundători şi de arheologi submarini, schimbă Viorel vorba.

— Te gîndeşti iar la... aur? sesiză ea nostalgia băiatului. Poate că harta aia metalică indică... aur negru, adică petrol!

— Nu cred, spuse Viorel.

— De ce?

— Aşa!... Sînt alge care pot metaboliza petrolul?

— Sînt. Algele-s depoluante ale apelor. Unele specii pot absorbi pînă şi substanţe radioactive fără să păţească nimic.

— Nimic?!

— Ştii ceva? Poate că A să însemne „Alge"!

— Exclus! exclamă, sceptic, Viorel. Să-şi fi riscat autorul hărţii viaţa pentru... Nici pomeneală! Harta avea, indiscutabil, un caracter secret, ori nişte...

Fata îi căută privirea.

— Nişte... Alge vrei să spui?!

— Da!

— Dar dacă a descoperit o algă endemică? Adică o specie care trăieşte şi se înmulţeşte numai în zona respectivă? Şi care are efecte miraculoase?!

— Miraculoase? Ce tot spui, Fely?

— Sînt atîtea alge minunate! Unele-s hemostatice; în contact cu sîngele se gelatini-zează şi se resorb. Altele au proprietăţi antiseptice; distrug microbii. Din alge se fabrică pansamente. N-ai auzit de vata de alge?

— De alge?

— Da!

Briza purtă miros de alge, mirosul milioanelor de alge lucitoare din apa mării. Viorel îşi supse buza, îngîndurat.

— Poate că e vorba de-o algă aurie cu efect antibiotic, încercă Felicia să-i canalizeze gîndurile înspre domeniul ei.

— Mai degrabă cu aplicaţii industriale! replică el. Am auzit că bacteriile se înmulţesc şi pe zăcăminte şi extrag aur, cupru şi chiar fier. Se hrănesc cu metale! De ce n-ar fi şi alge... metalifere?

— Poate că sînt, spuse ea.

— Ar putea extrage aurul dizolvat în apa mării? Cîte tone de alge crezi că sînt în mare?

— Vreo sută de milioane! dădu ea o cifră, la întîmplare.

— Ce-ai zice să se scoată din ele... o sută

de mii de tone de aur pur? luă avînt imaginaţia băiatului. Dar nu, nu-mi vine să cred. Alga miraculoasă de care vorbeşti tu stă poate la baza unei mari invenţii.

— Unei invenţii?

— Da. La ce se mai folosesc algele?

— La izolaţii, la prepararea ceramicii, emailurilor, lianţilor, vopselelor, cremelor, uleiurilor, conservelor...

— Stai-stai!

— La fertilizarea solului, la combaterea dăunătorilor, la...

— Stai! Fata se opri. Dar în fizica nucleară? Nu se pot folosi? Dacă absorb substanţele radioactive...

— Ar trebui întrebat un atomist...

— O să întreb!

La pupa se stîrni agitaţie. Răzbi pînă la ei vocea de bas a profesorului:

— Epavă la fund! Epavă la fund!

Capitolul XVII

— S-au găsit pînă acum în ţară peste două sute de mii de piese arheologice din bronz.

MOŞ AXINTE

— Adîncimea?

— Opt fathomi[2].

Scafandrul tăcu. Gipsi, „asistentul" acestuia, ieşi să respire, apoi se lăsă iar la fund.

— Zmeul-oglindă — vorbi Dan, bondocul — e invenţia secolului! Cu ce descopeream epava?

— Este! îl aprobă Viorel, satisfăcut.

— Ce zici? E chiar vasul încărcat cu?...

— Poţi să ştii?

Priviră marea care li se păru un rîu săltînd, înspumat, peste pietre; era albă şi plină cu perle de spumă. Timpul parcă se împotmolise într-un punct fix, în locul în care Gelu, misteriosul Gelu, coborîse în adînc, costumat în scafandru...

— Căpitane!... veni Codrin către Viorel. Scafandrul va semnaliza, din clipă-n clipă, urcarea.

— Crezi?

— Da. Gipsi a rămas la suprafaţă. Semn sigur. I-acolo...

— Îl văd.

— Ah, de-ar trimite Pondrat echipamentul! pufni Dan, ca şi cum fundul mării ar fi fost un soi de bulevard pe care abia aştepta să se plimbe.

— Dane, îl domoli Viorel, pînă atunci să ne ţinem de antrenamente, că vom avea nevoie de forţă!

— Eu am, îşi arătă el bicepşii.

— Presiunea apei creşte odată cu adîncimea. La fiecare zece metri se adaugă o atmosferă. Ori, în condiţii de submersiune, eforturile noastre vor trebui dozate cu ştiinţă...

— Ştiu...

Gelu îşi făcu, într-adevăr, apariţia.

[2] Un fathom — 1,83 m

— Ce ţi-am spus? se mîndri Codrin cu spiritul lui de observaţie.

Toţi se grăbiră să-l întîmpine, în afara lui moş Axinte care, tacticos, începu să-şi coboare zmeul; un micromotor cu baterie bobina „aţa" în mulinetă şi înălţimea „Pescăruşului" scădea văzînd cu ochii. Viorel rămase lîngă bătrîn. „Oare cum a descoperit epava? Prin observarea directă a oglin-zii-zburătoare, ori prin analiza aerofotografiilor?"

— Pe oglinda zmeului se vedea fundul mării? Eu m-am uitat şi prin lunetă, dar n-am văzut nimic.

— Un ochi antrenat, îi răspunse bătrînul, poate distinge clar fundul şi de pe navă. Numai că epava descoperită e complet îngropată în mîl. N-ai avut cum s-o vezi...

„De unde ştie că e îngropată? Şi dacă e mascată de mîl, cum a descoperit-o?"

— Totuşi... ai zărit-o, nene Axinte! Cum?

— Am „pipăit" marea cu aparatul acesta...

— E un detector ultrasonic?

— Nu. Un aparat fotografic.

— Fotografic? Chiar?

— Chiar, căpitane! Dar de cînd te interesează fotografia? îl întrebă acesta, hoţ.

— Ca să apară pe film, imaginea trebuia să existe spuse Viorel, intrigat.

— Dar există! Am spus eu că nu există?

— Mă duci! îl avertiză băiatul cu degetul arătător.

— Cum o să te duc?

— Să zicem că nu mă „duci". Înseamnă că-i un aparat deosebit...

— Într-un fel, da... Imaginile se imprimă pe o emulsie sensibilă la spectrul invizibil. Poţi „vedea" şi în interiorul solului submarin!

— Chiar? Teribil! şopti băiatul. Bătrînul continuă:

— Fotografiile ies developate, direct pe hîrtie, şi în culori.

— Developate? Şi pe hîrtie? În culori?! se minună Viorel. Dar unde am fost pînă acum? Cum de n-am ştiut nimic de aparat? Îs un papă-lapte. Asta-i!

Moş Axinte rîse.

— Nu eşti deloc un papă-lapte. L-am ţinut ascuns. Fiecare „spion" care se respectă... îşi ascunde recuzita.

Bătrînul prinse zmeul, care se lăsă ca o pasăre pe capul lui, şi-l vîrî în husă. Apoi manevră, cu o dexteritate uluitoare, aparatul fotografic, semănînd mai curînd cu un revolver. Viorel auzi trei pocnituri scurte, consumate la intervale egale, şi-o clipă avu senzaţia că i se taie răsuflarea.

— Ai crezut că te împuşc?

Bătrînul zîmbi în barba lui uriaşă, mulţumit. Deschise un căpăcel şi scoase din aparat trei fotografii color. Viorel se aplecă instinctiv să le vadă.

Imaginile erau impecabile.

— Tare invenţie! oftă el. Care spion n-ar visa un astfel de aparat?

— Poate lua imagini direct din stradă, prin pereţi...

— Teribil! şopti iar Viorel. „Trebuie să mă ocup şi eu de fotografierea obiectelor invizibile cu ochiul liber!" Viorel vru să-l tragă de limbă:

— Înseamnă că nenea Gelu...

— Ei, dar ce scoate după el? Hei, „pescaru-le"! îl strigă bătrînul.

— Profesore! Ia te uită! îi arătă Gelu o frîntură de ancoră.

— Atît?! pufni Dan, dezamăgit, şi moş Axinte îi făcu semn să stea „în banca lui".

— Pare lucrată la o fierărie de ţară, spuse inginerul. De cînd nu s-or mai fi făcînd ancore placate cu bronz?

Bătrînul ceru o lupă şi se apucă să studieze locul de frîntură. Mormăi ceva în barbă, apoi trimise piesa în laboratorul de mineralogie al navei.

— În vechime, reflectă el cu glas tare, se elaborau bronzuri excelente.

— D-aia s-a şi numit o epocă... a bronzului! spuse Dan.

— Epoca aurului, epocă pe care istoricii au scăpat-o printre degete, abia începe, mă! îl coti Viorel, iar Ra îi lămuri:

— Acu-i epoca uraniului! Discutară mult.

O studentă aduse din laborator buletinul de analiză şi moş Axinte spuse:

— Mda... staniul e dozat corect... Ştiau strămunii ce e bronzul! Dar de unde luau staniul? Asta nu pricep, pentru că azi, pe teritoriul României, nu se cunosc zăcăminte de staniu...

— Straniu! făcu Viorel o rimă şi bătrînul zîmbi.

— Hai să trecem la proză... Crezi, căpitane... , se uită înspre băiat, c-ar putea fi p-aci un asemenea zăcămînt?

— Ştiu eu?!

Bătrînul spuse vizibil intrigat:

— S-au găsit pînă acum, în ţară, peste două sute de mii de piese arheologice din bronz; numai la Uioara s-au scos la iveală obiecte antice, de bronz, cîntărind o mie două sute de kilograme... Ca să produci atîtea şarje cu... staniu de import, mi se pare... straniu! folosi şi el rima.

— În zonele litorale din lume, adică de la ţărm şi pînă la adîncimea de două sute de metri, în larg, vorbi Gelu, se află, obişnuit, concentrări de zăcăminte sedimentare cu fier, cupru, mangan, cărbuni, sulfaţi, fosfori-te, tot felul de săruri, de sodiu, potasiu şi cîte altele. Poate şi staniu...

— Aur nu? întrebă Dan.

— Poate şi aur!

Viorel văzu delfinul cu ceva lucios în gură şi strigă:

— Priviţi-l pe Gipsi!

Ionuc sări îndată peste bord şi înotă în direcţia delfinului.

— Ce-o fi lucind?... întrebă Dan.

— Poate dintele lui de... Viorel voi să spună „aur", dar tăcu, uimit de forţa cu care înainta în apă Ionuc. „E foarte puternic... Dar şi eu am făcut antrenamente pe rîuri; urc uşor firul Someşului! Aş putea să-l ajung şi chiar să-l întrec...". Stejara, ca toţi ceilalţi adunaţi pe punte, se uită după Ionuc.

— Ce faci, căpitane? îl înghionti Dan, ca şi cum ar fi fost obligat, numai el, singurul, să-i dea „replica".

— Mersi, bine! plescăi din limbă Viorel, plictisit.

Bondocul, cuprins parcă de febră, îl provocă pe Codrin:

— Hai, arată-i cine ajunge mai repede la Gipsi!

— De ce nu-i „arăţi" tu? îl întrebă acesta şi Dan se întoarse iar către Viorel.

— Hai, căpitane, că mai ai timp!

— Stai... îi şopti Stejara şi poate că tocmai acel „stai", abia rostit, îl hotărî pe Viorel să primească „provocarea". Se căţără pe bord şi sări, ca de pe o trambulină, în mare.

Felicia, grăbită, făcu acelaşi, salt, dar cînd ajunse în apă „uită" să înoate. Ţipă ascuţit, ca un pescăruş rănit:

— Ajutooor!

Viorel rămase-n cumpănă; înţelese că se întîmplase ceva, dar ce anume, nu. Simţi doar că glasul ei nu era al unui om în pericol. Fata continuă să bată apa cu braţele, în dezordine. Băiatul o asemui în gestul ei, ce mima disperarea, cu lişiţa care o zbughise, odată, printre trestiile lacului Ştiucilor, să-şi apere puii. Pasărea înscenase o fugă cu aripa ruptă...

Cineva îi aruncă un colac de salvare, dar fata îşi reveni, pentru că Viorel se grăbi s-o ajute. Fu coborîtă şi o barcă.

— A luat-o un cîrcel... spuse bătrînul care privise calm jocul fetei. Hei, Viorel! Urc-o în barcă şi las-o în voia forţei Coriolis!

— Nu vreau la ţărm! se rugă Felicia. „M-a fentat", gîndi băiatul.

Ionuc nu reuşi să se apropie de Gipsi care făcea tot felul de acrobaţii, stropind în jur şi pufăind zgomotos.

— S-a prostit Cioroiul, spuse Felicia, şi Viorel sesiză în glasul ei siguranţă. Fata se ţinu cu o mînă de marginea bărcii şi urmări delfinul.

— Ascultă, Fely! Gipsi parcă vrea să ne spună ceva...

— Doar acum ţi-ai dat seama? se miră ea. Numai că o face cam indiscret şi caraghios!

„Indiscret? La ce i-ar folosi discreţia?" Băiatul nu-şi putu ascunde nedumerirea.

— Ştii cumva ce vrea?

— Exact nu, dar cred că vrea ceva. Şi...

— Şi?

—...Mai cred că-i urmărit de minisubmersibil.

— De mini... care?

— Avem un mic submarin. Nu ţi-am spus?

— Nu, bolborosi Viorel, încîntat, dar în acelaşi timp neliniştit. „Ptii, ce mai detectivi!" Devie subiectul, ca să-şi ascundă tulburarea. Întrebă: forţa Coriolis e un curent?

— Da... într-un fel. Rotaţia pămîntului face ca orice obiect sau fluid, în mişcare orizontală, să se abată de la locul de origine, spre dreapta, în emisfera nordică, şi spre stînga, în emisfera sudică...

Felicia vorbise cu uşurinţa cu care ar fi explicat modalitatea de preparare a unui tort şi băiatul trase aer în piept. Murmură:

— Interesant!

— Uneori, dacă n-ai vîsle, forţa Coriolis te scoate la ţărm...

Dan, de la bordul navei, le strigă:

— Vin şi eu cu voi!

— Vino!

Felicia o zări sus pe Stejara, cu părul fluturînd în vînt.

— S-o luăm şi pe Ra.

— Unde?

— Mergem în întîmpinarea mini... —...submarinului?

— Da! A şi sosit! Îl vezi? Mai mult nu se poate apropia din cauza instalaţiilor sale de detecţie magnetică...

Deasupra apei pluti, ca o tingire, turla minisubmarinului. Inima băiatului bătu. Se gîndi că ar fi putut pierde „concursul" cu Ionuc şi fata a intervenit, anume, să-l scutească de-o ruşine. „Ori... a vrut să-mi verifice sentimentele, spiritul de sacrificiu?" O furnicătură plăcută îi fugi pe şira spinării ca o undă răcoroasă.

De sub valurile mărunte, ca nişte brazde, se ivi, în sfîrşit, puntea submersibilului. Se deschise o uşă metalică, grea, şi doctorul, într-un costum special, ieşi afară.

— Tu ce faci acolo, Ionuc? îşi întrebă, printr-o porta-voce, fiul.

— Îl aştept pe Gipsi! îi strigă Ionuc.

— L-am trimis înapoi, la laborator.

— Tata a venit să ne ajute, spuse Felicia. Şi, ridicîndu-se în picioare, făcu semne doctorului.

— Dane, aruncă-ne o vîslă! îi ceru Viorel.

— Ţi-arunc şi două dacă mă laşi să... vîslesc eu!

— N-ai decît!

— Are surplusuri de energie, remarcă Felicia, nu fără o nuanţă de ironie pe care Viorel o prinse parcă din zbor.

— Cîţi încap în minisubmarin?

— Toţi cîţi sîntem.

— Toţi?

Ea începu să numere pe degete... Tu, eu, Ionuc, Stejara, Dan, Codrin, Nicolo, Georgiana...

— Şi Gîză.

— Şi moş Axinte! completă ea lista. Nu dai comanda, căpitane, pentru îmbarcare?

— Şi doctorul?... Ce-o să spună doctorul că-i ocupăm nava?

— E tăticul meu, zîmbi ea, încrezătoare. Dinspre ţărm, lăsînd în urmă o cavalcadă de valuri, sosi o barcă cu motor. La cîrmă... nenea Pondrat! „Te pomeneşti că şi dumnealui ştie de epavă?... Viorel îl sondă, fără să-l lase să-şi tragă măcar sufletul:

— Aţi auzit de epavă?

Pondrat răspunse cît se poate de firesc:

— Da!

„Care va să zică aşa!" Îl privi prin tăietura pleoapelor. „Dacă a alertat toată lumea, înseamnă că moş Axinte nu e spion. E exclus ca toţi, absolut toţi, să-i fie complici." Întrebă:

— Echipamentul?

— V-am adus ceva, dar nu-mi cereţi mai mult. N-am. Nici pentru scufundătorii mei!

Dan nu mai aruncă vîsla. Sări în apă şi înotă spre ambarcaţiunea cu motor.

— Voi nu veniţi? Vă duc la submarinul de buzunar, se oferi „pescarul profesionist".

Viorel strigă copiilor de pe vapor:

— După mine, batalion!

Barca lui nenea Pondrat se umplu în curînd de pasageri.

— Dacă mai urcaţi mulţi, vor fi două epave la fund şi veţi avea treabă, nu glumă!

— Dacă tot ne-aţi adus echipament, să-l folosim! se amuză Viorel.

Marea luci sub soarele dur, de amiază.

Capitolul XVIII

— E curentul Cromwell, aflat la circa o sută de metri adîncime; e un adevărat tunel lichid pe care s-ar putea, liniştit, inaugura o linie de metrou!

STEJARA

Submersibilul se numea Sofar, botezat astfel după faimosul „canal sonor".

— În apă, explică moş Axinte, sunetul se propagă cu o viteză ce poate varia de la o mie patru sute, la o mie cinci sute şaptezeci de metri pe secundă.

— Cum aşa? întrebă Dan. Nu se supune unei legi? O ia razna, cînd mai repede, cînd mai încet?

Bătrînul trase cu o jumătate de ochi spre bondoc.

— Da, cu deosebirea că tu o iei totdeauna prea repede!

Dan înghiţi în sec şi tăcu.

— Creşterea salinităţii cu o miime, continuă profesorul, măreşte viteza sunetului cu 1,3 metri pe secundă, iar ridicarea temperaturii, cu numai un grad, o accelerează cu 4,5 metri pe secundă! Propagarea sunetului în apă depinde şi de presiune, de adîncimea de la care se emite. Jos, la o mie cinci sute de metri, unde ia naştere canalul Sofar, există o presiune foarte mare...

— Sofarul ar putea fi utilizat şi la obţinerea de informaţii ultrarapide! spuse Viorel.

— Fireşte.

— Chiar există un asemenea canal... acvatic? nu se răbdă bondocul.

— Există. Pe Sofar s-au transmis semnale care au fost recepţionate la mii de kilometri!

Stejara deveni atentă.

— Ştiam că sunetul scade prin împrăştie-re, absorbţie şi difuzie. Mai ales în apă! Se absoarbe uşor şi se converteşte în căldură. Cum e atunci posibilă o asemenea

transmisie? întrebă ea, uluită, şi pe frunte îi apărură două cute lungi, fine, ca firele unui telegraf al minţii.

— E posibilă! O curiozitate a naturii... Undele sonore, ca şi valurile mării, pot fi refractate şi îndreptate către zonele cu condiţii mai favorabile deplasării lor. Refracţia, combinată cu variaţia verticală a vitezei sunetului, poate da „umbre" şi „canale" sonore.

— Şi noi... cînd vom coborî la adîncimi mari? vru să ştie Gîză, care avea urechile deschise la toate „canalele" sonore.

— Deocamdată vom coborî cîţiva fathomi, apoi vom mai vedea, îi răspunse, în locul bătrînului, Dan, pe ton savant, la care frăţiorul său replică:

— Cîţiva atomi? Mersi!

— Fathomi, mă! Viorel îl luă mai uşurel.

— Fathomul e unitatea de măsură a adîncimii, Gîză! Şi, ca să dovedească instruire în ale marinăriei adăugă: Este egală cu şase picioare, adică cu 1,83 metri.

Sofar se clătină, trepidă şi căpitanul submersibilului, un omuleţ vioi, Ion Donca, dădu comanda de scufundare. Mecanicul de bord şi doctorul (care păru familiarizat cu interiorul navei) trecură la acţiune. Moş Axinte verifică, de parcă ar fi făcut şi el parte, de cînd lumea, din echipaj, antena ultrasonică, girocompasul, monitorul de televiziune.

Calculatorul electronic rămase în seama lui Nicolo şi a lui Codrin.

— Toate comenzile sînt automatizate, spuse bătrînul. Cu aparatura Sofarului... oho!

— Poţi naviga şi în ocean! se extazie şi Dan.

Viorel îl coti, că bondocul îşi uitase gura căscată.

— Ce-i?

— Fantastică navă!

— Da!

Viorel îi suflă:

— De-ar fi a noastră!

— Am face din ea o bază de... contraspionaj!

— Sau de arheologie submarină!

— Mda... Şi dacă aurul nu-i în epava de pe fundul mării? Ci în vieţuitoarele bentonice?

— Poate că sînt vietăţi care reţin aurul din apă cum reţinem noi, în organism, vitaminele din fructe. Algele extrag pînă şi substanţe radioactive! exclamă Viorel. Tu ştii cît costă, de pildă, un gram de radium? Preţul aurului e nimic pe lîngă...

— Crezi?

— Sînt sigur!

Ecograful realiză conturul fundului mării, care era uşor înclinat spre zona batială[3]. Submersibilul înaintă cu mai multă precauţie.

— Ionuc! Felicia! făcu doctorul apelul ajutoarelor sale. Verificaţi curentometrul!

— Atenţie la sonarul lateral! strigă moş Axinte ca un adevărat marinar şi glasul lui puternic, de bas, îl alertă pe comandantul Sofarului care trimise spre fund un fascicol de lumină. În acelaşi timp ecranele de televiziune se aprinseră şi interiorul mării apăru măreţ şi tainic, ca acolo, jos, în laboratorul submarin. Atraşi parcă de un miraj, peştii se îngrămădiră spre fanta de lumină ca fluturii de noapte în jurul felinarelor.

— Prundiş, nisip, mîl... constată doctorul, aruncîndu-şi privirea asupra sonaragramei „laterale".

— Să fac un carotaj[4]? întrebă Felicia.

— Da, spuse doctorul.

Viorel o văzu lucrînd febril, sigură pe sine, şi înţelese că fata nu lansa pentru prima dată caroterul. „Trebuie să cunoască bine tot submarinul... "

— Să lansăm şi batitermograful? întrebă

Ionuc.

— Şi!

Ion Donca vorbi:

— Trei fathomi la batimetru! Ar trebui să ne oprim poate puţin, înainte de-a tulbura apa la fund. Să filmăm crusta bentală!

— De acord, îl aprobă doctorul şi manevră o serie de butoane şi pîrghii.

[3] Zona cuprinsă între 200 — 2.000 m adîncime

[4] Operaţie de ridicare a unor probe de rocă submarină

Stejara privi plină de încîntare imaginea televizată a fundului mării şi-i spuse lui Viorel:

— Ştii ce-aş vrea să fac?... Un televizor de perete... fără tub cinescop, plat, cît un tablou pe care-l atîrni numai...

— Sînt, Ra, asemenea televizoare!

— Sînt, numai că sistemul meu va fi mai simplu. Imaginea se va forma pe un ecran fluorescent. M-am gîndit de mult la asta...

— Adică? sări Codrin, fratele ei.

— În loc ca fasciculul să exploreze ecranul, punct cu punct, ca-n sistemul clasic, imaginea se va forma printr-o developare electronică, instantanee, a cadrelor surprinse de camerele de televiziune...

— Eşti grozavă, Ra! îşi lăudă sora Codrin. Dan şuieră printre cei doi incisivi.

— E tare invenţia, ce zici? se uită el la Viorel.

— E tare!

Felicia ascultă explicaţiile Stejarei cu o undă de nostalgie. Pentru o clipă, dar numai pentru o clipă, algologia, hidrobiologia şi ştiinţa oceanografică îi părură neînsemnate.

— Programele s-ar transmite prin unde radio! reluă Ra, cu şi mai multă convingere, şi Viorel, în care vibră, ca o coardă sensibilă, vechea lui pasiune de radioamator, o întrebă precipitat:

— Prin unde radio?!

— Da. Telecomanda releelor e rezolvată de mult, mai spuse ea, şi trase cu coada ochiului la profesor; dar moş Axinte părea ocupat cu submersibilul şi cu imaginea, cu adevărat fantastică, a interiorului mării.

— Noi am putea construi un televizor? îl sondă Codrin pe Nicolo, care urmărea fascinat, prin lentilele ochelarilor, viaţa subacvatică.

— Construim, la nevoie, şi un batiscaf! spuse micuţul, avîntat, într-o stare sufletească deosebită.

Felicia se opri din manevrarea dispozitivului de carotaj.

— Eu trebuie să ies, spuse ea. S-a împotmolit caroterul...

„Vrea să iasă afară? Acum? Să cutreiere, singură, marea?" tresări Viorel.

— Bine, spuse scurt doctorul, ca şi cum fata i-ar fi cerut îngăduinţa să ia niţel aer pe bulevardul X.

Începu să se echipeze şi pregătirile ei captară interesul tuturor copiilor; o ieşire solitară, în mare, fie şi la mică adîncime, cerea curaj.

— Vrei să m-ajuţi? îl rugă ea pe Viorel; tocmai pe Viorel... Strînge-mi centura!... În tonul ei pluti fiorul unei bucurii ascunse. Păru să-i spună: „Nu-i aşa, căpitane Viorel, că echipamentul meu de submersiune e mai grozav decît televizorul Stejarei?" Ochii ei albaştri-verzui, de-un verde diatomeic, scăpărară. Urcă imediat în turelă, care fu apoi inundată. Cînd presiunea dinăuntrul turelei o egală pe cea de-afară, fata ieşi în mare. Viorel o mai zări puţin, plonjînd spre fund, ca o sirenă sau ca un astronaut în spaţiul sideral.

— Ce-i, Dane? îşi întrebă Viorel prietenul.

— M-a lăsat...

— Tuţ? Cînd se va întoarce...

— O să-ţi dea echipamentul?

— O să mi-l dea!

— Ti-l dau pe-al meu, se oferi Ionuc. Viorel tăcu, încurcat. Simţi un fel de junghi.

— Mi-e mare, spuse el. Pentru Dan e numai bun!

Dan protestă:

— Pe mine plesnesc toate, mă!

— Păi, îţi punem nişte doage! rîse Codrin.

— Ţie-ţi lipsesc! se şifonă bondocul.

— Gata, copii! interveni Ion Donca, autori tar. Aici se lucrează...

— Mai încet, Dane! îi spuse moş Axinte, blînd, dar hotărît. Pondrat a adus căşti şi tuburi cu aer comprimat pentru toţi, dar în mare vor ieşi doar cei care au făcut, cu Gelu, antrenamente în simulatorul de pe „Anti-pa"... Şi preciză: Stejara şi Viorel!

Dan răsuflă uşurat. Viorel gîndi: „Şi cum se mai grozăvise cu dorinţa lui de-a face pe scafandrul!"

— Dar Felicia? întrebă Gîză. Ea cum de?...

— Felicia-i o fiică a mării... spuse simplu moş Axinte şi observă un muşchi zbătîndu-se scurt sub pleoapa doctorului.

— Are antrenament, ce vrei! oftă Dan. Presiunea reprezintă cel mai mare pericol pentru scufundător.

— Dacă se ridică prea repede la suprafaţă, spuse Giana, el poate muri. Gazele, mai ales azotul, împinse în ţesuturi, pătrund prea brusc în sînge şi-l spumează. Acest efect se numeşte embolie gazoasă.

— Atunci cum pot trăi oamenii la mari adîncimi? întrebă Nicolo.

— La cei antrenaţi, ţesuturile-s saturate de gaze; ei pot lucra multă vreme în adînc fără ca timpul necesar descompresiunii să se mărească proporţional.

Felicia se întoarse la bordul Sofarului cu aerul cu care intri de-afară, din curte, în locuinţa ta obişnuită. Îşi scoase casca din cap şi părul ei blond se revărsă peste umerii bronzaţi, rotunzi şi lucioşi. Viorel îşi ţinu răsuflarea. Bondocul îi suflă:

— E grozavă!

— Casca? făcu el pe prostul. Glasul lui Ion Donca răsună iar:

— Submersiune! Cinci fathomi! Deschid picioarele mecanice!

Copiii, care asistaseră la manevră, avură senzaţia că se lăsau, nu pe fundul mării, ci pe suprafaţa Selenei. Apa se tulbură, de parcă ar fi avut, dedesubtul lor, praf cosmic. Pe Sofar se stîrni agitaţia. Moş Axinte, doctorul şi Ionuc începură echiparea.

— Şi tu vii, Fely! îi spuse Ionuc. Pune-ţi casca înapoi.

— Să-mi trag puţin sufletul...

— Hai, hai! o zori doctorul.

— Şi noi?

— Voi? făcu mirat moş Axinte, privindu-l peste umăr. Aveţi timp... mai spuse el.

— O întind! Să ştii c-o întind! şopti Dan, alarmat.

— Unde, mă? rîse Viorel. Mai bine spune-mi cum urcăm de-aici la suprafaţă? Sîntem împotmoliţi în nisip!

— Împotmoliţi? se sperie Dan.

— Ionuc, pregăteşte-l de submersiune. Dan vrea să iasă, îl puse pe jar Viorel.

Dan se bîlbîi.

— Nu... Ştii...

— Te temi?

— Eu?! sări el, chipurile, jignit. Moş Axinte rîse tare.

— Calm, mult calm, le ceru el, trecîndu-şi privirea peste ei. Apoi îşi puse casca, ultima piesă din echipamentul de scufundător. Copiii se pomeniră în faţa unui adevărat extraterestru, masiv şi impunător. Pe Viorel îl trecură fiorii, iar Dan încremeni; bătrînul urmă „echipa" care trecu în turelă.

Afară apa se limpezi şi, în ovalul hublouri-lor, apăru nisipul alb-cenuşiu al fundului mării. Camera de televiziune aduse pe Sofar imaginea împrejurimilor. Cîmpia submersă, netedă, cobora uşor spre îndepărtatele abisuri.

— Sofar... , îl abordă Dan, emoţionat, pe comandant, cum se va ridica de-aici?

— Cu motorul vertical.

— Şi dacă nu mai porneşte?

— Cum aşa?

— Aşa... Să zicem că s-a defectat.

— Nu cobi, mă! îl luă în primire Codrin. Şi-apoi nu sîntem în Pacific, la 11.000 de metri, să nu putem ieşi oricînd! Dacă-ţi ţii răsuflarea un minut, şi înoţi niţel, te-ai şi ridicat la suprafaţă!

— Crezi? dădu el, neîncrezător, din cap. Donca spuse:

— Sofar urcă simplu; are un sistem de balast variabil; nişte sfere de aluminiu, umplute pe jumătate cu ulei, comunică cu cîteva pungi de cauciuc. Prin pomparea uleiului din sfere în pungile extensibile volumul de apă dislocuit creşte, făcînd nava mai uşoară, fără ca să-şi fi modificat, în realitate, greutatea.

— Deşteaptă chestie!

— Principiul lui Arhimede! Nu? întrebă Giana.

— Desigur.

— Eu aş căuta, spuse Ra, o substanţă care, în contact cu apa, să elibereze mari cantităţi de gaze şi, prin forţa reactivă a jetului, să împingă submarinele la suprafaţă.

— N-ar fi rea! îşi supse buzele Dan.

— Ba şi niscaiva muşchi ne-ar fi de folos! făcu Viorel aluzie la bondoc. Nu-ţi aminteşti de ambarcaţiunea „Profesor Axinte" de pe lacul Ştiucilor? Avea o volantă, de la care pleca o tijă, tija întîlnea o elice... Un submarin de buzunar ar putea fi ridicat uşor cu mîna.

— Ne-ee! Cine-ar putea învîrti o elice care să mişte fie şi un chiştoc de navă ca aceasta?

— Oricine. Mai ales... Vroi să spună „cei care au resurse muşchiulare ca tine", dar tăcu.

— În fond, Dan are dreptate, îl susţinu Georgiana. De ce să depui eforturi, azi, ca la galeră?! În mare există curenţi, verticali, orizontali, de toate sorturile.

— Te ia curentul şi gata! o ironiză Codrin. Viorel spuse:

— Nu oriunde se formează curenţi puternici şi stabili.

— Există, băiete, şi curenţi stabili, puternici, care nu-şi schimbă direcţia, interveni în discuţia copiilor Ion Donca. Şi curenţii ăştia curg de mii de ani!

— N-ar putea fi utilizaţi de către om? întrebă Viorel. Felicia spunea... că-n Pacific, pe linia ecuatorului, ar trece un curent cu o viteză de trei noduri pe secundă, adică de nouă metri pe minut.

Stejara, cînd Viorel pronunţase numele Feliciei, clipise de parcă cineva i-ar fi suflat în ochi. Se străduí, instinctiv, să placă. Spuse drăgălaş:

— E curentul Cromwell, aflat la circa o sută de metri adîncime; un adevărat tunel lichid pe care s-ar putea inaugura o linie de metrou!

— Imaginează-ţi, căpitane, un tren submarin plutind spre un alt continent! spuse Dan, cotindu-l cam brutal, la care Viorel, deşi ar fi dorit să strige: „Formidabilă idee, Ra!" răspunse mahmur:

— Şi s-ar întoarce pe la sfîntu-aşteaptă!

— De obicei curenţii submarini se deplasează în direcţie opusă curentului de suprafaţă. Aşa că... Da! Ştiu

asta de la Ionuc! întări ea „răzbunîndu-se" inconştient, pentru că Viorel se întrebă, contrariat: „Ce-o fi avînd Ra?"

— Se întorc scafandrierii! ţipă deodată Gîză, mai, mai să-şi strivească năsucul de geam.

— Scafandrii, mă! îl corectă Dan.

Cîrduri de peşti se feriră din calea „pietonilor" submarini. Viorel o văzu întîi pe Felicia, graţioasă, înotînd cu uşurinţă. Pe urmă apăru în hublou moş Axinte, plutind parcă în imponderabilitate; se apleca ba înainte, ba într-o parte, ajutîndu-se de mîinile lui lungi ca de nişte vîsle ciudate.

Trecură minute de nerăbdare.

— Asta-i tot ce-am găsit! spuse amărît bătrînul, de îndată ce puse piciorul în navă; le arătă un fel de baston, lung cam de un metru, îngroşat la un capăt şi încrustat. Părea din lemn şi copiii îl studiară cu interes.

— Tot? Chiar tot?

— Tot! sublinie moş Axinte. Un fluier de suflat a pagubă-n...

— Un fluier? se uită şi Nicolo, priceput în ale instrumentelor muzicale. Aş! E un baston!

— Sau poate un sceptru! exclamă Felicia, în timp ce se dezechipa şi toţi o priviră miraţi. Fata nu era cîtuşi de puţin supărată de „recolta" săracă, şi Viorel, fără voie, gîndi:

„Dacă ăsta-i un sceptru, înseamnă că dăm de un tezaur princiar".

— Şi-acum? Acum ce facem? se agită Dan. Ne ridicăm la suprafaţă?

Moş Axinte tăcu.

— Pleacă schimbul doi. Poate va fi mai norocos, îi răspunse Felicia.

— Viorel?

— Şi Stejara! Dacă vrei, chiar şi tu. Nu-i o mare scofală, dacă ştii să înoţi...

Gîză îl îndemnă:

— Să ieşim! Să ieşim, Dane!

— Unde, mă? Bondocul se făcu roşu. Te crezi pe Corso, acasă?!

Stejara începu să-şi pună echipamentul de submersiune. Viorel încercă s-o înduplece:

— Tu rămîi, Ra! Merg cu Codrin.

— Lasă-mă pe mine, spuse şi fratele ei.

— Nu, rosti fata, ferm, şi buzele sale frumoase, cu contururi precise, se strînseră. Viorel înţelese că orice insistenţă ar fi fost inutilă.

— Afară e Gelu, cu o echipă. Rămîneţi acolo, sub comanda lui, le ordonă bătrînul.

„Cine-o fi formînd echipa? Studenţii? Lui Viorel îi păru rău că nu acţionau numai ei, descoperitorii hărţii submarine... Dar cu cine să facem arheologie submarină? Cu Dan?"

Felicia le explică tehnica manipulării ca-blului-pilot...

— Un fel de fir al Ariadnei? încercă Viorel să abată discuţia, dar emoţia îi copleşea toată fiinţa. Şi Stejara era emoţionată. Se stăpînea însă perfect şi băiatul îşi spuse: „Trebuie să-mi educ voinţa!"

— E cel mai eficient dispozitiv de legătură cu nava, îl auzi pe Ionuc, vorbindu-i Stejarei. Prin el poţi comunica în sistemul Morse, ori poţi fi adus, în caz de pericol, la bord. Eventual poţi cere să ţi se umple iar rezervorul cu aer comprimat...

— Prin cablu?...

— Da, prin „cablu".

— „Cablul" ăsta-i o uzină!

Viorel privi marea, cu vietăţile ei, sclipind în lumina tare a proiectorului. Spuse decis:

— Să mergem, Ra!

Capitolul XIX

— Crezi că-i ceva important? îl întrebă Stejara.
— Cred! spuse el, cu flerul său din totdeauna.

Culorile pot fi calde, reci, slabe, dure, vesele, triste, indiferente... Lui Viorel însă culoarea mării i se păru, pur şi simplu, hoaţă. Stătu, fascinat, să admire irizaţiile „tavanului" lichid în care soarele se dizolva feeric. Ştia că savanţii observaseră de mult fenomenul (radiaţiile mai luminoase ale spectrului, îndeosebi cele galbene şi verzi, pătrund adînc, în vreme ce radiaţiile roşii, indigo şi violete rămîn mai la suprafaţa apei) şi totuşi, ca Neil Armstrong şi Edwin Aldrin pe Selena, avu senzaţia că nici unui alt pămîntean nu i-a fost dat să vadă o asemenea „minune". Încercă să fixeze în memorie fiecare nuanţă. „Poate că odată şi odată şi eu o să fac o descriere ştiinţifică, o comunicare pentru Academia copiilor", gîndi, şi se întoarse spre Sofar. Felicia îi trimise, prin hublou, un surîs. Simţi o nestăvilită bucurie, un fel de euforie a mării. Ar fi făcut tumbe sau ar fi strigat ceva, orice, dacă n-ar fi fost în momentul acela acvanaut şi dacă n-ar fi avut de îndeplinit o misiune.

Gelu şi scufundătorii lui, studenţi de pe nava de cercetări „Antipa", detectaseră deja puntea superioară a epavei, o mică velieră, îmbrăţişată din toate părţile de nisip, şi-acum aşteptau... „Ce aşteaptă? De ce nu pătrund în interior? Cine ştie ce bogăţii or fi în cală?!" Viorel preluă de la Stejara ca-blul-pilot şi-l arătă inginerului. Acesta înţelese gestul băiatului; cablul putea fi utilizat şi la tracţiune.

— „Mulţam!" păru să-i spună Gelu, şi Viorel trecu în fruntea grupului. Transmise o cablogramă scurtă:

— Acţionaţi motorul de rebobinare, în-cet-încet, pînă vă comunic să staţi.

Cablul se întinse, vibră, dar nu se clinti din epavă nici o fărîmă.

— Re(nunţă), folosi Stejara lanterna, ca un declanşator de unde telepatice. E n(evoie) de a(jutorul) n(avei) A(ntipa).

Viorel, nerăbdător să vadă epava mişcată din îndelungata ei încremenire, recepţionă mesajul greşit şi ceru Sofarului acţionarea, cu mai multă forţă, a dispozitivului de rebobinare. Nu termină bine transmisia că se pomeni acoperit de-o apă neagră şi tulbure. Nu-l mai văzu nici pe Gelu, aflat la doi paşi. N-o mai văzu nici pe Stejara şi i se făcu frică. Timpul trecu greu. Cînd apa-şi recăpătă limpezimea, îşi văzu „isprava": o ferestruică bună, făcută chiar în prova. Gelu îl bătu pe umăr. Studenţii şi Stejara jubilară. Simţi un fior de plăcere. Pentru o clipă se visă acvanaut de profesie, cucerind lumea abisală, necălcată încă de om. I se păru straniu faptul că omul a ajuns pe Lună înainte de-a fi atins, cu piciorul, fundul oceanului. Îi apărură în minte nemărginitele cîmpii suboceanice, acoperite cu minereu, cu mult discutatele „bile" metalifere şi imagină mari acvalifturi, cu mineri-scafandri aducînd omenirii nichel, mangan, cobalt, plumb, cupru, zinc... Mii, milioane, miliarde de tone...

La suprafaţa mării se legăna barca lui nenea Pondrat! Părea un nor răzleţ pe un cer sidefiu. Viorel avu la un moment dat impresia că barca s-a înclinat şi-a pornit-o în jos, peste ei. Luă, instinctiv, măsuri de apărare, ridicîndu-şi ambele mîini deasupra capului, dar îşi dădu seama că nu barca se prăbuşea; Gipsi plonjase înspre ei, fulgerător. Delfinul, mare şi negru, îl cutremură. „Dacă se prosteşte ăsta şi mă înghite!" Numai că animalul nu păru mai puţin paşnic decît acolo, în faţa laboratorului submarin de cercetări oceano-logice. Băiatul îndrăzni să întindă mîna şi Cioroică se lăsă mîngîiat. Viorel prinse curaj, îi desfăcu gura sub privirile uluite ale

Stejarei şi ale studenţilor care uitaseră de epavă, de tot. Nu găsi „dintele de aur" şi nici obiectul acela lucios, observat de pe bordul vasului „Antipa", ci un banal flacon de penicilină. „Ai făcut guturai, Cioroică?" rîse el, dar în flacon era un... bileţel, scris de mînă. „O fi un mesaj secret!" Crezu că i se taie răsuflarea. Duse sticluţa aproape de ochi şi citi: „Sînt prietenul vostru...". Viorel vroi să-i spună: „Încîntat!",

dar textul continua: „Vă urează succes... Diana". Se întrebă mirat: „Cine o fi Diana?! Giana, da! Să fie o greşeală de literă? Dar de unde pînă unde ne trimite Giana mesaje prin Gipsi!?"

Stejara, care se apropie şi citi şi ea bileţelul, ridică din umeri. Viorel oftă. „În definitiv ce ne pasă nouă cine-i această... Diană! îşi spuse el, tulburat de conţinutul mesajului. Bine că ne ţine cineva pumnii. Succesul contează. Dar vom avea?"

— Hai, prietene, arată-ne ce poţi! îl îndemnă Ra pe Gipsi, dar animalul nu-i auzi glasul rostit în casca aparatului de submer siune.

Viorel preluă iniţiativa conversaţiei om-delfin; îşi clipi lanterna, transmiţîndu-i semnale Morse şi, în acelaşi timp, încercă să intre pe lungimea de undă a emisiei lui cerebrale.

— „Epavă..."

— Sî-sî-sî! făcu delfinul, bătînd apa cu „aripioarele".

— „Epavă!" repetă şi fata, arătînd animalului deschizătura din puntea vechii nave în care inginerul Gelu, cu echipa sa, tocmai începea operaţiunea de lansare a scării de frînghie ce-şi avea capătul undeva sus, în barca de la suprafaţa mării.

— Spune-i „carne" că mai repede va pricepe! rîse Viorel.

— Atenţie, eu cobor! răsună, ciudat de puternic, glasul lui Gelu. Inginerul o luă pe scara care se balansa, purtată de curent. Într-o mînă avea un mic aparat, pe care copiii abia acum îl observară. Aparate identice văzură şi la studenţii-scufundători.

Viorel şi Stejara înţeleseră că glasul inginerului răsunase în... hidrofon.

— E un hidrofon! rosti băiatul, bucurîndu-se că dispuneau de asemenea mijloace de comunicare.

— Da! îi confirmă Gelu.

— Nene, venim şi noi! strigă Viorel, dîndu-şi seama că fiecare cască de submer-siune era dotată cu instalaţie de hidrofonie, că micile cutii erau... staţii de amplificare a ultrasunetelor pe care se baza funcţionarea lor.

— Nu, Viorele! sosi răspunsul lui Gelu, care pătrunsese deja în epavă. Voi rămîneţi pe loc. Dacă va fi cazul, vă chem...

— Păi e cazul! spuse Viorel, temîndu-se că „pescarul" va subtiliza cine ştie ce. „Doar toate navele trebuie să aibă jurnale de bord! Şi hărţi! Şi acte!

— Încă nu! rosti Gelu, cu vocea uşor tremurată de tensiunea nervoasă prin care trecea.

Uriaşul delfin, trezit parcă dintr-o lungă somnolenţă, luă vijelios urma inginerului, dispărînd în pîntecele epavei.

— S-a întîmplat ceva?! întrebă Viorel, îngrijorat, şi întreg grupul scufundătorilor se încordă.

— Mi-am lovit piciorul... încolo n-am nimic, spuse Gelu.

„Şi-a luxat piciorul? Poate ca mine, acolo, pe insula Lupilor. Vrea să cîştige timp, să ascundă ceva, să...". Dar glasul lui Gelu se auzi iar:

— Epava-i jefuită!

— Jefuită?

— Da! Înainte pare-se de-a fi ajuns pe fundul mării.

— Pot coborî şi eu? insistă Viorel.

— Nu!

— De ce?

— N-are sens să rişti!

„Să risc? Dacă nu e nimic înăuntru, ce pot să risc? Poate că nu vrea să intru şi basta. O fi avînd un motiv!" monologă băiatul, şi, fără voia lui, gîndul îi fugi la piraţi şi la spioni.

Un banc de peşti mărunţi, ca nişte fulgi, pluti pe lîngă el. Discul solar trimise în apă un curcubeu difuz.

— Ra! Unde eşti, Ra? Fetiţa se „topise". Ra!!! strigă Viorel.

Prin hidrofon sosi îndată răspunsul ei.

— Aici, lîngă nenea Gelu.

— Să vin şi eu?

— Nu, n-are sens, repetă Gelu.

— Şi tu te-ai lovit? Stejara tăcu. Gelu rîse:

— Puţin. Cît să plece de-aci cu amintiri. Dacă ţii neapărat, deveni el conciliant, îţi poţi încerca norocul...

— Mersi! renunţă băiatul.

Gipsi apăru primul din epavă, dar se grăbi să iasă la suprafaţă, să respire.

— Doar balenele şi caşaloţii pot sta mai mult timp sub apă, spuse un student. Au nişte artere-magazii, cu rezerve de sînge oxigenat, şi cîte două inimi.

— Cîte două inimi? se miră Viorel.

— Da, sînt singurele fiinţe de pe glob care dispun, de fapt, de două inimi. Cînd se scufundă, le funcţionează inima stîngă, iar cînd se ridică, şi după aceea, sarcinile asigurării organismului cu sînge le preia inima dreaptă. Fiecare inimă are propriul său ritm, regimul său de lucru. Datorită acestor adaptări biologice, balenele pot coborî la sute de metri adîncime...

— Fiuu! şuieră Viorel, făcînd să gîlgîie apa.

— Un caşalot a avariat cablul telefonic de pe fundul Atlanticului. Fugărind un calmar, a ajuns pînă la o mie de metri, unde s-a izbit de cablu. Obosit, cu rezervele de oxigen epuizate, n-a mai avut puterea să-şi revină din şoc şi a rămas acolo, încolăcit.

— Norocul savanţilor, care au putut descoperi că pînă şi animalele care respiră prin plămîni şi au sînge cald pot „explora" fundul oceanelor, spuse un alt student-scufundător.

Viorel înţelese că cetaceul îşi urmărise prada, nu cu ochii, ci cu „radarul" său. „La delfini radarul ultrasonic trebuie să fie şi mai perfecţionat" îşi spuse, simţind că lumea mării îi deştepta un interes aparte, că începea să-l atragă cu o forţă de vrajă.

Picături de soare se prelinseră parcă pînă la el. Meduze transparente plutiră în neştire, într-o tăcere suverană, iar algele, miliardele de alge, sclipiră viu.

Delfinul se reîntoarse şi pătrunse direct, prin spărtură, în epavă.

— Ra! strigă Viorel în hidrofon.

— Ce s-a-ntîmplat?

— Voi nu mai ieşiţi? Dacă tot n-aţi găsit nimic, de ce mai pierdem timpul?

— Ieşim-ieşim! răspunse Gelu, în locul ei. Gipsi ne-a adus, dealtfel, un mesaj alarmant şi trebuie să ne întrerupem cercetările: afară se adună nori de furtună.

— Furtunăăă?

— Da.

Stejara şi Gelu îşi făcură, în sfîrşit, apariţia. Viorel se linişti. Ra căra o lădiţă metalică, iar inginerul aducea diferite obiecte mărunte, de forme curioase, pesemne resturi de piese marinăreşti, de navigaţie. Lădiţa din mîna fetiţei păru grea şi băiatul porni în întîmpinarea ei, s-o ajute. „Poate-i plină de diamante şi cînd le-o vedea Dan, cînd le-o vedea moş Axinte, Gîză, Codrin, Nicolo şi

Giana... "

— Gata, urcăm la suprafaţă! spuse Gelu. Toţi! Puneţi-vă centurile pneumatice şi... sus!

— Nu! se răzvrăti Viorel, ţinînd strîns mînerul lădiţei. Eu... adică noi, ne întoarcem pe Sofar.

— Sofar a şi ieşit din submersiune. Viorel constată că, într-adevăr, Sofarul lipsea. Nu mai spuse nimic; începu înotul spre suprafaţă. Cînd ajunse sus, vîntul deja începea să agite apele. „Antipa", cu ancora ridicată, era pregătită de marş.

Se dezechipară în barca lui Pondrat. Viorel îşi umplu plămînii cu aer proaspăt şi-o întrebă pe Stejara:

— Parcă epava era... complet goală?! Ra îşi feri părul care-i căzuse pe frunte.

— Da.

— Şi... lădiţa?

— Nu cred să fie ceva în ea. E toată ciuruită.

— E totuşi ceva! o scutură Viorel. Printr-o spărtură atîrna un capăt de şnur împletit din fire metalice.

— Într-adevăr!

— Psss! făcu băiatul, rotindu-şi, secretos, privirea, dar studenţii şi Gelu erau absorbiţi de viitoarea furtună. Vîntul bătea acum în rafale, iar pescăruşii începuseră să ţipe.

— Crezi că-i ceva important? îl întrebă Stejara.

— Cred! spuse el, cu flerul său din totdeauna, lărgind gaura din peretele ruginit.

Motorul bărcii duduia. Marea rula valuri tot mai mari.

Viorel vîrî mîna şi scoase... un sigiliu de ceară, prin care trecea şnurul.

— E de pe un document vechi! spuse fata, miratã.

— Documentul s-a topit în apă! păru sincer întristat băiatul.

— Lasă, vom da într-o zi peste o epavă plină, plină de minunăţii!

— Vom da, Ra! Dacă ne facem arheologi submarini...

— Să ne facem arheologi submarini?

— Lădiţa, căpitane! vorbi brusc inginerul şi Viorel o scăpă în apă.

— Era ciuruită rău... bolborosi el, vinovat, răsucind pe după deget şnurul sigiliului cerat.

Sus, pe puntea vaporului, fură îmbrăţişaţi ca nişte exploratori marini veritabili.

— Cum a fost?! îi întrebă moş Axinte după ce intrară în „salonul ofiţerilor". Rîse, cu rîsul lui de om sănătos. Unde-aţi lăsat lingourile?

— Epava a fost jefuită, rosti simplu Viorel şi-l văzu alături pe prietenul său, bunul său prieten, Dan, tremurînd.

— Jefuită?!

— Jefuită! Sau poate cercetată de alţi arheologi submarini!

— N-aţi găsit aşadar nimic? Nimic-nimic?!

— Doar cîteva fiare vechi, spuse Gelu.

— Şi ceara asta... de sigilat guri sparte. Care are gura spartă? făcu haz de necaz Viorel.

— Ia să văd... ceara aia! întinse moş Axin-te mîna.

— Arăt ca ceara? glumi băiatul. Poate Dan...

— Eu?

— Poftim! puse Viorel capăt jocului. Ceara asta cu şnur e tot ce-am pescuit. Amatori, ce vrei! făcu aluzie la inginer.

— Pricep! îl ameninţă Gelu. Moş Axinte tuşi, apoi le spuse:

— Gelu e amator doar în ale pescăriei. Dacă vreţi voi să ştiţi, e expert în inginerie arheologică!

— Inginerie arheologică?

Cerul durui şi un fulger, cu multe ramificaţii, cuprinse zarea. Norii deveniră o altă mare, neagră şi agitată. Ferestrele „salonului" se aburiră.

— Şi-a ieşit marea din pepeni! bîigui Dan, palid.

— S-au dus cercetările submarine! exclamă Gîză, înfiorat de larma valurilor. S-a dus şi... Vroi să spună „aurul", dar Codrin îl opri:

— De ce? Furtunile de vară sînt scurte. Felicia se apropie, discret, de Viorel şi, cu glas diafan, îi şopti:

— De-acum eşti un adevărat om... al mării!

— Tu eşti, Diana?

O avalanşă lichidă izbi geamul.

— Eu?

Felicia rîse. Marea vui. Napoleon ciuli urechile şi scînci. Gîză scăpă o minge din mînă şi începu să alerge după ea, cînd într-o parte, cînd în alta, după cum se înclina vaporul.

— Ra, spuse moş Axinte, văzîndu-l pe Viorel furat de discuţia cu Felicia, vrei să-mi dai puţin lupa?

Fata căută lupa, dar n-o găsi.

— În laboratoarele din cală găsim tot ce ne trebuie, spuse el şi, urmat de Stejara, coborî treptele scării în spirală.

Capitolul XX

— În ultima sută de ani, planeta şi-a încetinit viteza de rotaţie doar cu o miime de secundă.
OFIŢERUL DE CART

Valurile migrau spre ţărm ca nişte şiruri de lebede. Nava cresta linia lor, într-un atac frontal, înălţîndu-se şi coborîndu-se continuu; înainta spre larg cu unduiri de reptilă.

Viorel muncise cîteva ore la „plasa" lui, împreună cu studenţii, cu Dan, Codrin, Nicolo şi Giana. Acum o ajuta pe Felicia la înregistrarea datelor anemometrice. Vîntul se înteţea, dar furtuna întîrzia pe undeva. Stejara rămăsese jos, în laborator, cu moş Axinte. Ionuc îl luase pe Gîză cu el, la acvariile de experienţă. Pe punte era linişte; doar rafalele de vînt făceau să ţiuie catargele.

— Ai vrea să comanzi aşa o navă... , căpitane? îl întrebă Felicia.

— Arca lui Nae? zîmbi Viorel, amintindu-şi de prima lor întîlnire cu Nae Goanţă, la timonerie. Spuneai că-i o copaie! Eu aş vrea să comand un transoceanic, cu cinematograf, piscină... Un adevărat om al mării...

— Se respectă! rîse ea.

— N-ai spus tu că-s un adevărat om al mării?

— Ba da! rîse şi mai tare Felicia.

Vîntul purtă stropi de ploaie şi se adăpostiră la timonerie. Ofiţerul de cart îşi luă binoclul de la ochi şi spuse, uşor încruntat:

— Era pe uşă o tăbliţă: „Accesul persoanelor străine strict interzis!"

Viorel se uită, demonstrativ, în jur.

— Nu-i nici o persoană străină p-aci... mormăi ştrengar.

Felicia chicoti.

— N-am văzut nici o tăbliţă. O fi luat-o vîntul...

Ploaia răpăi cu putere şi auziră, afară, lătrat de cîine. Napoleon se luase după ei şi-acum vroia să intre la timonerie.

Viorel rosti ceremonios:

— Accesul străinilor strict interzis..., serenisime!

Felicia rîse.

— Îi daţi voie să intre?

— Poftim? se încruntă iar ofiţerul.

— Napoleon cere adăpost, spuse ea.

— Napoleon să-şi caute adăpost pe corăbii. Ăsta-i vapor! Copiii tăcură şi ofiţerul de cart le explică: Fulton, inventatorul maşinii cu vapori, a vrut să transforme corăbiile franceze în vapoare. Şi ştiţi ce i-a răspuns Bonaparte? Bine că nu-mi propui să atac Anglia călare pe delfini!

Rîse doar timonierul, un marinar mustăcios.

— Napoleon al nostru n-a făcut parte nici măcar din haita împăratului şi vă asigur că n-are nici o descendenţă imperială, spuse Viorel, reţinut, deşi-l pufnea rîsul. Vă rog să-l lăsaţi...

— Vouă vă arde de joacă? Ofiţerul trase uşa să se închidă mai bine. Napoleon îl lătră furios. Ce vrea? se supără omul.

— Să intre...

— Din cîte văd, mai mult voi vreţi. Poate doriţi să-i predau şi comanda?

Glasul ofiţerului îl irită pe dulău de parcă i-ar fi apărut înainte, cu pomposul său harnaşament, Gigi Dinozaur.

— Isprăveşte, Napoleon! îl domoli Viorel. Începu să toarne cu găleata, să fulgere, cu

limbi violacee şi timonierul spuse:

— I-o vreme că-i păcat să dai şi cîinii afară!

Viorel oftă.

— Ce să-i faci, Napoleon? Soartă de cîine... Ofiţerul de cart scăpă un surîs.

— Dă-i drumul!

— Acum nu mai pot, spuse Viorel.

— De ce?

— L-aţi jignit.

— Eu? se miră ofiţerul.

— Da. Să-l las, v-ar sfîşia. Felicia se amuză:

— De-acu o să puteţi umbla pe punte doar cu pantaloni blindaţi!

— Îl debarc. Vă debarc pe toţi!

— De cojocul lui Napoleon am eu ac, spuse marinarul mustăcios. Nu-i nevoie să-l debarcaţi. Îl împuşc.

Copiii tresăriră. Pînă şi ofiţerul tresări. Întrebă:

— Vrei să ne spintece profesorul? Ne toarnă-n cap o căldare de smoală cît Marea Neagră, de nu ne spălăm în veci!

Viorel întări:

— Da! Da! şi se bucură de faima bătrînului.

— Dar nu-l omor! rîse marinarul.

— A... aveţi o puşcă cu somnifer? se dumiri Felicia, care văzuse astfel de arme.

— În loc de glonţ, ţîşneşte un jet dintr-o soluţie specială... îi lămuri mustăciosul. Ofiţerul de cart se bătu pe frunte.

— Uitasem de seringa pneumatică!

— Şi... „proiectilul" ăsta lichid nu-l poate perfora? se nelinişti, totuşi, Viorel.

— Nu. În atingere cu primele straturi de ţesut, explică Felicia, se şi difuzează în muşchi.

— Nu mai are timp să provoace răni, o completă timonierul.

Sirena unui vapor îndepărtat făcu un fel de „buuu-buuu" care pluti peste ape. „Anti-pa" îi răspunse la salut.

Viorel îi spuse Feliciei:

— Ar merge la delfini, sau la balene, pe ocean!

— Pentru balene ar fi nevoie de obuze, dar, pentru marcat, ar merge şi la pelicani. Cînd s-ar trezi, şi-ar lua zborul, fără să-şi amintească de oameni, că au fost cîndva captivii lor...

— De ce să-i marchezi?

— Ca să afli unde se duc, ce fac, ce mănîncă... Şi, cu tonul unui vechi naturalist: pelicanii cuibăresc la peste treizeci de kilometri de locurile lor de hrănire.

— Chiar?

— Am marcat pelicani, cu nenea Vespremeanu, de la Academie. Apoi i-am urmărit din elicopter...

— Din elicopter? Viorel îşi privi prietena, noua lui prietenă, cu admiraţie. Marea zurui, agitată şi severă. Eu i-aş observa dintr-un satelit artificial!

— Dintr-un satelit?

— Da.

— Cum?

— Fotografiindu-i tot timpul în infraroşu! Ofiţerul, surprins, îşi petrecu un braţ pe după umerii băiatului.

— Cîţi ani ai?

Viorel îşi duse un deget la gură şi tăcu. Era întrebarea care-l supăra cel mai mult, că i se punea adesea, de fiecare dată cînd emitea o idee ce părea să-i depăşească vîrsta. „Cei mari îşi închipuie că dreptul de-a gîndi serios le aparţine în exclusivitate". Răspunse cu inteligenţă:

— Fotografia în infraroşu e de dată mai recentă decît anul naşterii mele. Moş Axinte o şi practică, cu zmeul. Din sateliţi însă...

— Se pot fotografia pelicani? se miră omul.

— Toate obiectele emit căldură, repetă băiatul „lecţia" profesorului, dar cantitatea de căldură emisă diferă de la obiect la obiect, de la specie la specie, de la un organism la altul. Bineînţeles, identificarea o fac calculatoarele. Din sateliţi se pot stabili pînă şi nuanţele penelor.

— Ei! clătină capul, neîncrezător, marinarul.

— Întreabă-l, nene, pe profesor! Ofiţerul apăsă butonul unui interfon.

— Cu profesorul Axinte.

— O fi într-un laborator, răspunse o voce.

— Chemaţi-l puţin! Vreau să ştiu dacă dintr-un satelit se pot distinge pelicanii roz de pelicanii albi.

„Şeful vrea să distingă, din cosmos, o halbă de o sticlă cu whisky!" comentă cineva. Urmă un pocnet în difuzor şi Dan intră pe fir.

— Salve, căpitane! Conduci chiar tu nava? Ofiţerul de cart răspunse mofluz, neştiind cărui... căpitan i se adresase:

— Chiar eu!

— Măăă, ce-ai răguşit!

Viorel şi Felicia izbucniră în rîs. În difuzor răsună apoi glasul lui moş Axinte:

— Ce faci, căpitane? Te simţi bine? Ofiţerul de cart ridică din umeri:

— Ce vor ăştia de mă tot întreabă de sănătate? Îşi întări vocea: Sînteţi amabil să-mi spuneţi dacă dintr-un satelit se pot distinge pelicanii roz de cei albi?

Creasta unui val se sparse brusc.

— Ca de la doi paşi! spuse bătrînul. Peste 10.000 de nuanţe de roz se pot distinge din cosmos pentru că datele fotometrice se prelucrează pe cale electronică.

Ofiţerul mulţumi şi luă degetul de pe bu ton. Fără voia lui îşi voală vocea:

— Ştiam doar că fotografia în spectrul invizibil stă la baza navigaţiei maritime cu ajutorul sateliţilor, alături de sonoviziune şi de radioviziune...

— De?... Sonoviziune?

— Sonoviziune! De fapt o holografie obţinută prin unde sonore şi ultrasonore. Analiza cibernetică a undelor reflectate permite realizarea unor holograme în volume şi culori... Pe acelaşi principiu se bazează şi radioviziunea: reflectarea undelor radio, găsi el că putea discuta cu băiatul în limbaj tehnic.

Vaporul se înclină şi o limbă de apă năvăli pînă sus, lingînd puntea. Napoleon lătră de sub treptele timoneriei unde-şi făcuse culcuş.

— Îl împuşcăm? glumi timonierul, dar ofiţerul de cart îi zise:

— Tine bine marea!

— Nici o grijă!

— Furtunile puternice trebuie să fie groaznice! vorbi Viorel, cu teamă în glas.

— Nu-s chiar o plăcere, mărturisi ofiţerul.

— Călare pe un val — văzu el o coamă de apă venind înspre ei — am putea călători mult!

— De unde! rîse Felicia. În apa adîncă, avansează numai forma valului.

— Şi apa? Nu se deplasează deloc?

— Ba da. Înainte şi înapoi. Practic, stă pe loc!

— Dar valurile n-au energia lor proprie?

— Au, spuse ofiţerul. Pe creastă, de obicei vîntul deviază, dînd valului energie prin diferenţa de presiune care se naşte la baza lui.

— Efectul Coandă! recunoscu băiatul.

— Da!

— Poate că efectul Coandă joacă un rol şi în cazul valurilor mareice.

— A celor mareice?

— Pe Marea Neagră lipsesc mareele, spuse fata.

— Ştiu, dar n-am idee ce-s...

Ofiţerul îi lămuri:

— Atracţia Lunii şi forţa centrifugă, de rotaţie a pămîntului, înalţă apa oceanelor formînd nişte protuberanţe... În timp ce pămîntul se învîrte, protuberantele rămîn aliniate pe direcţia Selenei! Într-o zi se produc două maree înalte şi două maree joase.

— Cum de nu se opreşte pămîntul ăsta al nostru? întrebă Viorel. Doar nu se roteşte, pe sub protuberanţele mareice, fără frecare!

— Frecarea e mică, chiar foarte mică, îl linişti ofiţerul. În ultima sută de ani, planeta şi-a încetinit viteza de rotaţie în jurul axei sale doar cu o miime de secundă.

— Ce s-ar întîmpla dacă?...

— Dacă şi-ar reduce mai mult viteza? Luna s-ar îndepărta de noi, zilele s-ar lungi, iar anul ar fi mai scurt. Există dovezi, inelele de creştere ale coralilor, că numărul zilelor dintr-un an a fost cîndva de circa patru sute; Luna era mai aproape, iar mareele mai înalte. Treceau ca tăvălugul, de două ori pe zi, peste mari întinderi de uscat. Continentele erau pline de mări interioare.

Ploaia se domoli brusc, norii se grămădiră înspre apa opacă, de culoarea oţelului; cerul lăptos era străpuns ici-colo de lănci albastre.

— Am ieşit din marea de vînt! se bucură ofiţerul.

— Şi cînd mai vine furtuna? se interesă Viorel.

— Asta a fost tot! rîse timonierul. Voiai să vezi marea... neagră-neagră?

— De-am fi naufragiat puţin! oftă băiatul. Ofiţerul rîse.

— Nici tu stîncă să ne spargă bordul; nici tu nisip să eşuăm! Şi nici o insulă părăsită... Voi ar trebui să faceţi o călătorie în Oceania!

— Poate c-o să facem! spuse el, visător. Nu-i aşa, Ra? Adică Fely!? se zăpăci.

Fata nu-i observă greşeala. Răspunse, la fel de visătoare:

— Aşa-i! Vom construi pe mări palate de coral...

— Şi străzi submarine vom construi!

— Da!

— Cu pietoni-scafandri!

— Daaa!

— Şi cu un metrou submarin! îşi aminti Viorel ideea Stejarei.

— Şi lifturi submersibile vom instala!

— Dacă am perfora fundul oceanului, am extrage lavă din magma pămîntului şi-am construi insule după dorinţă!

Zvonul brizanţilor, venit de departe, susură ca într-o scoică.

Capitolul XXI

— Poate că prin sufletul tuturor popoarelor, ca prin acest sigil, trec anumite culori, proprii structurii lor psihice.

MOŞ AXINTE

— Napoleon!

Moş Axinte încercă zadarnic să-şi convingă cîinele să iasă pe punte.

— Ce-o fi avînd?

— Hai, Napoleon! Afară-i soare şi marea s-a cuminţit, îl chemă şi Viorel, dar dulăul rămase neclintit.

Felicia spuse:

— Am o idee. Să-l chemăm pe nenea ofiţerul. Dacă o să-l vadă, poate va sări la el.

— Nici gînd! dădu din mînă profesorul, vizibil indispus. Îl cunosc. Dacă se face că-i surd, cînd îl strig eu, înseamnă că are o bubă prea mare ca să mai sară la cineva.

Viorel mîngîie botul dulăului, apoi se uită în jur.

— Pe navă nu-i nici un veterinar?

— Sînt doar specialişti în animale marine, răspunse cineva, din echipaj. Nu cred să se priceapă la cîini dintr-ăştia, decît la cei de mare.

— Mersi. Cîinii de mare-s rechini.

— Ar fi nevoie, totuşi, de un consult, spuse moş Axinte, abătut, şi Viorel se repezi spre scările care duceau la laboratoare. Coborî cîte două-trei trepte deodată. În capătul culoarului, strigă cît îl ţinură plămînii:

— Se pricepe cineva la cîini?

Uşile se deschiseră, rînd pe rînd, şi culoarul se umplu de studenţi, laboranţi, cadre didactice.

— La cîini? De care?

— La cîini-cîini! Adică de uscat! gîfîi Viorel.

O fată păru să priceapă cum stăteau lucrurile.

— A turbat Napoleon?

— L-am văzut şi eu cam nervos! vorbi cam speriat un bărbat înalt şi chel, îmbrăcat într-un halat cu mîneci scurte din care ieşeau două braţe păroase.

Lui Viorel i se tăie răsuflarea. „Adică? Să fi turbat Napoleon?!"

— A fost vaccinat antirabic? Băiatul ridică din umeri.

— Veniţi să-l vedeţi! E ca mort. Abia mişcă.

Se îngrămădiră să-l vadă pe dulău. După ce palpă burta cîinelui, un asistent spuse:

— Nu pare să aibă ceva serios...

— Ceva are! exclamă moş Axinte şi-şi căută, iritat, pipa. Mîinile îi tremurară, ce-i drept, abia perceptibil, dar suficient să-i trădeze starea de agitaţie.

— Poate că suferă de rău de mare, presu puse cineva.

— De rău de mare? se miră Viorel.

— De ce nu? Şi peştii suferă de rău de mare, darmite cîinii! spuse Ionuc.

— Peştii?

— Peştii! Să vă arăt, în acvariile de jos, peşti bolnavi de kinetoză, boala mişcării, sau răul de mare, răul de avion, răul de tren...

Ionuc o luă înainte, însoţit de o suită numeroasă. Dulăul fu dus pe braţe şi alintat ba de unul, ba de altul. Viorel simţi pe umăr o mînă şi rămase în urmă.

— Ce s-a întîmplat, Ra?

— Nimic. Vroiam să te întreb cum a fost la timonă?

— Unde? păru distrat Viorel. La timonă? Bine! dădu cel mai scurt răspuns posibil. Dar tu? Tu cum ai suportat furtuna?

— N-am prea avut timp de ea. Am lucrat, cu moş Axinte, în laborator.

— Şi-aţi descoperit ceva?

— Da!

— Da?

Ajunseră la acvariile de experienţă. O sumedenie de peşti pluteau cu burţile în sus, respirînd anevoie. Ionuc luă în mînă un peştişor şi-i administră, pe gură, un medicament. După cîteva secunde peştele începu să capete forţă şi să

înoate vioi. Dădu acelaşi medicament cîinelui care mîrîi întîi, apoi îşi îmblînzi căutătura ochilor şi începi să lingă mîna... salvatorului său. Viorel se întoarse către Stejara. Vru să vadă dacă fusese impresionată de „talentele" lui Ionuc, dar, să nu pară caraghios, vorbi cu totul despre altceva.

— Spuneai c-aţi descoperit?...

— Sigiliul cerat păstrează amprentele unei geme!

— Amprentele?...

— Unei geme! Gemele-s pietre semipreţi-oase, de inel, gravate artistic. Romanii le foloseau ca sigilii.

— Bine, dar...

— Vrei să spui că sigiliul nostru e de dată mai recentă! Că are trecut prin el un şnur tricolor?

Şi cu şnurul e o poveste, dar stai să-ţi zic istoria cu gema... Dan se vîrî între ei.

— Geme? Cine geme? Napoleon?

— Nabucodonosor, mă! spuse Viorel. Stejara continuă:

— Geme romane se cunosc multe, însă nu pe sigilii de ceară domneşti, din vremuri apropiate nouă. Aici e...

— Ceva suspect? întrebă Dan. Fata explică:

— Prezenţa acestor „amprente", de tip roman, pe un sigiliu medieval, mi-a spus profesorul, e nemaipomenită, e... senzaţională!

Dan plescăi din limbă.

— Senzaţionalăăă?

— Da!

Viorel hohoti, jenat.

— Să mor eu dacă pricep de ce!

Afară, pe punte, Napoleon îşi reluase alergăturile. Soarele spărgea ferestre largi în tavanul norilor şi căldura se revărsa iar, ca o apă dulce şi nevăzută.

— Să-ţi spun eu de ce... Pe vremea lui Mihai Viteazul făcea cineva săpături arheologice, să caute geme romane? Cred că inelele cu geme se lăsau, prin tradiţie, moştenire descendenţilor. Paralel cu însemnele domneşti, pe sigilii se aplica şi gema, o dovadă în plus că actele erau emanaţii ale voinţei domnitorului de spiţă veche, autentică. Se vede clar

că de la Aurelian încoace, fără întrerupere, au domnit voievozi de origine latină, daco-romană şi română.

Se apropie bătrînul care, văzîndu-şi prietenul patruped în afara oricărui pericol, îşi recăpătase aerul jovial din totdeauna.

— Ai dreptate. Noi nu ne-am clintit de-aici şi am avut mereu în fruntea noastră Basarabi, Ştefani, Mihai... S-a dovedit că, la Curtea de Argeş, înaintea lui Basarab I, „întemeietorul", cu cel puţin un secol, a domnit un alt întemeietor. Şi de bună seamă că săpăturile vor dovedi c-au mai fost şi alţi întemeietori înaintea acestor întemeietori. Gemele descoperite pe sigiliul cerat sînt semne că Aurelian n-a abandonat Dacia, că a predat-o, silit, stăpînilor ei de drept, care o revendicaseră în atîtea şi atîtea răscoale!

— A predat-o în baza unui tratat, nu? făcu Dan.

— Eu zic că da! îl aprobă moşneagul.

— De l-am găsi! Am fi cineva!

— Sigiliul vostru, îşi întări moş Axinte glasul, apăsînd voit cuvîntul „vostru", e foarte interesant, după cum foarte interesant e şnurul acela... Se pare că nava a făcut parte chiar din flota lui Mihai Viteazul, ori şnurul, de care atîrna pecetea, confirmă ipoteza potrivit căreia tricolorul datează de pe vremea lui, că roşul, galbenul şi albastrul reprezintă, la români, simboluri vechi. Pe originalul unei diplome mihailene se află în partea de sus, tricolorul, iar jos, o floare roşie şi o floare albastră, încadrînd majuscula aurie a numelui marelui domn. Această nouă descoperire...

— Mihai Viteazul nu se semna cu numele întreg? îl întrerupse Dan, nedumerit.

Bătrînul îi aruncă o privire mustrătoare, că-i rupsese fraza la jumătate, dar răspunse calm:

— Nu! Pînă la Mihai Viteazul actele domneşti, actele oficiale nu purtau semnături, ci doar sigilii. El este primul domnitor român care-şi întăreşte sigiliul cu semnătura.

— Dar de ce a ales el roşul, galbenul şi albastrul drept... începu iar Dan, dar, de astă-dată, îl întrerupse moş Axinte:

— N-ai fost atent. Nu el le-a ales. Cele trei culori, care au devenit culorile drapelului nostru, sînt simboluri vechi şi nimeni n-a aflat cu exactitate încă vechimea lor. Făcu o pauză, trase aer în piept şi se uită spre ţărmul care tivea orizontul. Spuse nostalgic: Poate prin sufletul tuturor popoarelor, ca prin acest sigil, trec anumite culori proprii structurii lor psihice. Albastrul — arătă el largul mării — ne exprimă calmul, echilibrul sufletesc. N-aţi văzut în Transilvania cîte „sate albastre" avem? Aproape toate casele noastre-s zugrăvite în albastru. Crezi că sătenii au filozofat prea mult cînd, în masă, au preferat albastrul din infinita gamă de culori care-i înconjurau? Au ştiut doar un lucru: că le exprima mai bine simţirea. Pictorul moldovean, de la Voroneţ, la fel; şi-a scos vopselele din călimara inimii, o inimă ce bătea ritmul energic şi calm al neamului său.

— Dar galbenul? Dar roşul? întrebă Viorel, impresionat de explicaţiile bătrînului.

— Şi galbenul, şi roşul ne sînt apropiate, fiind culori calde, optimiste. Galbenul cheamă la acţiune, roşul la vigilenţă, e flacăra-ştafetă a generaţiilor, culoarea florii miraculoase din basm pe care, cine o mirosea o singură dată, rămînea veşnic tînăr...

Marea tălăzui, luminată pînă departe de reflectoare solare puternice, asemeni lămpilor cu mercur din studiourile de filme. Pescăruşii scoteau sunete surprinzător de liniştite, care aduceau mai curînd cu nişte conversaţii ciudate, purtate într-o limbă necunoscută. Napoleon sărea după ei mai mult în joacă şi păsările păreau să priceapă că dulăul nu dorea altceva decît să le facă să scape din cioc cîte-un peşte.

— Matale, nene, ai mirosit trei flori miraculoase, nu una!

— Care trei? sări Dan. Treizeci!

Moş Axinte îşi pieptănă cu degetele uscăţive barba uriaşă, pe urmă îi apăsă năsucul de parcă ar fi avut pe faţă, drept podoabă, o sonerie.

— Ca eroul necunoscut care a... vorbi Viorel, dar tăcu îndată, simţind că i se pune un nod în gît.

Bondocul îl coti. Gîză aducea veşti.

— Căpitane! începu micuţul.

— Ce-i?

— Întoarce-te o clipă spre babord!

Viorel se întoarse, deşi era copleşit încă de emoţie. Îl văzu pe Codrin meşterind ceva, împreună cu Nicolo şi Georgiana.

— Ştii ce fac? Lansează un microaerostat, îl informă „detectivul".

Moş Axinte îl auzi; porni primul către ei, mirat peste măsură şi totodată încîntat.

— Codrine-Codrine, cîntă parcă bătrînul, ochilor să cred nu-mi vine!

Codrin zîmbi mulţumit; începu să asambleze „aparatul", de fapt o sumedenie de pungi de plastic, şi-o ramă de trestie cu oglindă.

— Oglinda o putem recupera, spuse el.

— Dacă la coborîre nu se va face ţăndări! rîse Viorel. Dar stai să lipim pungile între ele cu...

— Am eu... lipinol.

— Hm, sînteţi pregătiţi cu de toate...

— Noi să nu fim? se fuduli Nicolo. Ne-am împrietenit cu maşinistul.

— Cu Goanţă?

— Da.

Viorel îi şopti ochelaristului:

— Ceva nu-i, totuşi, în regulă. Cum o să-şi ia zborul pungile astea... umplute cu oxigen? Oxigenul e mai greu decît aerul.

Nicolo se făcu galben.

— Tu ce propui..., căpitane?

„Nicolo are doi căpitani!" gîndi el. Îi spuse cu glas tare:

— Haideţi cu aerostatul jos, în cală. Vom face lipiturile cu un letcon, prin termoplastie. Vor rezista mai bine!

Codrin vroi să protesteze, dar Nicolo îi făcu semn să tacă. Luară aparatul de zbor cu grijă, să nu se spargă oglinda.

— Oxigenul este cel mai greu component al aerului! îi spuse Nicolo lui Codrin, care se uită la Viorel.

— Are dreptate. Moş Axinte şi-ar smulge barba de rîs dacă ar şti cum vreţi să vă lansaţi „observatorul". Altfel, aerostatul tău va fi mai bun decît Ochiul cu spiriduş. Pe ditamai oglinda poţi zări mai multe detalii...

Coborîră în cală. O studentă se arătă dispusă să le umple pungile cu hidrogen. Cînd operaţia luă sfîrşit, Codrin se destăinui:

— Îmi plac cercetările aerofotografice. Dacă o să dublăm imaginile luate cu zmeul de bătrîn, şansele de izbîndă vor spori. Mie unul, să-ţi spun drept, mi se pare că am trecut deja peste zona indicată în hartă şi peste punctul însemnat cu triunghiul...

— Cu litera A! îl corectă Viorel, dar Codrin nu-l luă în seamă. Continuă, îngîndurat:

— Poate tăticul tău ar putea să ne facă, în întreprinderea unde lucrează, oglinzi speciale, uşoare, şi baloane pentru aer cald... Mi-am schiţat un aparat cu ridicare rapidă, pe verticală, folosind numai şi numai aerul. Bineînţeles, încălzit! Ce zici? Vroi să spună „căpitane", dar se abţinu.

— Ar putea fi produs în serie! spuse sincer Viorel.

— I-aş adapta şi un regulator de temperatură, încît aerul s-ar încălzi sau răci după necesităţi, prin simpla variere a curentului, şi deci aparatul ar urca şi ar coborî după dorinţă...

Mai discutară despre aerostate şi zmee, despre posibilităţile de detectare a acelei misterioase nave, „plină cu aur". Cînd reveniră pe punte, „Pescăruşul de argint" plutea pe cerul curăţat de nori şi avură impresia că bătrînul se grăbise să observe înaintea lor ceva. Îşi instalase şi luneta şi toţi îi urmăreau mişcările, de parcă acesta ar fi făcut preparative pentru un tir de artilerie.

— Dă-i drumul... sondei spaţiale!

Noii cercetători „aero-marini" se îndreptară spre prova, însoţiţi de un întreg alai. Viorel rămase lîngă bătrîn, curios să ştie ce plănuia. „Moş Axinte nu-i spion cum nu-s eu feldmareşal. Dar... "

— Ţi s-au înecat corăbiile, căpitane? i se adresă moş Axinte şi Viorel rîse.

— Mie?

Marea luci, unsă cu mierea unui soare întinerit. Valuri jucăuşe alergară spre ţărm, într-o aliniere soldăţească, de-a dreptul comică.

— Ar trebui oprită nava, spuse bătrînul, urmărind cu coada ochiului aerostatul lui Codrin.

— Zmeul are un avantaj...

— Da, poate zbura la mari înălţimi, însă numai prin curenţi aerieni. Baloanele se ridică oricînd, dar observaţii, pe oglindă, nu se pot face decît dintr-o barcă a cărei viteză dă unghiuri de înclinaţie mici. Şi, după o pauză: Ideea lui Codrin ar trebui reluată de voi... , de voi toţi. Ar merita să vă ocupaţi, căpitane...

Încrederea bătrînului îl măguli.

— Poate c-o vom relua. Un asemenea microaerostat ar fi util şi pescarilor, la depistarea şi urmărirea bancurilor de peşti. Se gîndi puţin. Spuse: O să ne apucăm de lucru!

— Zmeul e prea fragil şi se udă uşor; se destramă cînd nu te aştepţi. Cere prea multă atenţie...

Bătrînul îşi critica, lucid, propria invenţie şi băiatul îi admiră curajul de a recunoaşte superioritatea ideii altuia.

— Cu plase artificiale şi cu aero-observaţii, pescarii noştri vor fi la înălţime.

— Vor fi... Ştii că „plasa" ta va fi experi mentată azi?

— Azi? se bucură Viorel.

— Cablul va fi racordat la generatorul de curent al navei. Aţi lucrat cu toţii bine.

— Ne-au ajutat şi studenţii.

Viorel vru să-l strige pe Dan, tare, tare de tot, aşa ca să-l audă şi Ra, şi Felicia şi întreg echipajul, să afle toţi că i se aplica invenţia, dar bătrînul se lăsă deodată pe vine şi, ca încremenit, privi zmeul prin lunetă.

— O epavă! exclamă el.

— O epavă? întrebă Viorel şi-şi înfrînă entuziasmul, că „ai lui" tăceau. „Oare să nu fi observat nimic-nimic? Pe o

oglindă atît de mare? De unde ştii, nene, că-i o epavă? Poate că-i...

— E o epavă! repetă bătrînul, şi socoti ceva la un calculator de buzunar. Îşi consultă busola, apoi iar calculă ceva.

— Căpitane! îl strigă Dan. Viteza navei e prea mare! Oglinda se înclină. Cu aerostatul nu se vede nimic.

— Fugi la timonerie şi roagă-l pe ofiţerul de cart să oprească vaporul!

— Strig mai bine „om la apă" şi opreşte numaidecît.

— Nu ţine!

— Atunci trag semnalul de alarmă.

— Te crezi în tren? Fugi la timonerie. Ordin. Moş Axinte a zărit o nouă epavă!

Bondocul alergă să oprească nava. Viorel se apropie de Codrin.

— Îmi dai voie? Trase de sfoara „sondei" şi reuşi să îndrepte oglinda. În aceeaşi clipă Stejara spuse:

— Peşti. O imensă masă de peşti!

— Peşti? Nu vezi nimic altceva? o întrebă Viorel. Sesiză şi el, prin binoclu, imensa pată mişcătoare şi pentru un moment uită de epavă. Unde-i Gelu? Unde-s pescarii?! Moş Axinteee!

— Ce-i, căpitane?

— Peşti, milioane de peşti!

— De cînd te interesează pescuitul? îl întrebă, glumind, bătrînul. Din cauza peştilor nu mai pot observa epava.

— A dispărut epava din?...

— Da.

— Ce coordonate avea?

— Aceleaşi coordonate.

— Cu ale epavei... vechi?

— Nimerisem peste una şi aceeaşi epavă...

— Păcat! exclamă băiatul.

„Antipa" îşi opri motoarele. Gelu apăru de undeva şi comandă coborîrea şalupei de intervenţie.

— Continuăm explorările submarine? se interesă Dan.

— Acum facem altceva, spuse Gelu, precipitat.

— Altceva?

— Încercăm invenţia voastră!

— Chiar?

— Chiar!

— Plasa artificială? întrebă şi Felicia. Viorel îi zări ochii lucind.

— Da, Fely! îi răspunse Viorel şi o strigă pe Stejara: Ra!

— Vin acum...

— O s ă prindem peşti, Ra! Milioane de peşti!

Păsări de apă, fîlfîindu-şi aripile, cercetară lacome zona plină cu argintul mişcător...

Capitolul XXII

— Hei, căpitane! reapăru Dan pe punte. Vom debarca la Constanţa, ştiai?

Soarele se culcase pe zare, iar luna, albă, sta ghemuită pe boltă, stingheră încă, de parcă ar fi răsărit prea repede. Farurile de la Portiţa, Sfîntu-Gheorghe şi Sulina îşi încrucişaseră „laserele" de seară.

„Antipa" naviga de-a lungul coastei, mînînd din urmă uriaşul banc descoperit de copii. O întreagă flotilă recolta peştii şi bancul tot nu scădea; părea o mină cu un filon interminabil. „Cablul lui Viorel", întins pe sute de metri, producea o perdea de bule, ca o plasă, ce se spărgea la suprafaţa mării. Un vînt cald aducea de pe întinsul Bărăganu lui miros de mirişti. Dinspre deltă veneau păsări de noapte, în stoluri întunecate.

— Aşa pescuit n-a mai văzut nimeni pe coasta Mării Negre! Peşte pentru un mileniu! jubilă moş Axinte şi-şi lovi degetele, rînd pe rînd, cu coada lungă şi îndoită a pipei.

Viorel lăsă aerul umed al mării să-i umple plămînii şi spuse:

— Oho! Cînd vom putea dirija şi culoarea planctonului, vom umple marea de barbuni sau de scrumbii, după dorinţă!

Felicia zîmbi; fraza aceasta o auzise de la ea şi o copleşi bucuria că reuşise să-i transmită ceva din pasiunea ei.

— Marea va fi atunci un imens bazin de acvacultura!

— Vom putea face din apă lumină lichidă! rosti bătrînul. Ai auzit de lumina lichidă?

— Nu!... rosti şovăielnic Viorel, socotind că-i vreo glumă de-a profesorului.

— Eu m-am spălat cu apa asta ciudată; îmi curgea lumina pe faţă... Eram pe şalupa „Rîndunica"!

— Lumina?

— Da! Marea se străluminează uneori pînă-n afund de nişte bacterii fosforescente care se înmulţesc ca diatomeele; fiecare picătură de apă devine o picătură de lumină.

Discul solar căzu după orizont şi luna urcă repede, grăbită să-şi preia postul de strajă a nopţii.

— Eu sînt de mult pe mare, spuse Felicia, dar n-am prins încă „focul viu" al noctilucelor. Se uită la Viorel: Aşa se numesc bacteriile fosforescente... Am văzut însă o... Fata Morgana.

— Adică o sirenă?

— Nu, sirenele au trăit cu milioane de ani înainte; erau animale mari, mamifere de forme bizare. Fata Morgana e un fenomen optic. Apare pe cer cînd nu te aştepţi şi poţi vedea oraşe aflate la mii de kilometri. E foarte interesant! Mai ales cînd dispare; îţi lasă impresia c-a fost o proiecţie cinematografică.

— Interesant, şopti Viorel. „Stejara-i ca o

Fată Morgana... Unde-o fi? Dar Ionuc? Dar Dan, Gîză, Codrin, Nicolo, Georgiana? Toată trupa a şters-o! Poate-s la staţia de radio emisie-recepţie şi ascultă convorbirile cu celelalte echipaje!"

— Vin traulere noi! îi vesti Gîză. Vor prinde toţi peştii! Toţi-toţi!

— Căpitane! apăru şi Dan. S-a dat ordin de întoarcere în larg!

— În larg?

— Da. Şalupa a şi început manevra de învăluire şi dirijare a bancului spre larg, pentru că pescadoarele de mare tonaj nu se pot apropia de ţărm.

— Şi mai ştii ceva, căpitane? spuse Gîză. Flota de minisubmarine are misiunea de-a ilumina, cu reflectoarele, plasa ta artificială!

— Flota de?...

— Minisubmarine! Felicia spuse:

— Sînt acvabuzele de pescuit bentonic...

— Ideea de a ilumina „plasa" e genială! fu de părere moş Axinte.

„Acvabuzele de pescuit... Poate că o să ne vină în ajutor şi niscaiva turme de delfini dresaţi!"

— În mod obişnuit, pescarii noştri nu prind atîta peşte într-un an...

Viorel exclamă:

— Grozavă descoperire a făcut Stejara!

— Stejara? întrebă Felicia.

— Fără tine, pufni Dan, nu mai vedea ea nimica; oglinda era înclinată şi...

— Lasă prostiile, Dane! dădu „şeful" din mînă.

Moş Axinte mormăi în barba lui albă, în care luna topi diamante:

— Dacă nu le sugera cineva să înlocuiască oxigenul...

Viorel păli. „M-a auzit! Mai mult ca sigur că mi-a pus, fără să ştiu, un microemiţător. Poate că fiecare din noi are un microemiţă-tor. Ori m-a ascultat atunci cu laserul acela... "

— Epava poate c-ar merita scoasă din apă, restaurată şi expusă la Muzeul marinei... schimbă el subiectul.

— Va fi scoasă şi restaurată, spuse moş Axinte. Gelu a şi întocmit un proiect de conservare a ei sub apă, ca să nu se dezmembreze în cursul operaţiunilor de ridicare şi de punere pe linia de plutire.

— Stejara i-a sugerat soluţia tehnică! spuse Felicia.

Viorel tresări: „Stejara! Lucrează şi cu Gelu?!"

Marea se netezise ca o coală de hîrtie. Bătrînul vorbi:

— Mă gîndesc la triunghiul... sau litera ceea de pe harta metalică...

— Litera A, nene! ţipă Dan.

— Da, A!

— Aur!!! se sufocă bondocul şi frăţiorul său, Gîză, repetă cuvîntul ca un ecou:

— Aur!

— Sau argint! rosti bătrînul, nostalgic. Luna-şi vărsă lingotiera peste marea care luci festiv. Arginţii lui Poseidon!

— Fely, nu peştii-s... arginţii lui Poseidon? întrebă Viorel, în şoaptă, dar îi răspunse Dan, plin de consternare:

— Ba da, numai că eu...

— Visezi aur, ştiu! Crezi că peştii prinşi nu valorează aur? se întoarse moş Axinte spre Dan şi ochii lui mici, ca două perle culese din adîncimile mării, sclipiră. Mii de tone de peşte! Mii de tone s-au prins astăzi!

Un trauler se ivi în dreapta lor, urmat de unul şi mai arătos.

— Au venit să culeagă „arginţii lui Poseidon", bîzîi Gîză, cu voce ascuţită, ca de ţînţar.

Bătrînul îşi duse pipa la gură, distrat; n-avea fir de tutun în ea. Trase un „fum" şi coada lungă şi îndoită ţiui.

— Poate epava are o legătură cu bancul acesta de peşte!

— Epava? Bancuri! spuse Dan.

— Zic să laşi deocamdată bancul la singular...

— N-am putea admite, de pildă, următoarea situaţie: descoperi ceva, ceva important, în larg, pe mare, şi n-ai cum să marchezi locul decît trecîndu-i coordonatele pe-o hartă!? Iar dacă harta se pierde...

— Crezi, nene, că epava a fost scufundată anume ca să marcheze un loc? încercă Viorel să intre pe firul raţionamentelor bătrînului.

— Poate cîndva, cu mii, sau zeci de mii de ani în urmă, o fi existat acolo un soi de anafor marin care a condensat, ca o centrifugă într-un perimetru restrîns, tot planctonul din jur şi toate substanţele hrănitoare cărate de braţele Dunării, braţe care, în trecut, or fi fost numeroase. Numai Herodot a descris vreo şapte! Spre acest curent acvatic, spiralat, au migrat, an de an, bancuri de peşti dintr-o specie sau din mai multe specii care depistaseră, întîmplător, abundenta sursă de hrană. După ce curentul marin a dispărut, obiceiul peştilor de a se aduna în acel punct la un anumit interval s-a păstrat încă mult timp şi poate că se mai păstrează.

— Ca migraţia anghilelor? întrebă Felicia.

— Nimeni nu ştie de ce fac anghilele mii de kilometri, din Marea Sargaselor, pînă aici. Vin la o anumită dată, urcă pe fluviu, unde se reproduc, apoi se reîntorc şi, într-o călătorie-odisee, ajung „acasă" unde-şi depun icrele şi mor. Anghilele tinere, care ies din icre, îşi reiau călătoria şi tot

aşa... Reflexe milenare. S-ar putea ca bancul acesta să apară în zonă ciclic...

— Zona indicată în hartă? făcu Dan ochii mari.

— Poate! spuse profesorul. Dacă ciclul se confirmă, prin observaţii anuale...

— Atunci?

— Atunci... înseamnă c-am descoperit o veritabilă mină!

— De „argint"?

Minisubmarinele, ca nişte licurici marini, începură să mişune pe fundul apei, de-a lungul întregii „plase". Traul după traul era ridicat pe puntea pescadoarelor.

— Evident, este doar o ipoteză! mai spuse bătrînul şi Viorel, fără să-şi dea seama, se prinse caraghios cu mîinile de păr:

— O ipoteză? O nouă ipoteză? Dar rîse îndată. De ce nu? Ipotezele noi pot apropia momentul elucidării enigmei...

— Mie mi se pare foarte plauzibilă, îi şopti Felicia.

— E tare şolticar bătrînul! Nu te lua după glumele lui. Ştii că pretinde că-i spion?

— Spion? se miră ea, sincer.

— Să mori de rîs, Fely!

Dan şi Gîză alergară spre „salonul ofiţerilor" de unde se vedeau ieşind Codrin, Ionuc, Stejara, Nicolo şi Giana. În fugă, Dan pierdu un carneţel, căzut din buzunarul pantalonilor. Viorel îl ridică numaidecît, dar bondocul nu-i mai auzi strigătul. Sirena navei anunţă strîngerea cablului de pescuit. Inginerul Gelu şi grupul lui de pescari reveniră cu şalupa.

Viorel deschise carneţelul. Citi: „Am învăţat soarele să rîdă, să cînte / şi ţărîna, şi cerul, şi copacii să cînte, / dar ea n-a venit / şi-am învăţat norii să plîngă!" Erau versuri. Băiatul ascunse carneţelul. „Oare cine n-a venit? Stejara? Felicia? Giana?" Viorel îşi scutură capul ca şi cum s-ar fi trezit brusc dintr-un somn greu. „Te pomeneşti că bondocul e îndrăgostit!" Felicia îl trezi din reverie.

— Ipoteza mi se pare, totuşi, plauzibilă.

— Aşa se pot emite sute de ipoteze.

— Se pot, fireşte.

— Mie mi se pare ciudat să scufunzi un vas numai ca să...

— Poate că era vechi, neutilizabil în navigaţie, dar uşor de transportat la locul scufundării...

— Să zicem! se antrenă Viorel în discuţie. Mai rămîn întrebări referitoare la sigiliul cerat. Arunci epava cu acte în ea?

— Dar dacă actele descriau chiar fenomenul amintit?

— Exclus! spuse hotărît Viorel. Pentru cine? Cu sute de ani în urmă visa cineva cuvîntul acvanaut? Pînă şi pe contemporanii lui Jules Verne i-au crucit poveştile cu scafandri şi submarine...

— Mda... Poate că autorul hărţii, care a descoperit fenomenul independent de pescarii evului mediu, a făcut triunghiul sau litera A fără să aibă idee de existenţa epavei în punctul respectiv.

— Eu nu cred. Poate că veliera a fost prinsă de anaforul acela, care mai existase la data respectivă. Cît priveşte harta şi autorul ei... Ce mai, am convingerea că p-aci, pe undeva, pe fundul mării, trebuie să mai fie o epavă, că, neîndoielnic, cartograful anonim şi-ar fi gravat opera în linişte, pe continent, dacă putea ieşi la ţărm. Dar el a fost captivul cuiva! El cunoştea o taină pe care a ţinut s-o transmită, în forma codificată a hărţii, şi urmaşilor...

— N-a fost un captiv, spuse Felicia. Poate că a fost un naufragiat.

— Poate, făcu Viorel. Ar trebui studiată istoria tuturor naufragiilor pe Marea Neagră.

— Ţi-ar trebui o sută de ani! se apropie moş Axinte şi-i arătă, pe mare, o „pălărie" luminoasă. Părea o geamandură. E o medu ză!

— Cred că-i un pirozom[5] din Mediterană!

— Ce curioase-s animalele astea marine! Unele reuşesc să intre prin Bosfor, altele, nu, cu toate că în strîmtoare nu-i nici o poartă submarină.

[5] Animal marin străveziu, luminiscent

— Factorul rhopic[6] e... poarta care, pentru unele specii, stă tot timpul închisă, explică bătrînul. Savantul român Eugen Pora a descoperit că un animal marin, spre a supravieţui, nu e suficient să aibă apă sărată şi gata, că e nevoie de un anumit echilibru între diferitele săruri din apă, ori în Marea Neagră salinitatea creşte mult, de la nord la sud, şi chiar compoziţia sărurilor se modifică.

— Din cauza Dunării?

— A Dunării, a rîurilor şi fluviilor care se varsă în mare. Schimbîndu-se mult salinita-tea, dar mai ales proporţia în anumite săruri, funcţiile interne, metabolismul animal, se dereglează complet. Excitabilitatea nervilor este mărită de potasiu şi micşorată de magneziu, permeabilitatea ţesuturilor este mărită de sodiu şi micşorată de calciu...

Sună iar sirena, sfredelind întunericul care se îndesise de parcă marea-şi trăsese o cuşmă neagră, să nu răcească. Sirenele pescadoarelor îi răspunseră pe rînd. Înspre Constanţa cerul căpătase o culoare alburie; luminile oraşului vibrau în aerul serii îmbibat de microcristalele diferitelor săruri.

— Hei, căpitane! reapăru Dan lîngă el. Vom debarca la Constanţa, ştiai?

— Nu, spuse Viorel şi i se adresă bătrînului: La Constanţa? De ce?

— Pe „Antipa" nu eu-s comandant, ridică din umeri profesorul. Poate că acolo, în rada portului, toate navele şi-au ridicat marele pavoaz şi locuitorii străvechiului Tomis ne-aşteaptă pe ţărm cu flori! glumi moş Axinte.

— Şi cu versuri de Ovidiu... spuse cu ciudă Viorel, amintindu-şi de carneţelul găsit.

— Ah, mi-a căzut din buzunar! se scuză bondocul de parcă ar fi făcut cine ştie ce gafă, cînd îl recăpătă.

Se auzi rîsul Stejarei. Ionuc povestea ceva şi toţi îl ascultau.

— Pămîntul e prea mic, spunea el, pentru locul pe care-l ocupă în sistemul solar!

[6] Rhopie — echilibru

„De unde ştie dacă pămîntul a fost croit bine sau prost? Se cam grozăveşte Ionuc ăsta... " gîndi Viorel privind la grupul copiilor care se apropia.

— Am citit ipoteza, spuse Stejara. A emis-o un inginer şi nu un astronom! sublinie ea şi Viorel se bucură că Ra nu-şi lăsa autoritatea ştiinţifică ştirbită.

— Un inginer? Şi ce dacă-i inginer? Cîţi nu s-au afirmat în alte domenii decît cele pentru care s-au pregătit în şcoală? Inginerul Dumitrescu a fascinat lumea cu ipoteza lui!

„Şi tu vrei s-o fascinezi pe Stejara!" îi spuse în sine Viorel.

Îl întrebă pe bătrîn:

— De ce-i prea mic pămîntul pentru?...

— Am citit şi eu, în *Flacăra,* despre ipoteza inginerului Dumitrescu, spuse bătrînul. Sistemul solar, ca să-şi asigure un balans, un echilibru, ar trebui cică să aibă un al doilea pămînt, o planetă de aceleaşi dimensiuni, aflată la capătul opus al axei eliptice, la o depărtare de noi...

— De două ori distanţa dintre pămînt şi soare! se agită Viorel. Ceea ce nu pricep e... de ce n-a fost descoperită pînă acum?

— Pentru că, probabil, e acoperită în permanenţă de soare, neapărînd noaptea pe firmament...

Viorel tăcu. Caruselul nopţii se roti deasupra lui şi strălucirea cerului îl ameţi. Marea clipoci.

— La ce te gîndeşti, căpitane? îl iscodi Dan.

— La de toate, îi mărturisi el cu o undă de nostalgie. La aerofotografie, la delfini, la epavă, la harta a cărei enigmă are, se pare, multe ferecături. Şi uneori la...

— Felicia?

— La Felicia mă gîndesc tot timpul, îi declară el, direct, cu un ton glumeţ, tonul „hoţ" al profesorului, şi-l auzi pe bondoc sughiţînd. Vroiam să spun... la Ovidiu, poetul exilat pe ţărmul nostru. Privi luminile din rada marelui port şi oftă. Ovidiu a scris *Tristele* şi tu scrii *Tragicele...*

— Eu?!

— Da! Nu eşti autorul versurilor?... Dan rîse.

— Cu... „Am învăţat norii să plîngă?" Eu cel mult pot să-l învăţ pe Gîză să plîngă cu nişte „piersice" zdravene! spuse bondocul şi adaugă: Am găsit carneţelul, aşa cum l-ai găsit şi tu.

— Deci nu l-ai pierdut! L-ai... Spuneai că vrei să te faci scriitor. Parcă aşa spuneai?

Dan tăcu.

„Dar ea n-a venit... repetă Viorel versul în gînd, şi se întrebă cine putea fi autorul. Codrin? Nicolo? Poate Ionuc!"

Farul de la Constanţa săgeta marea. Luna alerga peste ape, în tropot, ca o copită de cal alb, năzdrăvan.

Capitolul XXIII

— Elicopterul ne va lua de pe faleză...

STEJARA

Viorel se trezi, văzu afară catargele navelor acostate la dană, ca într-o pictură, şi-l mişcă pe Dan, care mai dormea:

— Sus, Dane, să vezi... dana!

— Dana? Care Dana? încercă bondocul să-şi deschidă ochii lipiţi de somn.

— Una frumoasă! chicoti el. Vino să-ţi arăt nava noastră, „Antipa", în port. E cît o nucă pe lîngă coloşii ăia...

Dan sări din pat şi se repezi la fereastră. Era o zi splendidă, cu soare mult şi ape albastre. Imaginea portului Constanţa îl încîntă.

— Nava ceea lungă-lungă e petrolierul românesc „Independenţa". Iar dincolo... e bricul „Mircea", pe care a navigat şi Nicolae Ionescu-Jonson.

— Şi Emil Gîrleanu! spuse Dan.

— Şi Jean Bart!

— Nu, ei au navigat pe „Mircea-I", intră la ei moş Axinte şi-i privi mustrător. Voi nu v-aţi îmbrăcat încă? Doar sînteţi aşteptaţi...

— Unde? întrebară amîndoi, deodată.

— La Academia copiilor.

— La... se înecară băieţii, şi bătrînul rîse, scuturîndu-şi barba enormă.

— Cum? Felicia nu v-a spus nimic?

— Nimic.

— Păi...

— Vom fi primiţi în academie? întrebă Dan, grăbit.

Viorel se miră:

— Te pomeneşti că... În timpul vacanţei, zicea Felicia, Academia copiilor funcţionează la Constanţa.

— O să ne primească? întrebă iar Dan, dar moş Axinte nu-i putu spune nimic precis.

— Nu ştiu. Se pare că veţi fi declaraţi „prieteni ai mării".

— Mersi! plescăi din limbă Dan. Eram de mult, încă de pe cînd nici nu văzusem marea...

— Mă, Dane, îşi aminti Viorel, ca să devii membru al cercului academic, trebuie să susţii întîi o lucrare. Ţi-ai terminat lucrarea?

— Nu.

— Atunci?

Dan tăcu. Bătrînul spuse:

— Mai e vorba de-o surpriză...

— Plăcută? se interesă Viorel, nebănuind ce mai putea pune la cale.

— Sper, zîmbi acesta. În prag apăru şi Gelu.

— S-a rezolvat! rosti el.

— Psst! făcu profesorul, conspirativ, ducîndu-şi un deget la buze, ca un copil.

— Am tăcut! spuse inginerul şi se retrase.

— Ce s-a făcut? întrebară ei, însă bătrînul plecă îndată după Gelu.

Îşi luară în grabă hainele pe ei. Jos, în stradă, îi aştepta Stejara. Fata le spuse:

— Să mergem, băieţi! De la „academie", ne vom întoarce direct la Gura Portiţa. Elicopterul ne va lua de pe faleză...

— Elicopterul? Aha, trebuie să fie surpriza de care ne vorbise profesorul, pricepu Viorel, şi-l coti pe Dan, care, la vestea unei călătorii cu elicopterul, amuţi.

— Ni s-a dat un elicopter pentru continuarea investigaţiilor arheologice, explică Ra. Pare să mai existe, totuşi, o epavă plină cu...

— Aur? tresări Dan.

— Dar ce-ai crezut? Cu aur! Se uită la Viorel: Tu ce-ai crezut? Băieţii nu spuseră nimic şi ea continuă: Ionuc mi-a destăinuit că tatăl său a fost... agent secret. Şi Gelu, la fel. Iar şeful lor era... moş Axinte!

— Moş Axinte?! săriră în sus „detectivii".

— Da! Colonelul Axinte.

— Colonelul?...

— Da, băieţi, faimosul colonel Axinte, despre care se zice că circulă p-aci legende. Cică primise chiar el misiunea să pătrundă pe vasul-pirat, ce căra aurul nostru, dar a fost...

— Prins? se emoţionă Viorel.

Stejara tăcu; moş Axinte îi aştepta în faţa clădirii „academiei".

— Poate că puştiul acela... şopti Dan, şi-a luat porecla de la colonelul...

— Mai repede, copii! le strigă bătrînul. E adunată toată lumea.

— Haideţi-haideţi! apăru şi Felicia. Pînă şi Gîză v-a întrecut astăzi.

— Oho! se lăudă Gîză, ieşind să-i întîmpine. M-am sculat primul. Şi, apropiindu-se de Viorel, raportă în şoaptă: L-am văzut pe „Colonelul". E înăuntru, în sală...

„Ce-o fi căutînd aici?" se întrebă Viorel, urcînd treptele foarte înalte. Ce-aş rîde să ne ţină o disertaţie despre Gigi-Dinozaur! Dar cred că-l urmăreşte pe profesor... Numai că moş Axinte e... "

— Ra, cu lucrarea ta deschidem sesiunea... o anunţă Felicia pe Stejara şi Viorel se miră: „Cînd şi-a scris lucrarea? Pe navă? A ajutat-o Ionuc?... "

— Fely, Ionuc scrie poezii?

— Nu... Nu cred, răspunse ea, nedumerită, şi trecu în faţă.

Sala era aproape plină. Cîteva persoane necunoscute lor, discutau despre campania de pescuit cu cablu şi Viorel simţi sîngele urcînd spre tîmple.

— Susţine-ţi şi tu disertaţia! îi spuse Ra.

— Eu? '

— Da.

— Dar...

— Ţi-am pregătit un text... după ideile tale, adăugă ea şi-i întinse un mănunchi de file scrise mărunt, cu scrisul ei citeţ şi ordonat.

Stejara se aşează pe un scaun din rîndul al doilea. Viorel rămase în fundul sălii, copleşit de gestul ei surprinzător. „A...

poate că despre surpriza asta vorbise bătrînul? Poate că a ajutat-o sau mi-au scris-o împreună? Dar... " Îl căută cu ochii pe „Colonel"; nu-l zări.

— Ce gînduri frămînţi, căpitane? îl iscodi bondocul.

— O să-ţi spun mai tîrziu, îi replică el, şi-i întoarse spatele.

— Tu nu eşti în apele tale... teritoriale! glumi Dan, sesizînd numaidecît starea lui sufletească deosebită.

— Nu-s! recunoscu Viorel, şi se aşează, la întîmplare, pe unul din scaunele de margine. Începu să citească textul disertaţiei sale. „Un document numismatic rar şi alte descoperiri acvaarheologice" suna titlul. Se vorbea acolo de mica lor monedă de argint, descoperită în mare, la Gura Portiţa... Viorel află că fusese bătută în secolul VI la Constanţiana, cetate ridicată de fiul lui Constantin cel Mare la Capul Doloşman, pe malul Halmyrisului, adică al Razelmului. Tăie cu stiloul partea despre bănuţul de argint şi lăsă doar „alte descoperiri acvaarheologice". Îi spuse lui Dan:

— Asta este lucrarea ta. E şi munca ta descrisă în ea. Ai s-o prezinţi tu, Dane! Cu floarea aia...

Bondocul roşi. Bolborosi:

— Căpitane... Ra... Ştii...

— Ştiu, ai s-o citeşti corect şi fără să te bîlbîi.

Dan înghiţi în sec.

— Şi tu?

— Eu o să vorbesc liber... despre pescuitul cu cablu.

Felicia se ridică de la masa prezidiului şi declară sesiunea deschisă. „E preşedinta Academiei copiilor?" se întrebă Viorel. Fata anunţă citirea listei noilor „prieteni ai mării". Primul nume rostit fu al lui Viorel şi Dan strigă ca la meci:

— Uraaa! Ura pentru Viorel!

— Ura! îl imită Gîză, la care moş Axinte tuşi, tuşi să-şi muşte limba şi băieţelul se lăsă, tăcut, în „banca lui". Doar glasul lui Napoleon, de-afară, de la uşa sălii, se mai auzi, răguşit, de parcă ar fi înghiţit un cub de gheaţă: „Ham-ham!"

Felicia citi lista pînă la capăt, apoi o invită pe Stejara să-şi ţină „discursul de recepţie".

Ra vorbi despre sigiliul cerat, despre semnificaţiile gemei romane şi despre epavă. Cînd termină, Ionuc se adresă sălii:

— Are cineva ceva de spus? Se lăsă liniştea.

— Eu... se ridică un băieţel pistruiat şi Viorel îl recunoscu pe „Colonel". Fără voia sa îşi duse mîna la frunte, ca şi cum ar fi năpădit-o brusc toate sudorile.

Un vecin de rînd, îi suflă pistruiatului:

— Să n-o sperii, Colonele...

Neliniştea lui Viorel spori. Îi şopti lui Dan:

— Dă-i drumul lui Napoleon, să-l scoată din sală. Tu nu te băga. Cîinele îl va depista singur...

Bondocul alergă spre uşă, dar o mînă puternică îi bară calea; era a lui Gelu.

— Şezi cuminte!...

Dan se aşează la loc, cu părere de rău. „Colonelul" vorbi:

— Tot ce ne-a spus... colega, despre sigiliul cerat, despre geme, aerofotografii şi epavă ne-a interesat mult, dar noi, istrienii, am dori să ştim, în primul rînd, cu ce rezultate ştiinţifice s-a încheiat expediţia pe insula Lupilor?

„Pe insula Lupilor? De unde ştie c-am fost pe acolo? Aha, a vorbit la singular, deci nu ştie decît de prima expediţie. În comunicarea lui Dan se aminteşte de harta submarină, de... Nu cumva îl urmăreşte pe profesor din pricina hărţii? Să renunţe Dan la... Poate că ei caută aceeaşi epavă cu aur... " Fel de fel de gînduri îi trecură prin cap, dintre cele mai contradictorii. O auzi pe Stejara, calmă, cu calmul ei din totdeauna:

— Ce anume te interesează... , colegule? îl luă Ra cu glas catifelat.

— Dacă aţi descoperit şi poarta de est? Apoi am dori să cunoaştem aspectul orizontului văzut la sondajul arheologic...

Viorel şuieră în sine: „Ptii, ce doct e pistru iatul, măăă!" Stejara zîmbi. Glumi:

— Orizontul... cum să spun? Se vedea slab printre arbuşti, ca o aripă de rîndunică tăind cerul.

„Bravo, Ra! I-ai zis-o!" se bucură Viorel.

„Colonelul" rîse şi toată sala se zgudui de rîs. Orizontul arheologic, adică stratul de cultură materială a vremurilor scurse, fusese confundat, dinadins, cu orizontul geografic şi gluma plăcu pînă şi „Colonelului". Viorel profită de gălăgia produsă şi se strecură afară. Napoleon dădu din puţina lui coadă, bucuros că-i mai acorda şi lui cineva importanţă.

— Atenţie, Napoleon, „Colonelul"... ăla... îl ştii, cu Gigi-Dinozaur, ne-a pus gînd rău. Trebuie să-l scoţi din sală, auzi? Napoleon clipi şi el repetă: „Colonelul" ăla, îl ştii... Să-l aduci aici! Aici, Napoleon! Miroase-miroase şi trage-l uşurel, de haină, după tine, afară...

Viorel rămase în aşteptare. Nu se înşelă despre inteligenţa cîinelui. Pe neobservate, Napoleon intră în sală şi-l aduse plocon pe „Colonel" în persoană. Acesta zîmbi:

— M-a adus sub stare de arest... Cu ce-ţi pot fi de folos... , căpitane?

Viorel păru surprins.

— Care va să zică... mă cunoşti?

— Cum nu! Îţi mulţumesc c-ai eliberat măgarul şi-ai pus aparatul la loc, atunci... Şi... scuză-mă pentru ameninţări. Nu ştiam că sînteţi copii de ispravă.

Viorel îl măsură de sus; era cu un cap mai mare decît pistruiatul şi puştiul îl lua cu „copii de ispravă". L-ar fi putut face pilaf, dar se trezi în el, brusc, o anumită admiraţie pentru demnitatea „Colonelului". Îi spuse:

— Vrei să fim prieteni?

Puştiul zîmbi iar. În loc de răspuns, îi întinse mîna.

— Să intrăm înapoi. Mă interesează discuţiile ştiinţifice, îi mărturisi el, ca şi cum i-ar fi spus că-i place tenisul, şi se întoarse în sală.

Viorel oftă; nu-i convenea să fie dominat. „Deşi se aşteptase la pumni, mi-a ieşit în faţă zîmbind, apoi m-a pus, subtil, la punct. Hm... Mai am încă multe de învăţat!" Se întoarse şi el în sală. „Colonelul" ridică din nou mîna să mai întrebe ceva... „Ce prost am fost! Am reuşit să-l scot afară şi

l-am lăsat înapoi fără măcar să-l fi abordat cum trebuie. N-am aflat nimic de la el!"

— La Histria n-aţi făcut cercetări? îşi lansă „Colonelul" noua întrebare, dar în care nu era nimic încuietor, dimpotrivă, sunase amical.

— Nu, spuse Ra. Poate cînd ne vom întoarce.

— Să veniţi şi pe la noi. Cunoaştem locurile. Sîntem prieteni cu profesorul Pippidi. Am făcut cercetări şi la mormîntul cu papirus, împreună cu profesorul Radu Vulpe...

Viorel îl privi atent. „La mormîntul cu papirus? Ce fel de papirus? Oare papiru-sul-tratat din vremea lui Aurelian?" Dar îşi curmă reflecţiile, pentru că Felicia îl chemă să-şi susţină disertaţia, încercă să fie calm, ca Stejara. Povesti despre toată munca desfăşurată de ei şi de studenţi pentru realizarea „plasei" artificiale şi despre perspectivele pe care le deschidea pescuitul cu bule. Tot timpul se uită în ochii „Colonelului", care nici nu clipi. „Are o voinţă de fier", constată el.

— Felicitări! îi strigă pistruiatul, cînd termină comunicarea, şi Viorel înţelese că puştiul găsise înţelept să nu-l încurce cu nimic.

După ce „sesiunea" îi unse drept „academicieni", copiii de pe Someş se apropiară de „Colonel".

— Ce scria în papirusul acela?...

— N-am apucat să-i descifrăm conţinutul. În contact cu aerul, s-a şters. Profesorul Vulpe reuşise să reţină un singur cuvînt, *proxenes,* care în antichitate, însemna ambasador, reprezentantul cuiva...

— Proxenes, spui? întrebă Viorel.

— Da. Ce te miră?

— Eu cred că Aurelian o fi însărcinat un ambasador... se vîrî între ei Dan. Tu ce crezi, căpitane? Dar tu... „Colonele"? se uită la băiatul cu „dinozaurul".

— Eu nu cred, Dane, spuse Viorel. Moş Axinte o fi avînd dreptate. Romanii îşi săpau mesajele în piatră. Inscripţia aceea o s-o găsim noi...

— Nici eu nu cred, spuse „Colonelul". Mormîntul data din secolul al IV-lea dinaintea erei noastre, ori Aurelian şi-a

retras armata şi administraţia pe la 271 sau 275 era noastră. Făcu o pauză. Cine v-a spus că a existat un asemenea tratat?

— E o ipoteză...

— Pricep. Vă doresc succes. Poate să existe o asemenea inscripţie care să explice motivele pentru care Aurelian a abandonat atîtea mine de aur...

Stejara îi ajunse din urmă.

— Voi nu veniţi? i se adresă băiatului cu pistrui. Noi plecăm înapoi cu elicopterul. Vom studia tot litoralul cu ajutorul aerofoto-grafiilor.

— Nu, spuse băiatul. Noi avem alte mijloace de transport.

— Vă întoarceţi călare pe măgar? rîse Dan.

— Măgarul a rămas în sat, răspunse el serios, la care Dan nu se lăsă:

— Ştii poezia cu... Un înţelept călătorea călare pe-un măgar?

„Colonelul" rîse.

— Şi eu scriu poezii umoristice...

Viorel îşi muşcă buza: „Poate că el e poetul... Poate că al lui e carneţelul... " Voi să-l întrebe, dar Dan îl repezi:

— Poezia asta a scris-o Petöfi.

— Da? N-o ştiam...

„E nostim pistruiatul! Oare ce urmărea cu măgarul-detectiv? Să-l înregistreze pe moş Axinte sau s-o audă pe Stejara? Ori pe Georgiana?... Poate că-i place Giana?!" gîndi Viorel. Îl luă de braţ, într-un gest prietenesc.

— De ce ţi se spune „Colonelul"?

Băiatul tăcu. Pe faleză se vedea elicopterul alb al Institutului de cercetări marine. Timpul era bun de zbor.

— E o întreagă istorie, spuse în cele din urmă. Poate ne mai întîlnim la Gura Portiţa... Şi, către Stejara: M-aş bucura să vă mai văd, să facem cercetări împreună... Se auzi motorul elicopterului.

— Plecăm, copii! Îmbarcarea! îşi zori moş Axinte coechipierii şi trase cu coada ochiului spre „Colonel". Tu nu vii?

— Nu. Avem o şalupă, spuse băiatul, cu vizibilă părere de rău că nu-i putea însoţi.

Elicopterul decolă îndată. Lumina soarelui permitea obţinerea unor fotografii perfecte şi bătrînul se bucură.

— Arheologia aeriană, şopti Ra, privind spre faleză, unde rămăsese „Colonelul", îşi va spune acum cuvîntul asupra enigmei hărţii submarine...

— Ce zici? Vom localiza punctul însemnat cu A?

— Cred că da...

Nava luă încet înălţime.

Capitolul XXIV

— ...Pînă şi numărul copacilor se poate afla dintr-un elicopter. Şi vîrsta lor! Şi chiar mărimea fiecărui copac în parte!

MOŞ AXINTE

Survolară plaja oraşului. Marea urca ritmic pe ţărm, lăsînd pe nisip dantelării de spumă efemeră. În rada portului acostau vapoare albe; braţele metalice ale macaralelor îşi întretăiau liniile, nălţîndu-se mereu ca nişte semne ale mirării.

— Fotografiem? îl întrebă Viorel pe bătrîn.

— Da, răspunse profesorul. Vom lua imagini de peste tot.

— Chiar de peste tot? se vîrî Gîză, curios.

— Ceea ce nu vom reuşi noi, vor fotografia aparatele elicopterului; sînt cuplate la un ordinator. Datele fotometrice vor fi prelucrate automat!

Dan făcu o mină de om aflat, nu pe un elicop-ter, ci pe o navă spaţială.

— Căpitane... Crezi că va utiliza fotografiile în scopuri?... Citi ironia din ochii „detecti-vului-şef" şi rîse prosteşte: întrebam şi eu aşa...

Stejara, Felicia şi Ionuc studiau, în cabina pilotului, problemele navigaţiei aeriene. Codrin, Nicolo, Gîză şi micuţa Giana priveau peisajul care se perinda la sol. Doar Napoleon dormita, mîrîind din cînd în cînd, ca să nu i se uite prezenţa. Inginerul Gelu şi moş Axinte punctau pe hărţi, cu creioane colorate, trasee ciudate, în zig-zag.

— E zona peste care vom zbura? se interesă Viorel.

— Da, spuse Gelu şi faţa lui tuciurie se lumină. Mai putem schimba ceva, dacă e nevoie, căpitane Viorel. Doar navigăm sub comanda ta.

— A mea? I se păru că-şi bate joc de el. Sub comanda mea?

— Mai întrebi?

— N-ai avut ieri, pe mare, o întreagă flotă? Nu m-aş mira să ţi se încredinţeze şi una aeriană! îl flată bondocul şi-şi petrecu braţul după umerii „căpitanului" său.

— Poate-o să comand cîndva şi-o flotă aeriană, spuse Viorel, visător. Se întoarse către Gelu: Aş vrea ca perimetrul indicat în harta metalică să intre în întregime în bătaia aparatelor de fotografiat!

— O să intre!

— Să includeţi şi Histria în rută! Şi Enisala! Şi capul Doloşman! îi ceru Dan.

— Le vom include! strigă Felicia, radioasă, din uşa cabinei de pilotaj. Eu am zburat de multe ori deasupra zonei Razelm-Sinoe.

Elicopterul se îndepărtă puţin de mare şi survolă o pădure. Desluşiră, în lumina aurie a soarelui, zeci de poteci, luminişuri, ochiuri de apă prinse în căuşul unor coline domoale.

— Viorel! îl chemă bătrînul. Punctele acelea trebuie să fie dropii. Tu ai văzut dropii?

— Dropii? Nu.

— Ei bine, o să vezi dropiile în fotografii! Şi numărul lor se va înregistra pe peliculă! spuse profesorul.

Dan clătină din cap.

— Să fiu sincer, nene, nu prea-mi vine să cred! Tu crezi, căpitane?

— De ce n-ar crede? făcu moş Axinte. Pînă şi numărul copacilor se poate afla dintr-un elicop-ter. Şi chiar mărimea fiecărui copac în parte!

Viorel rîse.

— Cum poţi şti, dintr-o fotografie, fie şi aeriană, ce înălţime are un copac?

— Măsurînd umbrele sau unghiurile dintre vîrful şi baza arborilor! Grosimea se află şi mai simplu, prin măsurarea diametrului coroanei. Fireşte, pentru măsurarea diametrului coroanei se folosesc stereoaparate şi aparate de mărit speciale...

— Iar după spectrul de absorţie al frunzişului, redat prin diferite culori convenţiona le, spuse Gelu, se poate şti şi specia din care e formată pădurea.

— Interesant... murmură Viorel. Ochii mici ai bătrînului scînteiară.

— După culoarea vegetaţiei se poate determina şi-o seamă de zăcăminte minerale, spuse el, cu pasiunea omului de ştiinţă. Se măsoară, fotocolorimetric, cantitatea de minerale din frunze. Colilia indică, de pildă, soluri bogate în carbonaţi, iar urzica, soluri azotoase. Un geolog român, pe nume George Iliescu, a observat că pe calcare şi dolomite creşte frecvent mesteacănul care indică şi zăcăminte de feldspaţi. Pe calcare, fagul creşte mai des şi mai frumos. Făcu o pauză şi, observînd că-i ascultat cu interes, continuă: La Petroşani s-a stabilit, după fîşiile pădurilor de fag fotografiate din avion, că zăcămîntul de cărbune de-aci se înclina cu 15 grade spre vest, ceea ce a permis reorien-tarea galeriilor miniere şi evitarea pătrunderii în „orizonturi" sterile.

— Interesant, murmură iar Viorel şi se uită la Felicia; fata îi surîse.

— În Canada, după liniaritatea contururilor apărute pe aerofotografii, povesti bătrînul cu tot mai multă vervă, au fost descoperite zăcăminte de aur, legate de filoane gigantice de cuarţ! Dan fu cît pe-aci să articuleze un „Aur!", dar bătrînul urmă: în Kazahstan s-au observat mari filoane de baritină, iar în Statele Unite ale Americii, la Mineral Hill şi Pima, imense „pungi" hidrotermale. Fotografiile color, luate din avion, dacă vreţi voi să ştiţi, permit multe descoperiri! Vegetaţia, în cazul acumulărilor de gaze naturale în subsol, e foarte abundentă...

— Da, spuse Felicia, pentru că plantele consumă bioxidul de carbon în procesul de asimilaţie.

— Iar în cazul acumulărilor de hidrocarburi lichide, vegetaţia de la suprafaţă rămîne pitică!

— Unele plante, zîmbi Gelu, sînt iubitoare de apă... ca mine! Unde creşte salcia sau plopul, trestia sau papura poţi fi sigur că există şi apă. Dar cu ajutorul aerofotografii-lor

color poţi calcula şi adîncimea la care se găsesc rezervele de apă. Cînd rădăcinile plantelor pătrund direct în stratul acvifer, fireşte, frunzele crapă de verde!

Dan arătă un rîu argintiu, cu multe meandre, şerpuind spre mare.

— De ce-or fi semănînd rîurile cu şerpii? Moş Axinte privi dincolo de geam.

— Rîurile trec de obicei printre roci puţin rezistente şi urmăresc, în drumul lor, liniile de contur ale zăcămintelor. Anomaliile albiilor, buclele, îngustarea lor, pot da anumite indicii geologilor.

— Migrînd de la un mal la altul, apa depune cantităţi mari de aluviuni, spuse Gelu.

— Încărcate cu nisipuri aurifere! Nu-i aşa?

— Aşa-i. Aluviunile barează, la un moment dat, calea apei, cu alte cuvinte rîu-şi pune singur beţe-n roate, şi-i silit să facă o buclă nouă. În locul meandrelor abandonate, denumite belciuge, apar lacuri, care devin mlaştini, apoi se usucă. Insulele formate în interiorul buclei se numesc popine, adevărate depozite minerale!

— Insula Popina... se înecă bondocul de emoţie, insula Popina, de pe lacul Razelm, trebuie să fie atunci...

— Punctul indicat în hartă! Da, mă! sări Gîză.

— Dacă popinele-s insule de aluviuni, născute în interiorul buclelor rîurilor, care aduc cu ele şi depun minerale, totul devine clar, foarte clar! se agită Dan.

— O fi fost format de-un braţ al Dunării...

— Să nu fi interpretat noi corect opera cartografului necunoscut? făcu bătrînul.

— Ne mutăm tabăra pe insula Popina? întrebă Dan.

— Am auzit c-acolo ar fi o peşteră, o mare peşteră! spuse Codrin. Şi dacă există o peşteră, comoara-i ascunsă cu siguranţă în ea!

— Dar poate că-i o mină... fu de părere Nicolo şi adaugă, prins şi el de idee: La noapte rămînem acolo?

— Pe insula Popina? Nici într-un caz! se alarmă moş Axinte.

— De ce? Elicopterul poate ateriza oriunde. Ne luăm corturile de la laboratorul submarin şi le mutăm la Popina, simplu de tot, insistă Codrin.

— Nici gînd! se încăpăţîna bătrînul şi Viorel înţelese că Stejara avusese dreptate; moş Axinte căuta cu totul altceva: nava aceea... scufundată cu încărcătura preţioasă...

— Şi dacă vom cere ajutorul mi...

—...minunatului vostru prieten Gelu? îi întoarse cuvîntul profesorul. Sînt sigur că vă va ajuta să căraţi corturile şi chiar să le montaţi, dar...

— Renunţă... îi şopti Felicia. Insula Popina şi Capul Doloşman sînt stăpînite de Văduva neagră.

— De... cine? se miră Viorel.

— De Văduva neagră! E un păianjen care trăieşte numai şi numai acolo, şi-a cărui muşcătură provoacă moartea.

— Moartea?

Viorel tăcu. Elicopterul atinse ţărmul mării cu umbra sa mişcătoare, de libelulă.

— Într-acolo-i platforma de foraj marin! arătă bătrînul cu mîna spre larg.

La depărtări apreciabile de ţărm, lucrau febril căutătorii de petrol. Aparatul survolă o faleză înaltă, abruptă, şi o plajă peste care marea urca în răstimpuri.

— Există de mult Văduva neagră pe insulă?

— De mult. Cei care poposeau acolo erau muşcaţi şi mureau fără să ştie de ce.

— Asta e! ţipă Dan, tare.

— Ce spui?

— Cel care a ascuns tezaurul a bănuit că pe acel petec de uscat va fi mai în siguranţă ca oriunde. Fără harta găsită de noi, cine mai descoperea?...

— Ştii ceva? îi spuse Ra, care tocmai ieşise din cabina pilotului. Cel care a făcut harta, o fi fost muşcat de Văduva neagră...

— Nu s-a mai putut întoarce şi nici telegraf n-a avut să comunice la ţărm descoperi rea sa şi atunci... a făcut o hartă, cu liniile convenţionale de pe vremea lui, pe care a

însemnat locul periculos cu litera A, adică Atenţiune! spuse Dan.

— E într-adevăr tare ipoteza, mormăi moş Axinte, dar...

— Dar! Dar! Dar! Daţi-mi marea în dar! strigă Gîză şi rîse cu toată gura.

— Îţi dau marea în dar, îi dau... făcu Dan.

— O telegramă Lucicăi?! se burzului Gîză. O să te ia acasă! Să ştii c-o să te ia acasă!

— Triunghiul de pe hartă, spuse bătrînul, ar putea fi nu numai litera A, ci şi litera grecească „delta" şi-ar putea indica un punct din deltă... Dar nici Viorel şi nici Stejara nu-i dădură crezare; în imaginaţia lor îl văzură pe colonelul Axinte acţionînd pe nava-pirat...

— Ia-ţi marea, Gîză! Ţi-o dăruiesc! spuse Viorel şi privi cum dincolo de geamul elicopterului respira acea vietate ciudată, neliniştită şi blîndă, şi severă totodată, căreia îi spuneau simplu... Marea Neagră, şi care tăinuia povestea unui erou, poate a profesorului şi prietenului lor.

— Mie să-mi laşi doar o navă, şopti Stejara, cu gîndul la misteriosul colonel Axinte...

Îşi lipiră nasul de geam; minuscula insu-lă-laborator se zări jos ca o frunză pe ocean. Deasupra valurilor zburau, cu aripile întinse, cîrduri de pelicani. În stînga, strălucea delta, cu pădurile de stuf şi cu puzderia de lacuri.

Elicopterul făcu un ocol şi, în ovalul geamului, nu mai rămase decît marea, luminoasă ca o zi de vacanţă...